

VIERENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

EXODUS 24:1-18

De Leer van de Naasteliefde en van het Geloof

9363. De dingen geloven die het Woord leert of die de leer van de Kerk leert en niet daarnaar leven, schijnt alsof het geloof is, en eveneens achten sommigen, dat zij daardoor worden gezaligd; maar door dat alleen wordt niemand gezaligd, dat is immers een overredend geloof en hoedanig dit is, zal nu worden gezegd.

9364. Een overredend geloof is, wanneer men het Woord en de leer van de Kerk gelooft en liefheeft, niet ter wille van het einddoel om de naaste te dienen, dat wil zeggen, de medeburger, het vaderland, de Kerk, de hemel en de Heer Zelf, dus niet ter wille van het leven, want die dienen is het leven; maat ter wille van gewin, eerbewijzen en de faam van geleerdheid, als einddoelen; daar schouwen zij die in zo'n geloof zijn, niet tot de Heer en de hemel, maar tot zichzelf en tot de wereld.

9365. Degenen die in de wereld naar grote dingen haken en vele zaken begeren, zijn in een sterker overredende, dat het het ware is dat de Kerk leert, dan zij die niet naar grote dingen haken en vele zaken begeren; de oorzaak hiervan is, dat de leer van de Kerk voor hen slechts het middel is tot hun doelen; en voor zoveel als de einddoelen worden begeerd, voor zoveel worden de middelen geliefd en eveneens geloofd.

9366. Maar de zaak in zich is zodanig dat voor zoveel als zij in het vuur van de liefden van zich en van de wereld zijn en vanuit dat vuur spreken, prediken en handelen, voor zoveel zijn zij in dat overredende en dan weten zij niet anders, dan dat het zo is.

Wanneer zij echter niet in het vuur van die liefden zijn, dan geloven zij niets en verscheidenen van hen ontkennen het.

Daaruit blijkt, dat het overredende geloof een geloof van de mond en niet van het hart is; dus dat het in zich niet het geloof is.

9367. Degenen die in het overredende geloof zijn, weten niet uit enige innerlijke verlichting, of het ware dan wel valse zaken zijn die zij leren, ja zelfs bekommeren zij er zich ook niet om, als zij slechts door het gewone volk worden geloofd; zij zijn immers in geen aandoening van het ware ter wille van het ware.

Deze mensen verdedigen het geloof-alleen meer dan de overigen en zij hechten aan het goede van het geloof, dat de naasteliefde is, slechts zoveel waarde als zij daardoor winst kunnen behalen.

9368. Zij die in het overredende geloof zijn, treden van het geloof terug, indien zij van eerbewijzen en winsten worden beroofd, als slechts hun faam geen gevaar loopt; want het overredende geloof is niet van binnen bij de mens, maar buiten en is alleen in het geheugen, waaruit het tevoorschijn wordt gehaald, wanneer het wordt geleerd; daarom verdwijnt dat geloof met de waarheden ervan na de dood.

Want dan blijft alleen datgene van het geloof wat van binnen in de mens is, dat wil zeggen, wat geworteld is in het goede, dus wat van het leven is geworden.

9369. Zij die in het overredende geloof zijn, worden verstaan onder dezen bij Mattheüs: *‘Velen zullen tot Mij zeggen te dien dage: Heer, Heer, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd en door Uw Naam demonen uitgeworpen; en in Uw Naam vele krachten gedaan. Maar dan zal Ik hun belijden: Ik ken u niet, gij werkers der ongerechtigheid’,* (Mattheüs 7:22,23).

En bij Lukas: *‘Dan zult gij beginnen te zeggen: Wij hebben vóór U gegeten en gedronken en Gij hebt in onze straten geleerd. Maar Hij zal zeggen: Ik ken u niet vanwaar gij zijt; wijkt van Mij, alle gij werkers der ongerechtigheid’,* (Lukas 13:26,27).

Zij worden ook verstaan onder de vijf dwaze maagden, die geen olie in de lampen hadden, bij Mattheüs: *‘Tenslotte kwamen die maagden, zeggende: Heer, Heer, doe ons open; Hij echter, antwoordende, zal zeggen: Voorwaar, Ik zeg u, Ik ken u niet’,* (Mattheüs 25:11,12); de olie in de lampen is het goede in het geloof, nrs. 886, 4638.

EXODUS 24 : 1 – 18

1. En tot Mozes zei Hij: Klim op tot Jehovah, gij en Aharon, Nadab en Abihu en zeventig van de ouderen van Israël en buigt u neder van verre.
2. En naderen zal Mozes alleen hij tot Jehovah en die zullen niet naderen en het volk niet zullen zij opklimmen met hem.
3. En Mozes kwam en boodschapte aan het volk al de woorden van Jehovah en al de gerichten; en al het volk antwoordde met één stem en zij zeiden: Al de woorden die Jehovah heeft gesproken, zullen wij doen.
4. En Mozes schreef al de woorden van Jehovah en hij stond 's morgens in de ochtend op en hij bouwde een altaar onder de berg en twaalf opgerichte tekenen voor de twaalf stammen van Israël.
5. En hij zond knapen van de zonen Israëls en zij offerden brandoffers en zij slachtofferden vrede-slachtoffers aan Jehovah, varren.
6. En Mozes nam de helft van het bloed en deed het in bekkens en de helft van het bloed spregde hij op het altaar.
7. En hij nam het boek des verbonds en hij las in de oren van het volk en zij zeiden: Alle dingen die Jehovah heeft gesproken zullen wij doen en horen.
8. En Mozes nam het bloed en spregde het op het volk en hij zei: Zie, het bloed des verbonds, hetwelk Jehovah met ulieden heeft gemaakt over al deze woorden.
9. En op klom Mozes en Aharon, Nadab en Abihu en zeventig uit de ouderen van Israël.
10. En zij zagen de God van Israël en onder Zijn voeten zoals een werk van saffiersteen en zoals de substantie van de hemel ten aanzien van de reinheid.
11. En tot de afgezonderde zonen van Israël zond Hij niet Zijn hand en zij zagen God en zij aten en dronken.
12. En Jehovah zei tot Mozes: Klim tot Mij op de berg en wees daar en Ik zal u de tafelen van steen geven en de wet en het gebod, welke Ik zal schrijven om hen te leren.
13. En op stond Mozes en Jozua zijn dienaar en op klom Mozes tot de berg Gods.
14. En tot de ouderen zei hij: Zit gij voor ons in dit, totdat wij wederkeren tot u; en zie, Aharon en Hur met u; al wie woorden heeft, trede toe tot hen.
15. En op klom Mozes tot de berg en de wolk bedekte de berg.
16. En de heerlijkheid van Jehovah vertoefde op de berg Sinai en de wolk bedekte hem zes dagen en Hij riep tot Mozes op de zevende dag uit het midden van de wolk.
17. En het aanzien van de heerlijkheid van Jehovah was zoals een verslindend vuur op het hoofd van de berg voor de ogen van de zonen Israëls.

18. En binnen trad Mozes in het midden van de wolk en hij klom op tot de berg en Mozes was op de berg veertig dagen en veertig nachten.

INHOUD

9370. In de innerlijke zin wordt hier gehandeld over het Woord uit de Heer door de hemel gegeven, hoedanig het is, namelijk dat het Goddelijk is in de ene en de andere zin: de innerlijke en de uiterlijke; en dat er daardoor verbinding is van Hem met de mens.

DE INNERLIJKE ZIN

9371. vers 1,2. *En tot Mozes zei Hij: Klim op tot Jehovah, gij en Aharon, Nadab en Abihu en zeventig van de ouderen van Israël en buigt u neder van verre. En naderen zal Mozes alleen hij tot Jehovah en die zullen niet naderen en het volk niet zullen zij opklimmen met hem.*

En tot Mozes zei Hij, betekent wat het Woord in het algemeen betreft; klim op tot Jehovah, betekent de verbinding met de Heer; gij en Aharon, betekent het Woord in de innerlijke en de uiterlijke zin; Nadab en Abihu betekent de leer vanuit het ene en het andere; en zeventig van de ouderen van Israël, betekent de voornaamste waarheden van de Kerk die van het Woord of de leer zijn en samenstemmen met het goede; en buigt u neder van verre, betekent de vernedering en de aanbidding vanuit het hart en dan de invloed van de Heer; en naderen zal Mozes alleen hij tot Jehovah, betekent de verbinding en de tegenwoordigheid van de Heer door het Woord in het algemeen; en die zullen niet naderen, betekent geen verbinding en tegenwoordigheid gescheiden; en het volk niet zal het opklimmen met hem, betekent in het geheel geen verbinding met het uiterlijke zonder het innerlijke.

9372. En tot Mozes zei Hij; dat dit betekent wat het Woord in het algemeen betreft, staat vast uit de betekenis van Mozes, namelijk het Woord, waarover hierna; en uit de betekenis van Hij zei, namelijk dat het de dingen insluit die in dit hoofdstuk volgen, dus die het Woord betreffen, nr. 9370.

Dat Mozes het Woord uitbeeldt, kan vaststaan uit wat eerder over Mozes is getoond, zoals uit de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 4859, 5922, 6723, 6752, 6771, 6827, 7010, 7014, 7089, 7382, 8601, 8760, 8787, 8805, zie daar; hier beeldt Mozes het Woord in het algemeen uit omdat van hem wordt gezegd in wat volgt ‘dat hij zou naderen alleen tot Jehovah’ vers 2 en eveneens ‘dat hij, geroepen uit het midden van de wolk, binnentrad en de berg opklom’, vers 16,18.

In het Woord zijn er verscheidenen die de Heer uitbeelden ten aanzien van het Goddelijk Ware of ten aanzien van het Woord; maar onder hen zijn de voornaamsten: Mozes, Elias, Elisa en Johannes de Doper; dat Mozes dit doet, kan men zien in de ontvouwingen hier eerder aangehaald; dat Elias en Elisa het doen, in de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 2762, 5247; dat Johannes de Doper het doet, staat hieruit vast, dat hij is Elias die komen zou.

Wie weet niet, dat Johannes de Doper de Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Woord, kan niet weten wat al die teksten behelzen en betekenen die over hem in het Nieuwe Testament zijn gezegd; daarom hier, opdat deze verborgenheid zal uitkomen en tegelijk dan

dat Elias en eveneens Mozes, die werden gezien toen de Heer van gedaante was veranderd, het Woord hebben aangeduid, enige dingen mogen worden aangevoerd, die over Johannes de Doper worden vermeld, zoals bij Mattheüs: *‘Nadat de boden van Johannes waren heengegaan, heeft Jezus begonnen te spreken over Johannes, zeggende: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te zien, een riet van de wind heen en weer bewogen? Maar wat zijt gij uitgegaan te zien, een mens met zachte beklèdingen bekleed? Ziet, zij die zachte dingen dragen, zijn in de huizen der koningen. Maar wat zijt gij uitgegaan te zien, een profeet?’*

Ja. Ik zeg u, ook meer dan een profeet; deze is het, van wie geschreven is: Zie, Ik zend Mijn engel vóór uw aangezicht, die uw weg zal bereiden vóór u.

Voorwaar zeg Ik u, onder degenen die van vrouwen geboren zijn, is geen opgewekt groter dan Johannes de Doper; doch hij die minder is in het koninkrijk der hemelen, is meerder dan hij.

Alle profeten en de wet tot Johannes toe hebben geprofeteerd en indien gij het wilt geloven, hijzelf is Elias die komen zou. Die een oor heeft om te horen, die hore’, (Mattheüs 11:7-15; Lukas 7:24-28).

Hoe deze dingen moeten worden verstaan, kan niemand weten, tenzij hij weet dat die Johannes de Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Woord en tenzij hij dan uit de innerlijke zin weet, wat er wordt aangeduid met de woestijn waarin hij was; en ook wat het met het van de wind heen en weer bewogen riet en ook wat met de zachte beklèdingen in de huizen van de koningen; en daarna wat daarmee wordt aangeduid dat hij meer dan een profeet was en dat onder de van vrouwen geborenen geen groter was dan hij en dat niettemin de mindere in het koninkrijk der hemelen meerder is dan hij; en tenslotte dat hij Elias was. Zonder een diepere zin immers ontleen al deze dingen hun betekenis aan de een of andere vergelijking en niet aan een zaak van enig gewicht.

Maar het is geheel en al anders wanneer onder Johannes de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Woord of het Woord op uitbeeldende wijze; dan wordt met de woestijn van Judea, waarin Johannes was, aangeduid de staat waarin het Woord was in die tijd, toen de Heer in de wereld kwam, namelijk dat het in de woestijn was, dat wil zeggen, in zo’n grote duisternis, dat de Heer in het geheel niet werd erkend, noch wat dan ook werd geweten ten aanzien van Zijn hemels rijk; terwijl toch alle profeten over Hem en over Zijn rijk, dat tot in het eeuwige zou duren, hebben geprofeteerd; dat de woestijn zo’n duisternis is, zie de nrs. 2708, 4736, 7313; het Woord wordt daarom vergeleken met een door de wind heen en weer bewogen riet, wanneer het naar believen wordt ontvouwd, want het riet is in de innerlijke zin het Ware in het laatste, zodanig als het Woord in de letter is.

Dat het Woord in het laatste of in de letter voor de aanblik van de mens als het ware ruw en duister is, maar in de innerlijke zin zacht en blinkend, wordt daarmee aangeduid dat zij niet een mens hebben gezien met zachte beklèdingen, ‘ziet zij die zachte dingen dragen, zijn in de huizen van de koningen’; dat dit met deze woorden wordt aangeduid, blijkt uit de betekenis van de beklèdingen of de klederen, namelijk de waarheden, nrs. 2132, 2576, 4545, 4763, 5248, 6914, 6918, 9093; en dat daarom de engelen verschijnen met zachte en blinkende klederen, volgens de waarheden vanuit het goede bij hen, nrs. 5248, 5319, 5954, 9212, 9216; en verder uit de betekenis van de huizen van de koningen, dus de verblijven waar de engelen zijn en in de innerlijke zin de hemelen, want zij worden huizen genoemd vanwege het goede, nrs. 2233, 2234, 3128, 3652, 3720, 4622, 4982, 7836, 7891, 7996, 7997 en koningen wordt gezegd van het ware, nrs. 1672, 2015, 2069, 3009, 4575, 4581, 4966, 5044, 6148; daarom worden de engelen genoemd zonen van het koninkrijk, zonen van de koning en eveneens koningen vanwege de opneming van het ware uit de Heer.

Dat het Woord meer is dan enige leer in de wereld en meer dan enig ware in de wereld, wordt aangeduid met *‘wat zijt gij uitgegaan te zien; een profeet? Ja, Ik zeg u, ook meer dan een*

profeet en dat onder degenen die van vrouwen geboren zijn, geen is opgewekt groter dan Johannes de Doper', een profeet immers is in de innerlijke zin de leer, nrs. 2534, 7269; en de geborenen of de zonen van de vrouwen zijn de waarheden, nrs. 489, 491, 533, 1147, 2623, 2803, 2813, 3704, 4257.

Dat het Woord in de innerlijke zin, of zodanig als het in de hemel is, in een graad is boven het Woord in de uiterlijke zin of zodanig als het in de wereld is en zodanig als Johannes de Doper het heeft geleerd, wordt daarmee aangeduid dat de mindere in het koninkrijk der hemelen meerder is dan hij; want het Woord zoals dat in de hemel wordt doorvat is van zo'n wijsheid dat het alle menselijke bevatting te boven gaat.

Dat de profetieën ten aanzien van de Heer en ten aanzien van Zijn Komst en dat de uitbeeldingen van de Heer en van Zijn rijk hebben opgehouden, toen de Heer in de wereld kwam, wordt daarmee aangeduid dat alle profeten en de wet tot Johannes toe hebben geprofeteerd.

Dat het Woord door Johannes evenals door Elias is uitgebeeld, wordt daarmee aangeduid dat hijzelf Elias is die komen zou en verder door de teksten bij Mattheüs: *'De discipelen vroegen Jezus: Waarom zeggen de schriftgeleerden, dat Elias eerst moet komen. Hij antwoordende zei: Elias zal wel eerst komen en alle dingen herstellen; Ik zeg u, dat Elias reeds gekomen is en zij hebben hem niet erkend, maar zij hebben aan hem gedaan al wat zij ook maar hebben gewild. Alzo zal ook de Zoon des Mensen lijden van hen. En zij verstonden, dat Hij hun van Johannes de Doper had gesproken'*, (Mattheüs 17:10-13).

Dat Elias is gekomen en zij hem niet hebben erkend, maar aan hem hebben gedaan al wat zij ook maar hebben gewild, betekent dat het Woord hun weliswaar heeft geleerd, dat de Heer zou komen, maar dat zij het toch niet hebben willen begrijpen, door het uit te leggen ten gunste van hun heerschappij en door zo uit te blussen het Goddelijke dat daarin is.

Dat zij eender zouden doen met het Goddelijk Ware zelf, wordt daarmee aangeduid, dat alzo ook de Zoon des Mensen zal lijden van hen; dat de Zoon des Mensen de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware, zie de nrs. 2803, 2813, 3704.

Hieruit blijkt nu wat er wordt verstaan onder de profetische uitspraak ten aanzien van Johannes bij Maleachi: *'Ziet, Ik zend ulieden Elias de profeet, voordat de grote en verschrikkelijke dag van Jehovah komt'*, (Maleachi 4:5).

Ook wordt het Woord in het laatste, of zodanig als het in de innerlijke vorm is, die voor de mens in de wereld verschijnt, beschreven met de beklédingen en het voedsel van Johannes de Doper, bij Mattheüs: *'Johannes predikende in de woestijn van Judea, had een bekléding van kameelharen en een lederen gordel om de lenden; zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honing'*, (Mattheüs 3:1,3,4), eender als Elias in (2 Koningen), *'dat hij een harig man was en met een gordel van leder gegord om de lenden'*, (2 Koningen 1:8); met de bekléding of het kleed wordt, wanneer over het Woord wordt gehandeld, het Goddelijk Ware daar in de laatste vorm aangeduid; met de kamelenharen worden aangeduid de wetenschappelijke waarheden zodanig als die daar vóór de mens in de wereld verschijnen; met de lederen gordel wordt aangeduid de uiterlijke band die alle innerlijke dingen samenknoot en in orde houdt; met het voedsel wordt aangeduid de geestelijke voeding uit de erkenningen van het ware van het goede uit het Woord; met de sprinkhanen worden de laatste of de meest algemene waarheden aangeduid en met de wilde honing het liefelijke ervan.

Dat met de beklédingen en met het voedsel zulke dingen worden aangeduid, ontleent de oorsprong aan de uitbeeldingen in het andere leven; daar verschijnen allen bekleed volgens de waarheden vanuit het goede; en eveneens wordt het voedsel daar uitgebeeld volgens de verlangens van weten en wijs zijn; vandaar is het, dat de bekléding of het kleed het ware is; zie de eerder aanhalingen; en dat het voedsel of de spijs de geestelijke voeding is, nrs. 3114, 4459, 4792, 5147, 5293, 5340, 5342, 5576, 5579, 5915, 8562, 9003; dat de gordel een band is die de innerlijke dingen samenbindt en samenhoudt, nr. 9341; dat leder het uiterlijke is, nr.

3540; dus is de lederen gordel de uiterlijke en uitwendige band; dat de haren de laatste of meest algemene waarheden zijn, nrs. 3301, 5569-5573; dat de kameel het wetenschappelijke in het algemeen is, nrs. 3048, 3071, 3143, 3145, 4156; dat de sprinkhaan is het voedende ware in uiterlijke dingen, nr. 3301; en dat de honing het lieflijke ervan is, nrs. 5620, 6857, 8056; er wordt gezegd wilde honing, omdat met het veld de Kerk wordt aangeduid [letterlijk veldhoning], nrs. 2971, 3317, 3766, 7502, 7571, 9139, 9295.

Wie niet weet dat dit hiermee wordt aangeduid, kan nooit weten, waarom Elias en Johannes zo waren gekleed; dat die dingen toch iets bijzonders aan die profeten hebben betekend, kan eenieder bedenken, die goed over het Woord denkt.

Omdat Johannes de Doper de Heer ten aanzien van het Woord uitbeeldde, zei hij daarom van zich, toen hij over de Heer sprak, Die het Woord Zelf was, dat hij niet Elias was, noch de profeet en dat hij niet waardig was de schoenriem van de Heer te ontbinden.

Bij Johannes: *'In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en God was het Woord; en het Woord is Vlees geworden en heeft onder ons gewoond en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien.*

De Joden uit Jeruzalem, de priesters en de Levieten, vroegen Johannes wie hij was.

Hij bekende en loochende het niet: Ik ben de Christus niet. Zij vroegen hem daarom: Wat dan. Zijt gij Elias? Maar hij zei: Ik ben het niet. Zijt gij de profeet? Hij antwoordde: Neen. En daarom zeiden zij tot hem: Wie zijt gij? Hij zei: Ik ben de stem des roependen in de woestijn; maakt de weg des Heren recht, zoals Jesaja de profeet heeft gezegd.

Zij zeiden daarom: Waarom doopt gij dan, als gij de Christus niet zijt, noch Elias, noch de profeet? Hij antwoordde: Ik doop met water; midden onder ulieden staat Hij, Die gij niet kent; Hij is het, Die na mij zal komen, Die vóór mij is geweest, Wien ik niet waardig ben dat ik Zijn schoenriem zou ontbinden.

Toen hij Jezus zag, zei hij: Zie, het Lam Gods dat de zonde van de wereld wegneemt; Deze is het, van Wie ik heb gezegd: Na mij komt de Man, Die vóór mij is geweest, omdat Hij eer dan ik is geweest', (Johannes 1:14,19-30).

Hieruit blijkt dat Johannes, toen hij over de Heer Zelf sprak, Die het Goddelijk Ware Zelf of het Woord was, van zichzelf heeft gezegd dat hij niets was, aangezien de schaduw verdwijnt wanneer het licht zelf verschijnt of het uitbeeldende verdwijnt wanneer de beeltenis zelf verschijnt; dat de uitbeeldingen de heilige dingen en de Heer Zelf hebben betroffen en in het geheel niet de persoon die uitbeeldde, zie de nrs. 665, 1097, 1361, 3147, 3881, 4208, 4281, 4288, 4292, 4307, 4444, 4500, 6304, 7048, 7439, 8588, 8788, 8806.

Wie niet weet, dat de uitbeeldingen verdwijnen zoals schaduwen bij de tegenwoordigheid van het licht, kan niet weten waarom Johannes heeft ontkend dat hij Elias en de profeet was.

Hieruit kan nu vaststaan wat er wordt aangeduid met Mozes en Elias, die werden gezien in de heerlijkheid en met de Heer spraken, toen Hij van gedaante was veranderd, over de uitgang die Hij zou volbrengen in Jeruzalem, (Lukas 9:29-31), namelijk het Woord: met Mozes het historische Woord en met Elias het profetische Woord, dat in de innerlijke zin overal handelt over de Heer, over Zijn Komst in de wereld en over Zijn uitgang uit de wereld; daarom wordt er gezegd, dat Mozes en Elias werden gezien in de heerlijkheid, de heerlijkheid immers is de innerlijke zin van het Woord en de wolk de uiterlijke zin ervan; zie de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 5922, 8427.

9373. Klim op tot Jehovah; dat dit betekent de verbinding met de Heer, staat vast uit de betekenis van opklimmen, namelijk naar de innerlijke dingen worden opgeheven, nrs. 3084, 4539, 4969, 5406, 5817, 6007 en vandaar eveneens verbonden worden, nr. 8760; dat het is met de Heer, komt omdat onder Jehovah in het Woord de Heer wordt verstaan, nrs. 1343, 1736, 1793, 2004, 2005, 2018, 2025, 2921, 3023, 3035, 5663, 6280, 6281, 6303, 6905, 8274, 8864, 9315.

De verborgenheden die in de innerlijke zin in deze woorden schuilt, is dat de zonen van Jakob, over wie Mozes als hoofd stond, niet geroepen en uitverkoren waren, maar dat zij zelf daarop hebben gestaan dat de Goddelijke eredienst bij hen zou worden ingesteld, volgens de woorden die in de nrs. 4290, 4293 zijn gezegd; en daarom wordt er gezegd: En tot Mozes zei Hij: ‘Klim op tot Jehovah’, alsof niet Jehovah, maar een ander had gezegd dat hij zou opklimmen; om dezelfde oorzaak wordt in wat volgt gezegd dat het volk niet zou opklimmen, vers 2, en dat Jehovah niet tot de afgezonderde zonen Israëls Zijn hand zond, vers 11; en verder dat het aanzien van de heerlijkheid van Jehovah was zoals een verterend vuur op het hoofd van de berg voor de ogen van de zonen Israëls, vers 17 en tenslotte dat Mozes op de zevende dag geroepen en binnentrad in het midden van de wolk, onder de wolk immers wordt de letterlijke zin van het Woord verstaan, nrs. 5922, 6343, 6832, 6752, 8106, 8443, 8781 en bij de zonen van Jakob was het Woord gescheiden van zijn innerlijke zin, zij waren immers in een uiterlijke eredienst zonder een innerlijke, wat duidelijk hieruit kan vaststaan dat zij nu, evenals eerder, zeiden ‘Alle woorden die Jehovah heeft gesproken, zullen wij doen’, vers 3 en toch waren nauwelijks veertig dagen na deze tijd verlopen, toen zij het gouden kalf voor Jehovah vereerden; waaruit blijkt, dat dit in hun hart school, toen zij met de mond zeiden, dat zij Jehovah alleen zouden dienen; terwijl toch zij die onder de geroepenen en de uitverkorenen worden verstaan, degenen zijn die in de innerlijke eredienst zijn, dat wil zeggen, die in de liefde tot en in het geloof in de Heer en vandaar in de liefde jegens de naaste zijn.

9374. Gij en Aharon; dat dit betekent het Woord in de innerlijke en de uiterlijke zin, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, te weten het Woord, nr. 9373; maar wanneer Aharon, die zijn broeder is, aan hem wordt toegevoegd, dan beeldt Mozes het Woord in de innerlijke zin uit en Aharon in de uiterlijke, zoals eveneens eerder, zie de nrs. 7089, 7382.

9375. Nadab en Abihu; dat dit betekent de leer uit de ene en de andere, staat hieruit vast, dat zij de zonen van Aharon waren, daarom wordt wanneer het Woord met Aharon wordt aangeduid, met zijn zonen de leer aangeduid: met de oudste geborene de leer vanuit de innerlijke zin van het Woord en met de jongste de leer vanuit de uiterlijke zin ervan; de leer in de innerlijke zin van het Woord en de uiterlijke zin van het Woord, zijn één leer, want degenen die in het innerlijke zijn, zijn ook in het uiterlijke.

De Kerk van de Heer immers is overal innerlijk en uiterlijk: de innerlijke is van het hart en de uiterlijke van de mond, of de innerlijke is van de wil en de uiterlijke van de handeling; wanneer het innerlijke één maakt met het uiterlijke bij de mens, dan is dat wat van het hart is ook van de mond of dat wat van de wil is ook van de handeling, of wat hetzelfde is, dan is in de mond het hart sprekend en in de handeling de wil handelend, zonder enige tweespalt; zo ook is het geloof sprekend en de liefde of de naastenliefde handelend, dat wil zeggen, de Heer uit Wie het geloof en de naastenliefde is.

Omdat Nadab en Abihu, de zonen van Aharon, de leer vanuit het Woord uitbeelden, werden zij daarom, toen zij een eredienst uit een andere leer dan die uit het Woord instelden, gedood; wat werd uitgebeeld in deze teksten die over hen staan bij Mozes: *‘Zij namen, de zonen van Aharon, Nadab en Abihu, de man zijn wierookvat en gaven daarin vuur, waarop zij het reukwerk legden en aldus brachten zij tot Jehovah een vreemd vuur, waarover Hij hun niet geboden had, daarom ging een vuur uit van vóór Jehovah en het verteerde hen, zodat zij stierven vóór Jehovah.*

En Mozes zei tot Aharon: ‘Dit is het wat Jehovah heeft gesproken, al zeggende: In hen die Mij nabij zijn zal Ik geheiligd worden’, (Leviticus 10:1-3); met het vuur ergens anders vandaan in het wierookvat wordt aangeduid een leer ergens anders vandaan dan vanuit het Woord; het vuur immers is het goede van de liefde en het reukwerk is het ware van het geloof

daaruit; en het goede van de liefde en het ware van het geloof zijn het die binnentreden de leer die uit het Woord is en haar maken; daaruit blijkt waarom zij door het vuur van vóór Jehovah werden verteerd; in hen die nabij zijn geheiligd worden, is bij hen die met de Heer door het goede van de liefde en het ware van het geloof uit het Woord verbonden zijn. Dat het vuur het goede van de hemelse liefde is, zie de nrs. 934, 4906, 5071, 5215, 6314, 6832, 6834, 6849, 7324, 7852, 9055; en dat reukwerk het geloof uit het goede van de liefde is, zal elders worden getoond.

9376. En zeventig van de ouderen Israëls; dat dit betekent de voornaamste waarheden van de Kerk of van de leer die samenstemmen met het goede, staat vast uit de betekenis van zeventig, te weten het volle, dus alle dingen, nr. 6508; en uit de betekenis van de ouderen van Israël, namelijk de voornaamste waarheden van de Kerk die samenstemmen met het goede, dus die welke van het Woord of van de leer uit het Woord zijn, omdat die alle samenstemmen met het goede; dat de ouderen van Israël die waarheden zijn, zie de nrs. 6524, 8578, 8585. Dat de dingen die uit het Woord zijn, samenstemmen met het goede is omdat die dingen uit de Heer zijn en vandaar dus de hemel in zich hebben; en indien u het geloven wilt, in de afzonderlijke dingen van het Woord is de hemel waarin de Heer is.

9377. En buigt u neder van verre; dat dit betekent de vernedering en de aanbidding uit het hart en dan de invloeiing van de Heer, staat vast uit de betekenis van zich nederbuigen, namelijk de vernedering, nrs. 2153, 5682, 6266, 7068; dat het ook de aanbidding is, is omdat het wezenlijke van alle aanbidding en van alle eredienst de vernedering is, want zonder de vernedering kan de Heer niet vereerd worden en aanbeden; de oorzaak hiervan is, dat het Goddelijke van de Heer niet kan invloeien in een hoogmoedig hart, dat wil zeggen, in een hart vol van zelfliefde; dit is immers hard en wordt in het Woord een stenen hart genoemd, maar het vloeit in een nederig hart, omdat dit zacht is en het wordt in het Woord een vlezen hart genoemd, dus ontvankelijk voor de invloeiing van het goede uit de Heer, dat wil zeggen, van de Heer; vandaar komt het dat met zich van verre nederbuigen, niet alleen de vernedering en de aanbidding uit het hart wordt aangeduid, maar ook de invloeiing dan van de Heer; de invloeiing van de Heer wordt gezegd, omdat het goede van de liefde en van het geloof, dat invloeit uit de Heer, de Heer is.

Dat van verre is uit het hart is, is omdat degenen die in de vernedering zijn, zich van de Heer verwijderen; de oorzaak hiervan is dat zij zich onwaardig beschouwen om tot het allerheiligste Goddelijke te naderen, zij zijn immers, wanneer zij in de vernedering zijn, in de zelferkenning, dat zij niets dan het boze, ja zelfs het profane zijn, uit zich; wanneer zij dat vanuit het hart erkennen, dan zijn zij in de ware vernedering; daaruit blijkt dat met buigt u neder van verre, wordt aangeduid de vernedering en de aanbidding vanuit het hart en dan de invloeiing van de Heer.

Maar het Israëlitische volk is niet in zo'n vernedering en aanbidding geweest, maar beeldde het slechts uit door uitwendige rituelen; zij waren immers in uiterlijke dingen zonder innerlijke.

Toch wierpen zij zich, wanneer zij zich vernederden, voorover ter aarde en eveneens wentelden zij zich in het stof en schreeuwden met grote stem en wel hele dagen lang; wie niet weet wat de ware vernedering is, zou kunnen geloven dat dit de vernedering van het hart was; maar het was niet de vernedering van het hart, schouwend God uit God, maar schouwend God uit zich; en een hart schouwend uit zich is uit het boze, want alles wat uit de mens voortgaat als uit zich, dat is boos; zij waren immers in de liefde van zich en van de wereld meer dan alle volken in het heelal en zij geloofden dat zij heilig waren als zij slechts het slachtoffer brachten of zich met water wasten en niet erkenden dat zulke dingen uitbeeldingen waren van de innerlijke heiligheid, die van de naastenliefde en van het geloof

uit de Heer is; al het heilige immers is niet van de mens maar van de Heer bij de mens, nr. 9229, zij die zich vernederen vanuit het geloof van een heiligheid uit henzelf en aanbidden uit een liefde van God uit henzelf, vernederen zich en aanbidden uit de zelfliefde, dus uit een hard en stenen hart en niet uit een zacht en vlezen hart en zij zijn in de uiterlijke dingen en niet tegelijk in de innerlijke, want de zelfliefde woont in de uiterlijke mens, ook kan zij niet in de innerlijke mens binnentreden, aangezien de innerlijke mens slechts wordt geopend door de liefde tot en het geloof in de Heer, dus uit de Heer, Die daarin de hemel van de mens formeert, waarin Hij woont.

9378. En naderen zal Mozes alleen hij tot Jehovah; dat dit betekent de verbinding en de tegenwoordigheid van de Heer door het Woord in het algemeen, staat vast uit de betekenis van naderen, namelijk de verbinding en de tegenwoordigheid van de Heer, waarover hierna; en uit de uitbeelding van Mozes, dus het Woord in het algemeen, nr. 9372.

Dat met naderen zal Mozes, de verbinding en de tegenwoordigheid van de Heer door het Woord wordt aangeduid, is omdat naderen in de geestelijke zin betekent verbonden worden door de liefde, want degenen die elkaar wederzijds liefhebben, worden verbonden; de liefde immers is geestelijke verbinding.

Het universele is in het andere leven, dat allen worden verbonden volgens de liefde van het goede en het ware uit de Heer; vandaar is de gehele hemel zo'n verbinding.

Eender is het gesteld met de nadering of de verbinding met de Heer; zij die Hem liefhebben, worden met Hem verbonden en wel dermate dat van hen wordt gezegd dat zij in hem zijn, wanneer zij in de hemel zijn; en al degenen hebben de Heer lief en worden als gevolg daarvan verbonden door de liefde met Hem, die in het goede van het leven vanuit de waarheden van het geloof zijn, aangezien het goede vanuit die waarheden is uit de Heer, ja zelfs is de Heer, (Johannes 14:20,21).

Maar men moet weten, dat de mens niet uit zich kan naderen tot de Heer en met Hem verbonden worden, maar de Heer zal naderen tot de mens en verbonden worden met hem; en omdat de Heer de mens tot Zich trekt, (Johannes 6:44; 12:32), schijnt het alsof de mens uit zichzelf nadert en zich verbindt; dit vindt plaats, wanneer de mens aflaat van de boosheden, want van de boosheden aflaten is aan de vrije beschikking van de mens overgelaten; dan vloeit het goede uit de Heer in, waaraan het nooit ontbreekt; het is immers aan het leven zelf in dat de mens uit de Heer heeft; maar met het leven wordt voor zoveel van het goede opgenomen, als de boosheden zijn verwijderd.

Dat er door het Woord verbinding en tegenwoordigheid van de Heer is, komt omdat het Woord is het één-zijn van de mens met de hemel en door de hemel met de Heer; het Woord immers is het Goddelijk Ware voortgaand uit de Heer en daarom zijn zij die ten aanzien van de leer en het leven of ten aanzien van het geloof en de liefde, in dat Ware zijn, in het Goddelijk voortgaande uit de Heer, dus verbonden met Hem.

Hieruit blijkt, dat met naderen zal Mozes, alleen hij tot Jehovah, de verbinding en de tegenwoordigheid van de Heer door het Woord wordt aangeduid.

Dat naderen de verbinding en de tegenwoordigheid is, komt omdat in het andere leven de afstanden van de een tot de ander zich gedragen geheel en al volgens de ongelijkheden en het uiteenlopen van de innerlijke hoedanigheden, die van het denken en van de aandoening zijn, nrs. 1273-1277, 1376-1381, 9104; de verwijderingen van de Heer vandaan en de naderingen tot Hem, gedragen zich geheel en al volgens het goede van de liefde en vandaar van het geloof uit Hem en tot Hem; vandaar komt het, dat de hemelen de Heer nabij zijn volgens het goede daar en omgekeerd de hellen van de Heer verwijderd zijn volgens het boze daar.

Daaruit blijkt, vanwaar het is, dat nabij zijn en naderen in de geestelijke zin is verbonden worden, zoals eveneens in de volgende plaatsen; bij David: *'Nabij is Jehovah allen die Hem*

aanroepen, die Hem aanroepen in waarheid', (Psalm 145:18); nabij staat voor tegenwoordig en verbonden.

Bij dezelfde: 'Gezegd is hij die Gij verkiest en doet naderen; hij zal wonen in Mijn voorhoven', (Psalm 65:5), doen naderen voor verbonden worden.

Bij dezelfde: 'O Jehovah, nader tot mijn ziel, bevrijd mij', (Psalm 69:19).

Bij dezelfde: 'Nabij is Jehovah de gebrokenen van harte', (Psalm 34:19).

Bij Jeremia: 'Laten zij Mijn volk Mijn woorden doen horen en laten zij hen terugbrengen van hun boze weg en van de boosheid van hun werken; ben Ik een God van nabij en niet een God van verre', (Jeremia 23:22,23); dat Hij een God van nabij wordt genoemd degenen die van de boosheden aflaten en een God van verre degenen die in boosheden zijn, is duidelijk.

Bij Mozes: 'Mozes zei tot Aharon: Dit is het wat Jehovah heeft gesproken: In hen die Mij nabij zijn, zal Ik geheiligd worden', (Leviticus 10:3); in hen die nabij zijn geheiligd worden, is bij hen die met de Heer door het goede van de liefde en het ware van het geloof uit het Woord verbonden zijn.

Bij Jeremia: 'Dan zal zijn Machtige uit hem zijn en zijn Heerser uit het midden van hem uitgaan; en Ik zal Hem doen naderen en Hij zal tot Mij naderen; want wie is Hij, Hij heeft Zijn hart beloofd om tot Mij te naderen', (Jeremia 30:21); daar over de Heer, Die de Machtige en de Heerser is, naderen tot Jehovah, is verenigd worden, want de nadering van het Goddelijke tot het Goddelijke is niets anders dan het één-zijn.

9379. En die zullen niet naderen; dat dit betekent geen verbinding en tegenwoordigheid gescheiden, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, van zijn zonen Nadab en Abihu en van de zeventig ouderen, die hier degenen zijn die niet zullen naderen, namelijk het Woord in de uiterlijke zin, de leer en de voornaamste dingen van de Kerk, nrs. 9374-9376; en uit de betekenis van naderen, dus de verbinding en de tegenwoordigheid van de Heer, nr. 9378; hier geen verbinding en tegenwoordigheid, omdat er wordt gezegd dat alleen Mozes zal naderen en niet zij; dat het is geen verbinding en tegenwoordigheid gescheiden, komt omdat door Mozes hier het Woord in het algemeen of het Woord in de gehele samenvatting wordt uitgebeeld, nr. 9372 en eveneens het Woord in de innerlijke zin, nr. 9374.

Door Aharon echter en zijn zonen en door de zeventig ouderen wordt het Woord uitgebeeld in de uiterlijke zin en de dingen die daaruit zijn; omdat deze gescheiden niet kunnen worden verbonden met de Heer, aangezien de Heer het Woord is in de gehele samenvatting, wordt er daarom gezegd geen verbinding en tegenwoordigheid gescheiden.

9380. En het volk niet zal opklimmen met hem; dat dit betekent in het geheel geen verbinding met het uiterlijke zonder het innerlijke, staat vast uit de betekenis van opklimmen, dus de verbinding, zoals in nr. 9373; hier geen verbinding, omdat er wordt gezegd niet zal het volk opklimmen.

Dat er geen verbinding is met de uiterlijke zin van het Woord zonder de innerlijke, is omdat de zonen van Jakob, die hier het volk zijn, in het uiterlijke zonder het innerlijke waren, zie de nrs. 3479, 4281, 4293, 4307, 4429, 4433, 4680, 4844, 4847, 4865, 4868, 4874, 4899, 4903, 4911, 4913, 6304, 8588, 8788, 8806, 8871.

Dat zij in het uiterlijke zonder het innerlijke waren, blijkt duidelijk uit de eredienst van het gouden kalf na verloop van veertig dagen; zij zouden anders hebben gedaan indien zij tegelijk in het innerlijke waren geweest, dat wil zeggen in het goede van de liefde tot en het geloof in Jehovah, dit immers is het innerlijke; zij die hierdoor zijn verbonden, kunnen niet afwijken tot de eredienst van een afgod; hun hart is immers verre daarvan.

En omdat dat volk niet anders is verbonden geweest met de Heer, dan door uiterlijke dingen, waardoor zij de innerlijke zouden uitbeelden, wordt daarom gezegd, dat het volk niet zal opklimmen, waarmee wordt aangeduid in het geheel geen verbinding met het uiterlijke zonder het innerlijke.

De uitbeeldingen, die zijn zonder de erkenning, het geloof en de aandoening van de innerlijke dingen die worden uitgebeeld, verbinden de zaak, niet echter de persoon.

Eender is het gesteld met hen die alleen in de letterlijke zin van het Woord blijven en niet iets van leerstelling daaruit verzamelen; zij zijn immers gescheiden van de innerlijke zin, want de innerlijke zin is het leerstellige zelf; de verbinding van de Heer met de uiterlijke dingen van het Woord is door de innerlijke dingen ervan; en daarom is er, indien de innerlijke dingen zijn gescheiden, geen andere verbinding van de Heer met de uiterlijke dingen dan zoals met het gebaar van het lichaam zonder een samenstemmend hart.

Eveneens is het zo gesteld met hen, die de leer van hun Kerk ten aanzien van de afzonderlijke dingen volmaakt weten en die toch niet op hun leven toepassen; deze mensen zijn ook in de uiterlijke dingen zonder de innerlijke; want de waarheden van de leer zijn buiten bij hen, daar zij niet zijn ingeschreven aan hun leven.

Dat er met de waarheden van dezen geen verbinding van de Heer is, komt omdat de Heer binnentreedt door het leven van de mens in de waarheden van het geloof, dus door de ziel die in is aan de waarheden.

9381. *vers 3-5. En Mozes kwam en boodschapte aan het volk al de woorden van Jehovah en al de gerichten; en al het volk antwoordde met één stem en zij zeiden: Al de woorden die Jehovah heeft gesproken, zullen wij doen. En Mozes schreef al de woorden van Jehovah en hij stond 's morgens in de ochtend op en hij bouwde een altaar onder de berg en twaalf opgerichte tekenen voor de twaalf stammen van Israël. En hij zond knapen van de zonen Israëls en zij offerden brandoffers en zij slachtofferden vrede-slachtoffers aan Jehovah, varren.*

En Mozes kwam en boodschapte aan het volk, betekent de verlichting en de inlichting van de Heer door het Goddelijk Ware dat uit Hem is; al de woorden van Jehovah en al de gerichten, betekent de dingen die in het Woord van het leven zijn in de geestelijke en de natuurlijke staat; en het volk antwoordde met één stem, betekent de opneming met het verstand door degenen die werkelijk van de Kerk zijn; en zij zeiden: Al de woorden die Jehovah heeft gesproken, zullen wij doen, betekent dat de opneming met het hart; en Mozes schreef al de woorden van Jehovah, betekent de inprenting dan aan het leven; en hij stond 's morgens in de ochtend op, betekent de vreugde uit de Heer; en hij bouwde een altaar onder de berg, betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede uit Hem; en twaalf opgerichte tekenen voor de twaalf stammen van Israël, betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke ten aanzien van het Goddelijk Ware dat uit Hem is in de gehele samenvatting; en zond knapen van de zonen Israëls, betekent de dingen die van de onschuld en van de naastenliefde zijn; en zij offerden brandoffers en zij slachtofferden vrede-slachtoffers aan Jehovah, varren, betekent het uitbeeldende van de eredienst van de Heer uit het goede en uit het ware dat uit het goede is.

9382. En Mozes kwam en boodschapte aan het volk; dat dit betekent de verlichting en de inlichting van de Heer door het Goddelijk Ware, dat uit Hem is, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, namelijk de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, want dit is het Woord, nr. 9372; uit de betekenis van komen, wanneer het de Heer betreft ten aanzien van het Woord of het Goddelijk Ware, dat door Mozes wordt aangeduid, te weten de verlichting; want wanneer de Heer komt of tegenwoordig is in het Woord, is er verlichting; en uit de betekenis van boodschappen, namelijk de inlichting; daaruit blijkt, dat met Mozes kwam en boodschapte aan het volk, de verlichting en de inlichting van de Heer door het Goddelijk Ware wordt aangeduid.

Hoe het is gesteld met de verlichting en de inlichting uit het Woord, zal ook hier in het kort worden gezegd; eenieder wordt verlicht en ingelicht uit het Woord volgens de aandoening van het ware en de graad van zijn verlangen daarnaar en volgens het vermogen van opnemen, zij die in verlichting zijn, zijn ten aanzien van hun innerlijke mens in het licht van de hemel; want het is het licht van de hemel dat de mens verlicht in de waarheden en de goedheden van het geloof, nrs. 8707, 8861.

Degenen die op die wijze worden verlicht, vatten het Woord volgens de innerlijke dingen ervan; daarom maken zij zich uit het Woord de leer, waaraan zij de zin van de letter toevoegen.

Maar degenen die niet in de aandoening van het ware vanuit het goede zijn en daaruit in het verlangen van wijs zijn, worden meer verblind dan verlicht wanneer zij het Woord lezen, want zij zijn niet in het licht van de hemel; en vanuit het licht van de wereld, dat het schijnsel van de natuur wordt genoemd, zien zij niets dan zulke zaken die samenstemmen met wereldse en zo grijpen zij vanuit begoochelingen, waarin de uiterlijke zinnen zijn, valsheden aan, die aan hen zoals waarheden verschijnen.

Vandaar maken de meesten zich geen leer, maar blijven in de zin van de letter, die zij aanwenden om de valsheden te begunstigen, vooral zulke dingen die met de liefden van zich en van de wereld samenstemmen; maar zij die niet zodanig zijn, bevestigen slechts de leerstellingen van hun Kerk en bekommeren zich niet daarom en weten ook niet of ze waar dan wel vals zijn, nrs. 4741, 5033, 6865, 7012, 7680, 7950, 8521, 8780.

Daaruit blijkt, wie het zijn die vanuit het Woord worden verlicht en wie het zijn die worden verblind, namelijk dat degenen worden verlicht die in de hemelse liefden zijn, want de hemelse liefden nemen de waarheden van de hemel op en zuigen ze als het ware als sponzen op, ook worden zij uit zich verbonden zoals de ziel en het lichaam, omgekeerd echter worden degenen verblind die in de wereldse liefden zijn, aangezien deze liefden de valsheden opnemen en die als het ware als sponzen opnemen en zij worden eveneens uit zich verbonden.

Het goede en het ware immers stemmen samen en omgekeerd het boze en het valse; daarom wordt de verbinding van het boze en het valse het helse huwelijk genoemd, dat de hel zelf is; en de verbinding van het goede en het ware wordt het hemels huwelijk genoemd, dat de hemel zelf is.

Dat het het Woord is waaruit de verlichting en de inlichting is, komt omdat dit in de eerste oorsprong het Goddelijk Ware is dat voortgaat uit de Heer en bij de nederdaling in de wereld aangepast aan alle hemelen; vandaar is het, dat wanneer de mens die de hemelse liefde heeft, het Woord leest, daardoor met de hemel wordt verbonden en door de hemel met de Heer; vandaar de verlichting en de inlichting.

Anders is het gesteld, wanneer een mens, die de wereldse liefde heeft, het Woord leest; bij hem is niet de verbinding van de hemel, daarom heeft hij geen verlichting en inlichting.

Dat er door het Woord het één-zijn is van de hemel en de wereld, dus van de Heer met het menselijk geslacht, zie de nrs. 9212, 9216, 9357.

9383. Al de woorden van Jehovah en al de gerichten; dat dit betekent dat al de dingen die in het Woord van het leven zijn in de geestelijke zin en de natuurlijke staat, staat vast uit de betekenis van de woorden van Jehovah, namelijk de dingen die in het Woord van het leven zijn in de geestelijke staat, waarover hierna; en uit de betekenis van de gerichten, namelijk de dingen die in het Woord van het leven zijn in de natuurlijke staat.

Er wordt gezegd in de geestelijke staat en in de natuurlijke staat, omdat bij ieder mens in het algemeen twee staten zijn: de ene die speciaal voor de innerlijke mens is en hem eigen is; deze staat wordt de geestelijke genoemd; de andere die speciaal voor de uiterlijke mens is en hem eigen is en deze staat wordt de natuurlijke genoemd.

Dat de staat van de innerlijke mens geestelijk wordt genoemd komt omdat die wordt aangedaan door de waarheden die van het licht van de hemel zijn en wordt aangedaan door het goede dat van de warmte van dat licht is, dus de liefde; dat licht wordt het geestelijk licht genoemd, omdat het het verstandelijke verlicht en die warmte wordt de geestelijke warmte genoemd, die de liefde is en zij ontsteekt het wilsdeel; vandaar is het, dat de staat van de innerlijke mens de geestelijke staat wordt genoemd.

Dat echter de staat van de uiterlijke mens natuurlijk wordt genoemd, komt omdat die wordt aangedaan door de waarheden die van het licht van de wereld zijn en door het goede dat van de warmte van dat licht is, wat ook liefde is, maar een liefde van zulke zaken die van de wereld zijn; elke warmte van het leven immers is liefde; vandaar is het dat de staat van de uiterlijke mens natuurlijk wordt genoemd.

De dingen die van het leven zijn in de natuurlijke staat, worden verstaan onder de gerichten en die van het leven zijn in de geestelijke staat, woorden verstaan onder de woorden van Jehovah.

Dat het de dingen zijn die vanuit het Woord zijn, komt omdat daar alles is wat van het leven is; die dingen hebben immers in zich het leven zelf, aangezien daar het Goddelijk Ware voortgaande is dat voortgaat uit de Heer, Die het leven zelf is.

Dat alle dingen die in het Woord zijn, van het leven zijn, is daarvandaan en ook dat alle dingen daar betrekking hebben op het leven, zoals kan vaststaan uit de beide geboden, waarop alles in het Woord is gegrondvest, waarover bij Mattheüs: *'Jezus sprak: Gij zult liefhebben de Heer uw God uit uw ganse hart en in uw ganse ziel en in uw ganse gemoed; dit is het eerste en grote gebod; het tweede is gelijk aan dat: Gij zult liefhebben de naaste zoals uzelf; aan deze twee geboden hangen de Wet en de profeten'*, (Mattheüs 22:35-38; Markus 12:29-31).

God en de naaste liefhebben is van het leven, omdat het al van het leven van de liefde is en wel dermate dat er zonder liefde geen leven is en hoedanig de liefde is, zodanig is het leven; de Wet en de profeten zijn het gehele Woord.

9384. En het volk antwoordde met één stem; dat dit betekent de opneming met het verstand door hen die waarlijk van de Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van antwoorden met één stem, namelijk de opneming met het verstand; antwoorden immers is de opneming, nrs. 2941, 2957 en de stem is de belijdenis die voortgaat uit het verstand, want de dingen die van de mond zijn en vandaar van de spraak of van de stem, stemmen overeen met het verstandelijke deel, uit welk deel ook de stem of de spraak voortgaat; de aandoening zelf echter van de spraak, die is uit het einddoel wat men beoogt of uit de liefde die levend maakt, gaat voort uit het wilsdeel; en uit de betekenis van de zonen Israëls, die hier het volk zijn, dus de Kerk, nr. 9340, dus degenen die waarlijk van de Kerk zijn.

Daaruit blijkt, dat met het volk antwoordde met één stem, de opneming met het verstand wordt aangeduid door degenen die werkelijk van de Kerk zijn.

9385. En zij zeiden: Al de woorden die Jehovah heeft gesproken zullen wij doen; dat dit betekent dan de opneming met het hart, staat vast uit de betekenis van de woorden die Jehovah heeft gesproken, namelijk de waarheden uit het Woord die van het leven zijn, zoals in nr. 9383; en uit de betekenis van doen, dus de opneming door het wilsdeel, nr. 9282, dus de opneming met het hart, want het hart in het Woord is de wil, nrs. 7542, 8910, 9050, 9113, 9300; dat met deze woorden de opneming met de wil wordt aangeduid en met de vlak voorafgaande de opneming met het verstand, is omdat in alle en de afzonderlijke dingen van het Woord het huwelijk van het ware en het goede is, nr. 9263; dus het hemels huwelijk, dat de hemel is en in de hoogste zin de Heer Zelf; en het ware heeft betrekking op het verstand en het goede op de wil.

9386. En Mozes schreef al de woorden van Jehovah; dat dit betekent de inprenting dan aan het leven, staat vast uit de betekenis van schrijven, namelijk inprenten aan het leven, waarover hierna; uit de uitbeelding van Mozes, dus de Heer ten aanzien van het Woord, nrs. 9372, 9382; en uit de betekenis van alle woorden van Jehovah, namelijk de waarheden uit het Woord, nr. 9383; daaruit blijkt dat met ‘Mozes schreef al de woorden van Jehovah’, wordt aangeduid: de Goddelijke waarheden ingeprent door het leven door de Heer.

De waarheden worden aan het leven ingeprent genoemd, wanneer zij van de wil en daaruit van de daad worden; zolang zij alleen in het geheugen hangen en zolang zij alleen verstandelijk worden beschouwd, dan zijn zij evenzo lang niet aan het leven ingeprent, maar zodra zij met de wil worden opgenomen, worden zij van het leven, aangezien het Zijn zelf van het leven van de mens is: willen en daaruit handelen; eerder zijn zij de mens ook niet toegeëigend.

Dat schrijven is aan het leven inprenten, komt omdat de geschriften zijn ter nagedachtenis voor het gehele nageslacht; eender de dingen die aan het leven van de mens zijn ingeprent. De mens heeft als het ware twee boeken waaraan al zijn gedachten en handelingen zijn ingeschreven; die boeken zijn zijn twee geheugens: het uiterlijke en het innerlijke; de zaken die aan zijn innerlijk geheugen zijn ingeschreven, blijven tot in alle eeuwigheid en worden ook nooit verdelgd; het zijn voornamelijk de dingen die van de wil zijn geworden, dat wil zeggen, van de liefde, want die dingen die van de liefde zijn, zijn van de wil.

Dit geheugen is het dat wordt verstaan onder het Boek des Levens van elk mens, nr. 2474.

9387. Hij stond ’s morgens in de ochtend op; dat dit de vreugde uit de Heer betekent, staat vast uit de betekenis van opstaan, namelijk dat het de verheffing naar de hogere dingen in zich sluit, waarover de nrs. 2401, 2785, 2912, 2927, 3171, 4103; en uit de betekenis van de morgen en de ochtend, namelijk de Heer en de dingen die uit Hem zijn, zoals: vrede, onschuld, liefde en vreugde, nrs. 2405, 2780, 7681, 8426, 8812.

Dat de morgen en de ochtend die dingen betekenen, komt omdat de wisselingen van het jaar, dus de lente, de zomer, de herfst en de winter, maar ook de wisselingen van de dag, dus de morgen, de middag, de avond en de nacht, overeenstemmen met evenzovele staten in de hemel; vandaar stemt de morgen overeen met de Komst en de tegenwoordigheid van de Heer, die er is, wanneer de engel is in de staat van de vrede, de onschuld en de hemelse liefde en vandaar in de vreugde.

Over deze overeenstemmingen, zie de nrs. 5672, 5962, 6110, 8426, 9213.

9388. En hij bouwde een altaar onder de berg; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede uit Hem, staat vast uit de betekenis van het altaar, dus het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer, waarover de nrs. 921, 2777, 2811, 4489 en daarvandaan het voornaamste uitbeeldende van de eredienst van de Heer, nrs. 4541, 8935, 8940; en uit de betekenis van de berg, namelijk het goede van de liefde, nrs. 4210, 6435, 8327, 8658, 8758, hier het Goddelijk Goede van de liefde dat voortgaat uit de Heer, omdat het de berg Sinaï was, waar toen de Heer was; dat de berg Sinaï het Goddelijk Goede is verenigd met het Goddelijk Ware uit de Heer, zie nr. 8805.

9389. En twaalf opgerichte tekenen voor de twaalf stammen Israëls; dat dit betekende het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware dat uit Hem is in de gehele samenvatting, staat vast uit de betekenis van het opgerichte teken,

namelijk het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer ten aanzien van het Ware.

Dat dit met het opgerichte teken wordt aangeduid, is omdat met het altaar wordt aangeduid het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer ten aanzien van het Goede en het opgerichte teken in de uitbeeldende zin is het heilige van het Ware dat uit de Heer is, nrs. 4580, 4582; en uit de betekenis van twaalf en van de twaalf stammen, namelijk alle waarheden en goedheden in samenvatting, waarover de nrs. 577, 2089, 3858, 3913, 3926, 3939, 4060, 6335, 6337, 6397, 6640, 7973, dus die uit de Heer zijn.

Dat het Goddelijk Menselijke van de Heer met het altaar en met de opgerichte tekenen wordt aangeduid, komt omdat alle uitbeeldingen van de Kerk waarover in het Woord wordt gehandeld, in de hoogste zin de Heer Zelf betreffen, daarom ook wordt in het Woord, in de binnenste en hoogste zin ervan, alleen over de Heer gehandeld en vooral over de verheerlijking van Zijn Menselijke; daarvandaan is al het heilige van het Woord; maar deze zin vertoont zich vooral in de binnenste of derde hemel, waar degenen zijn die in de liefde tot de Heer zijn en vandaar in de wijsheid meer dan de overigen.

9390. En hij zond knapen van de zonen Israëls; dat dit betekent de dingen die van de onschuld en van de naastenliefde zijn, staat vast uit de betekenis van de knapen van de zonen Israëls namelijk de dingen die van de onschuld en de naastenliefde zijn bij hen die van de Kerk zijn; met de zuigelingen immers, de kleine kinderen en de jeugd worden degenen aangeduid die in de onschuld en de naastenliefde zijn, of los van de personen, de dingen die van de onschuld en de naastenliefde zijn, nrs. 430, 5236; en met de zonen Israëls worden degenen aangeduid die van de Kerk zijn of los van de personen, de dingen van de Kerk, nr. 9340.

9391. En zijn offerden brandoffers en zij slachtofferden vrede-slachtoffers aan Jehovah, varren; dat dit betekent het uitbeeldende van de eredienst van de Heer uit het goede en uit het ware dat vanuit het goede is, staat vast uit de betekenis van de brandoffers en de slachtoffers, namelijk de eredienst van de Heer in het algemeen, nrs. 922, 6905, 8936 en in het bijzonder dat de brandoffers de eredienst zijn van de Heer uit het goede van de liefde en de slachtoffers uit het ware van het geloof dat uit het goede is, nr. 8680; en uit de betekenis van de varren, namelijk het goede van de onschuld en van de naastenliefde in de uiterlijke of natuurlijke mens, waarover hierna; de dieren die werden geslachtofferd, betekenden de hoedanigheid van het goede en het ware waaruit de eredienst was, nrs. 922, 1823, 2180, 3519; dat de zachtaardige en nuttige dieren, betekenen de hemelse dingen die van het goede van de liefde zijn en de geestelijke dingen die van het ware van het geloof zijn en dat zij daarom tot slachtoffers werden genomen, zie nr. 9280.

Dat de var het goede van de onschuld en van de naastenliefde in de uiterlijke of natuurlijke mens betekent, is omdat de dieren die van de kudde van grootvee waren, de aandoeningen van het goede en het ware in de uiterlijke of natuurlijke mens betekenden en die van de kudde van kleinvee de aandoeningen van het goede en het ware van de innerlijke of geestelijke mens, nrs. 2566, 5913, 6048, 8937, 9135; die van de kudde van kleinvee waren: lammeren, geiten, schapen, rammen, bokken en die van de kudde van grootvee waren: ossen, varren, kalveren; de lammeren en de schapen betekenden het goede van de onschuld en van de naastenliefde in de innerlijke of geestelijke mens; vandaar betekenden de kalveren en de varren [jonge stier], omdat die in een meer tedere leeftijd waren dan de ossen, het eendere in de uiterlijke of natuurlijke mens.

Dat de varren en de kalveren dat goede betekenen, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar zij worden genoemd, zoals bij Ezechiël: *‘De voeten van de vier dieren, een rechte voet en hun voetholten als het ware de voetholte van een kalf en zij glinsterden zoals de gedaante*

van gepolijst brons', (Ezechiël 1:7); daar ten aanzien van de cherubim, die worden beschreven met die vier levende wezens.

Dat de cherubim zijn de bewaking of de voorzienigheid van de Heer opdat er geen toegang tot Hem zal zijn dan door het goede, zie nr. 9277.

Het uiterlijke of het natuurlijk goede werd uitgebeeld met de rechtersoet en daarmee dat de voetholte als het ware de voetholte van een kalf was.

De voeten immers betekenen de dingen die van de natuurlijke mens zijn: de rechte voet de dingen die van het goede zijn en de voetholte de dingen die de laatste zijn in de natuurlijke mens; dat de voeten dit betekenen, zie de nrs. 2162, 3147, 3761, 3986, 4280, 4938-4952, 5327, 5328; en dat de hielen, de zolen, de holten en de hoeven de laatste dingen in de natuurlijke mens zijn, nrs. 4938, 7729.

Dat de voetholten glinsterden zoals de gedaante van gepolijst brons, komt omdat brons het natuurlijk goede betekent, nrs. 425, 1551 en zoals gepolijst glinsterend brons, het goede door het licht van de hemel, dat het Goddelijk Ware is dat voortgaat uit de Heer en glanst.

Hieruit blijkt dat met het kalf het goede van de uiterlijke of natuurlijke mens wordt aangeduid.

Eender bij Johannes: *'Rondom de troon waren vier dieren [levende wezens] vol ogen van voren en van achteren; en het eerst levende wezen een leeuw gelijk en het tweede levende wezen een kalf gelijk; het derde levende wezen hebbende een aangezicht zoals een mens en het vierde levende wezen tenslotte een vliegende arend gelijk'*, (Openbaring 4:6,7); hier eveneens wordt met de vier dieren die de cherubim zijn, aangeduid de bewaking en de voorzienigheid van de Heer, opdat er geen toegang tot Hem zal zijn tenzij door het goede van de liefde.

De bewaking zelf vindt plaats door het ware en daaruit het goede en door het goede en daaruit het ware; het ware en daaruit het goede in de uiterlijke vorm, worden aangeduid met de leeuw en het kalf en het goede en daaruit het ware in de innerlijke vorm met het aangezicht van een mens en met een vliegende arend.

Dat de leeuw het ware uit het goede in zijn macht is, zie nr. 6367; vandaar het kalf het goede zelf daaruit.

Bij Hosea: *'Keert weder tot Jehovah; zegt tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid en ontvangt het goede en wij zullen in ruil geven de varren van onze lippen'*, (Hosea 14:3); wat varren van de lippen teruggeven is, kan niemand weten, tenzij hij weet wat de varren en wat de lippen betekenen; dat het is de belijdenis en de dankzegging vanuit een goed hart, is duidelijk, want er wordt gezegd: Keert weder tot Jehovah en zegt tot Hem: Ontvang het goede; en dan: Wij zullen teruggeven, de varren van onze lippen, voor: uit de goedheden van de leer Jehovah belijden en Hem dankzeggen; de lippen immers zijn de dingen die van de leer zijn, nrs. 1286, 1288.

Bij Amos: *'Gij trekt de woning van het geweld aan; zij liggen op ivoren bedden en eten de lammeren van de kudde en kalveren uit het midden van de meststal'*, (Amos 6:3,4); daar worden degenen beschreven die in de overvloed van de erkentissen van het goede en het ware zijn en toch boos leven; de lammeren van de kudde eten, is aanleren en zich toe-eigenen de goedheden van de onschuld die van de innerlijke of geestelijke mens zijn; de kalveren eten uit het midden van de meststal, staat voor aanleren en toe-eigenen de goedheden van de onschuld die van de uiterlijke of natuurlijke mens zijn; dat eten toe-eigenen is, zie de nrs. 3168, 3513, 3596, 3832, 4745; dat de lammeren de goedheden van de onschuld zijn, nrs. 3994, 3519, 7840; omdat de lammeren de goedheden van de onschuld zijn, volgt, dat de lammeren uit het midden van de meststal de uiterlijke dingen van de onschuld zijn; want in het Woord, vooral in het profetische, is het gebruikelijk over het ware te handelen waar over het goede wordt gehandeld, ter wille van het hemels huwelijk, nrs. 9263, 9314 en eveneens te

spreken over de uiterlijkheden waar gesproken wordt over de innerlijke dingen; ook betekent de meststal en het vet het innerlijk goede van de liefde, nr. 5943.

Evenzo bij Maleachi: *‘Ulieden die Mijn Naam vreest, zal de zon der gerechtigheid opgaan en de gezondheid in de vleugelen, opdat gij uitgaat en groeit zoals de kalveren van de meststal’*, (Maleachi 4;2).

Bij Lukas: *‘De vader zei met betrekking tot de verkwistende zoon, die toen hij was teruggekeerd boete deed vanuit zijn hart: Brengt uit het voornaamste opperkleed en doet het hem aan en geeft een ring aan zijn hand en schoenen aan de voeten; bovendien, brengt het gemeste kalf en slacht het; opdat etende wij ons verblijden’*, (Lukas 15:22,23), degene die alleen de letterlijke zin vat, zal geloven dat hierin geen diepere zin schuilt terwijl toch de afzonderlijke dingen hemelse dingen behelzen, zoals dat zij hem het voornaamste opperkleed zouden aantrekken, dat zij een ring aan zijn hand zouden geven en schoenen aan de voeten en het gemeste kalf brengen en het slachten, opdat de etenden zich zouden verblijden; onder de verkwistende zoon worden diegenen verstaan die de hemelse rijkdommen, dus de erkenningen van het goede en ware, hebben verkwist; met zijn terugkeer tot de vader, en de belijdenis dat hij niet waardig was zijn zoon te worden genoemd, wordt de boetedoening vanuit het hart en de vernedering aangeduid; met het voornaamste opperkleed waarmee hij zou worden bekleed, worden de algemene waarheden aangeduid, nrs. 4545, 5248, 5319, 5954, 6914, 5917, 9093, 9212, 9216; en met het gemeste kalf de algemene goedheden die met de waarheden overeenstemmen.

Hetzelfde wordt met de kalveren en de varren elders aangeduid, zoals in (Jesaja 11:6; Ezechiël 39:18; Psalm 29:6; Psalm 69:32; Leviticus 4:3, 13; 8:15; 9:2; 16:3; 23:18; Numeri 8:8; 15:24; 28:19,20; Richteren 6:25-29; 1 Samuël 1:25; 16:2; 1 Koningen 18:23-26,33). Dat de zonen Israëls voor zich een gouden kalf hebben gemaakt en dat voor Jehovah hebben vereerd, (Exodus 32:1), had als oorzaak, dat in hun hart de Egyptische afgoderij was gebleven, hoewel zij met de mond Jehovah beleden.

In Egypte waren onder de afgoden voornamelijk vaarzen [jonge koeien] en varren [jonge stieren] uit goud geweest, met als oorzaak dat de vaars het wetenschappelijk ware aanduidde, dus het ware van de natuurlijke mens, en verder omdat goud het goede betekende; dit goede en dat ware werden daar in beeltenis voorgesteld door varren en vaarzen uit goud, maar toen de uitbeeldingen van de hemelse dingen daar werden verdraaid in afgodische en tenslotte in magische zaken, werden toen daar, zoals elders de beeltenissen zelf die uitbeeldden, tot afgoden gemaakt en begon men ze te vereren; vandaar de afgoderijen van de Ouden en de Egyptische magische praktijken.

De Oude Kerk immers, die op de Oudste volgde, was een uitbeeldende Kerk en de gehele eredienst van deze bestond in riten, inzettingen, gerichten en geboden, die de Goddelijke en de hemelse dingen uitbeeldden, wat de innerlijke dingen van de Kerk zijn.

Die Kerk na de vloed strekte zich over een groot deel van de Aziatische wereld uit en is eveneens in Egypte geweest, maar in Egypte werden de wetenschappelijke dingen van die Kerk beoefend, waarvandaan zij de wetenschap van de overeenstemmingen en van de uitbeeldingen hadden, meer dan de overigen, zoals kan vaststaan uit de hiëroglyfen en uit de magische praktijken en de afgoden daar en verder uit de verschillende zaken die over Egypte in het Woord worden vermeld; vandaar is het, dat met Egypte in het Woord wordt aangeduid het wetenschappelijke in het algemeen zowel ten aanzien van het ware als ten aanzien van het goede, en verder het natuurlijke, want het wetenschappelijke is van de natuurlijke mens; dit betekenden ook de vaars en de var.

Dat de Oude Kerk, die uitbeeldend is geweest, over verscheidene koninkrijken uitgebreid is geweest en dat zij eveneens in Egypte is geweest, zie de nrs. 1238, 2385, 7097; dat de wetenschappelijke zaken van de Kerk vooral in Egypte beoefend zijn geweest en dat daar ook met Egypte in het Woord het wetenschappelijke in de ene en de andere zin wordt aangeduid,

nrs. 1164, 1165, 1186, 1462, 4749, 4964, 4966, 5700, 5702, 6004, 6015, 6125, 6651, 6679, 6683, 6692, 6693, 6750, 7779, 7926; en dat, omdat het wetenschappelijk ware en het goede ervan, het ware en het goede van de natuurlijke mens is, daarom ook met Egypte in het Woord het natuurlijke wordt aangeduid, nrs. 4967, 5079, 5080, 5095, 5160, 5276, 5278, 5280, 5288, 5301, 6004, 6015, 6147, 6252.

Hieruit blijkt nu, dat de vaarzen en de varren onder de voornaamste afgoden in Egypte zijn geweest, met als oorzaak, dat de vaarzen en de varren het wetenschappelijk ware betekenden en het goede ervan, dat van de natuurlijke mens is, het eendere als Egypte zelf, zodat Egypte en het kalf van dezelfde betekenis waren; waarom er dan ook van Egypte wordt gezegd bij Jeremia: *'Egypte is een zeer schone vaars; de ondergang komt uit het noorden; en haar gehuurden zijn in het midden van haar zoals de varren van de meststal'*, (Jeremia 46:20,21); de vaars is het wetenschappelijk ware dat van de natuurlijke mens is; de huurlingen, die de varren zijn, zijn degenen die het goede doen ter wille van het gewin, nr. 8002; dus zijn de varren een zodanig goede, dat niet in zich goed is, maar het verkwikkelijke van de natuurlijke mens gescheiden van de geestelijke; het is dit verkwikkelijke waarin de zonen van Jakob zijn geweest, dat in zich afgodisch is; daarom werd het hun toegestaan dat bekend te maken en te betuigen door de aanbedding van het kalf, (Exodus 32;1).

Dat wordt eveneens zo beschreven bij David: *'Zij hebben een kalf gemaakt in Horeb en zij hebben zich neergebogen voor een gegoten beeld en zij hebben de heerlijkheid veranderd in de afbeelding van een os etende kruid'*, (Psalm 106:19,20); met een kalf maken in Horeb en zich neerbuigen voor een gegoten beeld, wordt de afgodische eredienst aangeduid, die er een is van: rituelen, inzettingen, gerichten en geboden, alleen in de uiterlijke vorm en niet tegelijk in de innerlijke.

Dat die natie in uiterlijkheden is geweest zonder in het innerlijke, zie de nrs. 9320, 9373, 9377, 9380, 9381; en dat zij dus van binnen afgodisch was, nr. 3732, 4208, 4281, 4825, 5998, 7401, 8301, 8871, 8882; dat zij de heerlijkheid hebben veranderd in de afbeelding van een os etende kruid, betekent dat zij zich hebben vervreemd van de innerlijke dingen van het Woord en de Kerk en het uiterlijke hebben vereerd, wat slechts het wetenschappelijke zonder het leven is; de heerlijkheid immers is het innerlijke van het Woord en van de Kerk; zie de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 5922, 8267, 8427; de afbeelding van een os is de nabootsing van het goede, in de uiterlijke en uitwendige vorm, de afbeelding immers is de nabootsing, dus wat zonder het leven is en de os is het goede in het natuurlijke, dus in de uitwendige vorm, nrs. 2566, 2781, 9135; kruid eten, is dat zich alleen wetenschappelijk toe-eigenen; eten immers is zich toe-eigenen, nrs. 3168, 3513, 3596, 4745; en het kruid is het wetenschappelijke, nr. 7571.

Omdat zulke zaken met het gouden kalf dat voor Jehovah door de zonen Israëls werd vereerd, werden aangeduid, ging daarom Mozes op de volgende wijze daarmee te werk: *'Uw zonde, die gij hebt gemaakt [het kalf] heb ik genomen en met vuur verbrand en haar gestampt door haar terdege te malen, totdat zij was verdund tot stof, en haar stof heb ik geworpen in de beek die van de berg neerdaalt'*, (Deuteronomium 9:21); waarom dit zo met het gouden kalf is gedaan, weet niemand tenzij men weet wat betekent met vuur verbrand worden, gestampt worden, gemalen worden en verdund worden tot stof en wat de beek die neerdaalt van de berg waarin het stof werd geworpen; beschreven wordt de staat van hen die de uiterlijkheden vereren zonder het innerlijke, namelijk dat zij zijn in de boosheden van de liefden van zich en van de wereld en in de valsheden daaruit ten aanzien van die dingen die uit het Goddelijke zijn, dus ten aanzien van het Woord; het vuur immers waarmee het werd verbrand, is het boze van de liefde van zich en van de wereld, nrs. 1297, 1861, 2446, 5071, 5215, 6314, 6832, 7324, 7575; het stof tot welke het werd gestampt, is het valse daaruit, bevestigd uit de letterlijke zin van het Woord; en de beek uit de berg Sinai is het Goddelijk Ware, dus het Woord in de letter; dit immers daalt daaruit neer.

Degenen immers die die in de uiterlijkheden zijn zonder het innerlijke, ontvouwen het Woord ten gunste van hun liefden en zien daarin het aardse en in het geheel niets van het hemelse, zoals de Israëlieten en de Joden destijds en eveneens heden ten dage.

Eendere dingen werden ook uitgebeeld door de kalveren van Jeroboam in Bethel en in Dan, (1 Koningen 12:26; 2 Koningen 17:16), waarover het volgende bij Hosea: *‘Een koning hebben zij gemaakt en niet uit Mij; vorsten hebben zij gemaakt en Ik heb het niet gekend; hun zilver en hun goud hebben zij gemaakt tot afgoden, opdat hij worde uitgeroeid; uw kalf heeft u verlaten, o Samaria, want uit Israël is ook dat, een werkmeester heeft het gemaakt en niet God gij; omdat tot stukken zal worden het kalf van Samaria’*, (Hosea 8:4-6); daar wordt gehandeld over het verdraaide verstand en de onjuiste en slechte ontvouwing van het Woord door hen die in de uiterlijke dingen zijn zonder het innerlijke; zij blijven immers in de letterlijke zin van het Woord, die zij overhalen ten gunste van hun liefden en de daaruit opgevatte beginselen.

Een koning maken en niet uit Mij en vorsten maken en Ik heb het niet gekend, is het ware en de voornaamste waarheden uitbroeden uit het eigen schijnsel en niet uit het Goddelijke; de koning immers is in de innerlijke zin het ware, nrs. 1672, 2015, 2069, 3009, 4581, 4966, 5044, 5068, 6148; en de vorsten zijn de voornaamste waarheden, nrs. 1482, 2089, 5044; hun zilver en goud tot afgoden maken, is de wetenschappelijke zaken van het ware en het goede uit de letterlijke zin van het Woord verdraaien ten gunste van hun begeerten en die toch als heilig vereren, hoewel zij, omdat die uit het eigen inzicht zijn, zonder leven zijn; het zilver immers is het ware en het goud is het goede die uit het Goddelijke zijn, dus die van het Woord zijn, nrs. 1551, 2954, 5658, 6914, 6917, 8932; en de afgoden zijn de leerstellingen vanuit het eigen inzicht, die als heilig worden vereerd en toch geen leven in zich hebben, nr. 8941.

Daaruit blijkt dat met de koning en de vorsten en verder ook met het zilver en het goud de valsheden vanuit het boze worden aangeduid, want alles wat uit het eigene is, is vanuit het boze en vandaar zijn het valsheden, hoewel zij van de buitenkant als waarheden verschijnen, omdat zij aan de zin van de letter van het Woord zijn ontnomen.

Daaruit blijkt, wat het kalf van Samaria, dat de werkmeester heeft gemaakt, namelijk het goede in de natuurlijke mens en niet tegelijk in de geestelijke mens, dus het niet-goede, omdat het op het boze is toegepast; de werkmeester heeft het gemaakt en niet God, is, dat het uit het eigene en niet uit het Goddelijke is; tot stukken worden, is verstrooid worden.

Eendere dingen worden onder de kalveren verstaan bij Hosea: *‘Zij varen voort te zondigen en zij maken zich een gegoten beeld uit hun zilver, in hun inzicht afgoden, gans het werk van kunstenaars, tot hen sprekende, slachtofferende de mens, de kalveren kussende’*, (Hosea 13:2).

Hieruit blijkt nu, wat het kalf en de var betekenen in deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *‘De eenhoornen zullen met hen nederdalen en de varren met de sterken en hun land zal dronken worden van het bloed en hun stof zal van het smeervet worden gemaakt’*, (Jesaja 34:7).

Bij dezelfde: *‘De versterkte stad eenzaam, het habitakel prijsgegeven en achtergelaten als de woestijn; daar zal het kalf weiden, en daar zal het nederliggen en de takken ervan verteren; de oogst ervan zal verdrogen’*, (Jesaja 27:10).

Bij Jeremia: *‘Van het geroep van Hesbon tot aan Eleale, tot aan Jahaz, hebben zij hun stem verheven, van Zoar tot aan Horonaim, een driejarige vaars, omdat ook de wateren van Nimrim tot verlatingen zullen zijn’*, (Jeremia 48:34).

Bij Jesaja: *‘Mijn hart schreeuwt over Moab, haar voortvluchtigen tot aan Zoar, de driejarige vaars, want in het opklimmen van Luhith zal hij opklimmen met geweën’*, (Jesaja 15:5).

Bij Hosea: *‘Efraïm een vaars volleerd, liefhebbende te dorsen’*, (Hosea 10:11).

Bij David: *‘Scheld het wilde dier des riets, de vergadering der sterken, onder de kalveren der volken, vertredende de stukken zilvers; hij heeft de volken verstrooid; zij verlangen de*

oorlogen', (Psalm 68:31); daar wordt gehandeld over de aanmatiging van hen, die vanuit wetenschappelijke zaken willen binnentreden in de mysteriën van het geloof en niet wat ook erkennen dan wat zijzelf daaruit uitbroeden; dezen grijpen, omdat zij niets zien vanuit het licht van de hemel, dat uit de Heer is, maar uit het schijnsel van de natuur, dat uit het eigene is, de schaduwen aan in plaats van het licht, begoochelingen in plaats van de werkelijkheid, in het algemeen het valse in plaats van het ware; zij worden, omdat zij waanzinnig denken aangezien zij vanuit het laagste denken, het wilde dier des riets genoemd en omdat zij scherp redeneren, worden zij de vergadering der sterken genoemd; en omdat zij de waarheden verstrooien die nog over zijn en verspreid onder de goedheden van hen die in de waarheden van de Kerk zijn, wordt er van hem gezegd, dat zij de stukken zilvers vertreden onder de kalveren der volken en verder dat zij de volken verstrooien, dat wil zeggen, de Kerk zelf met haar waarheden; de begeerte van die aan te vallen en te vernietigen, wordt verstaan onder de oorlogen verlangen; hieruit blijkt opnieuw, dat de kalveren de goede dingen zijn.

Bij (Zacharia 12:4) wordt gezegd *'alle paard der volken zal Ik met blindheid slaan'*, en met het paard der volken worden de verstandelijke dingen van het ware verstaan bij hen die van de Kerk zijn, omdat het paard het verstandelijke van het ware is, nr. 2761; hier echter wordt gezegd, de stukken zilvers vertreden en de volken verstrooien onder de kalveren der volken en met vertreden en verstrooien wordt aangeduid verwerpen en uiteendrijven, nr. 258; met het zilver het ware, nrs. 1551, 2954, 5658, 6112, 6914, 6917, 7999, 8932 en met de volken zij die van de Kerk in waarheden zijn, nrs. 2928, 7207, dus eveneens de waarheden van de Kerk, nrs. 1259, 1260, 3295, 3581; dus worden met de kalveren der volken aangeduid de goede dingen die van de wil zijn bij hen die van de Kerk zijn.

Dat de kalveren de goede dingen betekenen, staat verder vast bij Jeremia: *'Ik zal de mannen geven die Mijn verbond hebben overtreden, die niet hebben bevestigd de woorden van het verbond, dat zij vóór Mij hebben gemaakt, van het kalf dat zij in tweeën hebben gehouwen, om tussen zijn delen door te gaan, de vorsten van Juda en de vorsten van Jeruzalem, de koninklijke dienaren en de priesters en al het volk des lands, die zijn doorgestaan tussen de delen des kalfs en Ik zal hen geven in de hand van hun vijanden, opdat hun lijk de vogel der hemelen en het beest der aarde tot spijszij'*, (Jeremia 34:18-20); wat het verbond des kalfs is en wat doorgaan tussen de delen ervan, kan niemand weten, tenzij hij weet wat het verbond betekent, wat het kalf, wat de verdeling ervan in twee delen en verder wat de vorsten van Juda en van Jeruzalem, de koninklijke dienaren, de priesters en het volk des lands; het is duidelijk dat dit een hemelse verborgenheid is; niettemin kan deze zich aan het verstand vertonen, wanneer men weet, dat het verbond de verbinding is, het kalf het goede, het in twee delen gesneden kalf het goede dat voortgaat uit de Heer aan de ene kant en het goede opgenomen door de mens aan de andere kant; en dat de vorsten van Juda en van Jeruzalem en de koninklijke dienaren en de priesters en het volk des lands de waarheden en de goedheden zijn die van de Kerk zijn uit het Woord en dat doorgaan tussen de delen is verbonden worden; hieruit blijkt, wanneer men dit weet, dat de innerlijke zin van deze tekst is, dat er geen verbinding was van het goede dat voortgaat uit de Heer met het goede dat door de mens kan worden opgenomen door het Woord en vandaar door de waarheden en de goedheden van de Kerk, bij die natie, maar dat er ont-binding was, met als oorzaak dat zij in de uiterlijkheden waren zonder het innerlijke.

Hetzelfde behelst het verbond van het kalf met Abram, waarover het volgende in het boek Genesis: *'Jehovah zei tot Abram: Neem u een driejarige vaars en een driejarige geit en een driejarige ram en een tortelduif en een jonge duif; en hij nam zich die alle en hij deelde ze middendoor en hij legde ieder deel tegenover het andere; en de vogel deelde hij niet; en het gevogelte daalde neer op de lichamen en Abram joeg die heen.*

En het geschiedde als de zon was aan het ondergaan en een diepe slaap viel op Abram, en ziet, een schrik van grote duisternis vallende op hem; en in die dag maakte Jehovah een

verbond met Abram’, (Genesis 15:9-12,18); de schrik van de grote duisternis vallende op Abram betekende de staat van de Joodse natie, namelijk dat zij in de grootste duisternis waren ten aanzien van de waarheden en de goedheden van de Kerk uit het Woord, omdat zij in uiterlijkheden waren zonder het innerlijke, en vandaar in een afgodische eredienst; want degene die in het uiterlijke is zonder het innerlijke, is in een afgodische eredienst, aangezien zijn hart en zijn ziel, wanneer hij in die eredienst is, niet in de hemel is, maar in de wereld en hij de heilige dingen van het Woord niet vereert vanuit een hemelse liefde, maar vanuit een aardse liefde.

Het is deze staat van die natie, die met het verbond van het kalf, dat zij in twee delen hadden gehouwen, waartussen zij waren doorgestaan, bij de profeet is beschreven.

9392. *vers 6-8. En Mozes nam de helft van het bloed en deed het in bekkens en de helft van het bloed spregde hij op het altaar. En hij nam het boek des verbonds en hij las in de oren van het volk en zij zeiden: Alle dingen die Jehovah heeft gesproken zullen wij doen en horen. En Mozes nam het bloed en spregde het op het volk en hij zei: Zie, het bloed des verbonds, hetwelk Jehovah met ulieden heeft gemaakt over al deze woorden.*

En Mozes nam de helft van het bloed, betekent het Goddelijk Ware dat geworden is van het leven en de eredienst en deed het in bekkens, betekent bij de mens in zijn geheugen; en de helft van het bloed spregde hij op het altaar, betekent het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Menselijke van de Heer; en hij nam het Boek des Verbonds, betekent het Woord in de letter waarmee het Woord in de hemel is verbonden; en hij las in de oren van het volk, betekent daarnaar luisteren en de gehoorzaamheid; en zij zeiden: Alle dingen die Jehovah heeft gesproken zullen wij doen en horen, betekent de opneming van het Ware dat voortgaat uit het Goddelijk Menselijke van de Heer en de gehoorzaamheid uit het hart en de ziel; en Mozes nam het bloed en spregde het op het volk, betekent de aanpassing om te worden opgenomen door de mens; en hij zei: Zie, het bloed des verbonds, betekent daardoor de verbinding van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke met de hemel en met de aarde; dat Jehovah met ulieden heeft gemaakt over al deze woorden, betekent dat er verbinding met de Heer is door alle en de afzonderlijke dingen van het Woord.

9393. En Mozes nam de helft van het bloed; dat dit betekent het Goddelijk Ware dat geworden is van het leven en de eredienst, staat vast uit de betekenis van het bloed, namelijk het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer, nrs. 4735, 6978, 7317, 7326, 7850, 9127; dat het het Goddelijk Ware is dat geworden is van het leven en de eredienst, is omdat het dat bloed was dat Mozes op het volk spregde, vers 8; met bloed wordt aangeduid het Goddelijk Ware dat is opgenomen door de mens, dus dat geworden is van het leven en de eredienst; want dat ware wordt opgenomen door de mens genoemd, wat wordt van het leven en zo van de eredienst; en het wordt dan van het leven en de eredienst, wanneer de mens daardoor wordt aangedaan of dat liefheeft, of wat hetzelfde is, dat wil en vanuit willen, dus vanuit liefde en aandoening, dat doet; eerder is het weliswaar bij de mens in zijn geheugen en wordt daaruit soms opgeroepen tot het innerlijk gezicht of verstand, waaruit het dan opnieuw terugglijdt in het geheugen.

Maar zolang het Goddelijk Ware niet meer innerlijk is binnentreden, is het weliswaar bij de mens, maar toch nog niet aan het leven en de wil ingeplant, want het leven van de mens is zijn wil; daarom, wanneer het ware uit het geheugen wordt opgeroepen in het verstand en uit het verstand de wil binnentreedt en van de wil uitgaat in de daad, dan wordt het ware van de wil van de mens en het goede wordt genoemd.

Hieruit blijkt, wat er wordt verstaan onder het Goddelijk Ware dat van het leven is geworden.

Eender is het gesteld met het ware dat van de eredienst wordt; de eredienst uit het ware dat alleen in het geheugen hangt en daaruit in het verstand verschijnt, is niet de eredienst; maar de eredienst uit het ware, dat uitgaat van de wil, dus van de aandoening en de liefde, is de eredienst; deze eredienst wordt in het Woord de eredienst vanuit het hart genoemd, eerdergenoemde echter een eredienst alleen van de mond.

Weliswaar is eerder in de aangehaalde plaatsen getoond, dat het bloed het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer is; maar omdat de meesten van de Kerk heden ten dage niets anders onder het Bloed in het Heilig Avondmaal vatten, dan het aan het kruis vergoten bloed van de Heer en in een meer algemene zin het kruislijden zelf, zo is het daarom geoorloofd nog in het kort te tonen, dat het niet het bloed is dat daar wordt verstaan, maar het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer; de oorzaak dat dit binnen de Kerk onbekend is, is dat men heden ten dage in het geheel niets weet ten aanzien van de overeenstemmingen, dus ook niets over de innerlijke zin van het Woord, die de zin is waarin de engelen zijn wanneer door de mens het Woord wordt gelezen.

Dat het Bloed niet het bloed is, maar het Goddelijk Ware, kan vaststaan uit verscheidene plaatsen in het Woord en onmiskenbaar uit deze bij Ezechiël: *‘Zeg tot de vogel van alle vleugel en tot alle wilde dier van het veld: Vergadert u en komt, vergadert u van de omtrek over Mijn slachtoffer, dat Ik voor u slachtoffer, opdat gij vlees eet en bloed drinkt, het vlees der sterken zult gij eten en het bloed van de vorsten der aarde zult gij drinken; gij zult het vet eten tot verzadigdheid en het bloed drinken tot dronkenschap toe van Mijn slachtoffer, dat Ik voor u zal slachtofferen.*

Gij zult verzadigd worden op Mijn tafel, met paard en wagen en met alle man des krijgs; zo zal Ik Mijn heerlijkheid geven onder de natiën, (Ezechiël 39:17-20); dat hier niet het bloed onder het bloed wordt verstaan, blijkt duidelijk, want er wordt gezegd dat zij het bloed zullen drinken van de vorsten der aarde en het bloed van het slachtoffer tot dronkenschap toe, terwijl toch bloed drinken en vooral het bloed der vorsten, een afschuwelijke zaak is en aan de zonen Israëls bij doodstraf was verboden, (Leviticus 3:17; 7:26; 17:1; Deuteronomium 12:17-25; 15:23); er wordt ook gezegd dat zij zullen verzadigd worden met paard en wagen en alle man des krijgs; wie dus niet weet, dat het bloed het Goddelijk Ware betekent, de vorsten de voornaamste waarheden, het slachtoffer de dingen die van de eredienst zijn, het paard het verstandelijke van het ware, de wagen de leer en de man des krijgs het ware dat strijdt tegen het valse, zal verbaasd staan bij de afzonderlijke woorden daar; eerder bij de woorden van de Heer bij Johannes: *‘Jezus sprak: Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Tenzij gij het Vlees van de Zoon des Mensen zult gegeten hebben en Zijn Bloed zult gedronken hebben, zo zult gij geen leven in uzelf hebben.*

Die Mijn Vlees nuttigt en Mijn Bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven en Ik zal hem opwekken ten uiterste dage.

Mijn Vlees is waarlijk spijs en Mijn Bloed is waarlijk drank; die Mijn Vlees nuttigt en Mijn Bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in hem, (Johannes 6:53-56); maar men zie wat hierover eerder is getoond in de nrs. 4735, 6978, 7317, 7326, 7850, 9127.

Dat het Vlees overeenstemt met het Goede, eerder het Brood en dat het Bloed overeenstemt met het Ware, eerder de Wijn, is mij zeer vele malen vanuit de hemel gezegd; en ook dat de engelen het Woord niet anders doorvatten dan volgens de overeenstemmingen en dat er zo door het Woord verbinding is voor de mens met de hemel en door de hemel met de Heer; evenzo is er gezegd dat het Heilig Avondmaal door de Heer is ingesteld, opdat daardoor verbinding zou zijn, van alle dingen van de hemel, dat wil zeggen, van alle dingen van de Heer, met de mens van de Kerk, aangezien in dat het Vlees en het Brood is het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde van de Heer jegens het algehele menselijke geslacht en het wederkerige van de mens tot de Heer; en het Bloed en de Wijn is het Goddelijk Ware dat voortgaat uit het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde van de Heer en van de andere

kant dat opgenomen wordt door de mens; en verder is die dingen eten en drinken, in de hemel toe-eigenen en verbinden; maar zie hierover wat eerder is getoond in de nrs. 2165, 2177, 3464, 4211, 4217, 4581, 4735, 5915, 6789, 7850, 9323.

9394. En deed het in bekkens; dat dit betekent bij de mens in de dingen van zijn geheugen, staat vast uit de betekenis van de bekkens, namelijk de dingen van het geheugen; dat de bekkens dit zijn, is omdat de vaten in het algemeen de wetenschappen betekenen, nrs. 1469, 1496, 3068, 3079 en de wetenschappen niets anders dan zaken van het geheugen zijn; vandaar zijn de bekkens hier zulke dingen van het geheugen, waarin de Goddelijke waarheden zijn, die in het algemeen met het bloed worden aangeduid.

Wat de wetenschappen zijn ten opzichte van de waarheden en de goedheden van het leven bij de mens, zal in het kort worden gezegd; alle zaken die worden aangeleerd en in het geheugen weggelegd en daaruit tot het verstandelijk gezicht kunnen worden opgeroepen, worden wetenschappen genoemd en in zich zijn het de dingen die het verstandelijke of het natuurlijke van de uiterlijke mens samenstellen.

De wetenschappelijke dingen zijn, omdat zij erkentissen zijn het gezicht van de innerlijke of redelijke mens, van dienst als een zekere spiegel om als het ware zulke dingen te zien die hem van dienst zijn; zij vallen immers onder de blik van de innerlijke mens, zoals de velden vol van kruiden, bloemen, gewassen en bomen van verschillend geslacht aandoen; of zoals tuinen die met verschillende objecten tot nut en tot verkwikking zijn versierd, voor de blik van de uiterlijke mens in de stoffelijke wereld; maar het innerlijk gezicht, dat het verstand is, ziet in de velden en tuinen van de dingen van zijn geheugen niets anders dan objecten die overeenkomen met de liefden waarin de mens is en eveneens die de beginselen begunstigen die hij liefheeft; waarom degenen die in de liefden van zich en van de wereld zijn, niets anders zien dan alleen zulke dingen die deze liefden begunstigen en die noemen zij waarheden en eveneens maken zij die door begoochelingen en schijnbaarheden eender aan de echte waarheden; en daarna zien zij die dingen die samenstemmen met de opgevatte beginselen, die de mens liefheeft omdat zij vanuit hemzelf zijn.

Daaruit blijkt, dat de wetenschappen en de erkentissen, die zaken van het geheugen zijn, aan hen die in deze liefden zijn, als middelen van dienst zijn om de valsheden te bevestigen tegen de waarheden en de boosheden tegen de goedheden en om zo de ware en de goede dingen van de Kerk te vernietigen; vandaar komt het, dat de geleerden die zodanig zijn, meer waanzinnig zijn dan de eenvoudigen en bij zich ontkennen het Goddelijke, de voorzienigheid, de hemel, de hel, het leven na de dood en de waarheden van het geloof; wat overduidelijk blijkt uit de geleerden van de Europese wereld heden ten dage in het andere leven, waar een ontzaglijk aantal van hen in de grond van hun hart godsloochenaars zijn, want in het andere leven spreken hun harten en niet de monden.

Hieruit kan nu vaststaan welk nut de erkentissen en de wetenschappen hebben voor hen die uit de verkwikkingen van de liefden van zich en van de wereld denken.

Maar het is geheel anders gesteld bij degenen die denken vanuit de verkwikkingen van de hemelse liefden, dus de liefde tot de Heer en jegens de naaste; deze mensen zien en kiezen, omdat hun denken wordt geleid door de hemel uit de Heer, niets anders in de velden en tuinen van de dingen van hun geheugen, dan de dingen die overeenkomen met de verkwikkingen van die liefden en samenstemmen met de leerstellingen van hun Kerk, die zij liefhebben; voor hen zijn de dingen van het geheugen zoals hemelse paradijzen en zij worden eveneens uitgebeeld door en in het Woord aangeduid met paradijzen, nr. 3220.

Verder moet men weten, dat de wetenschappelijke dingen of die zaken van het geheugen, wanneer die van het leven van de mens worden, uit het uiterlijk geheugen verdwijnen, zoals de gebaren, de handelingen, de gesprekken, de bespiegelingen, de bedoelingen, in het algemeen de gedachten en de aandoeningen bij de mens gebruikelijk zijn, wanneer die door aanhoudend gebruik of gewoonte als het ware spontaan en natuurlijk worden, maar geen

andere dingen worden van het leven van de mens, dan alleen die welke binnenkomen in de verkwikkingen van zijn liefden en die vormen, dus die in zijn wil binnentreden, zie wat hierover is gezegd en getoond in de nrs. 8853-8858; en over het uiterlijk geheugen dat van het lichaam is en over het innerlijk geheugen dat van zijn geest is, nrs. 2469-2494.

Dat de wetenschappelijke zaken vaten zijn en in het Woord worden aangeduid met vaten van elk geslacht, zoals met: bekkens, bekers, waterkruiken en eendere voorwerpen, is omdat dat ieder wetenschappelijke is zoals een bepaald algemeen iets, dat in zich de bijzondere en de afzonderlijke dingen bevat die samenstemmen met het algemene en zulke algemeenheden in reeksen en als het ware in bundels zijn gerangschikt en die bundels en reeksen dus over en weer zijn geordend zodat zij de hemelse vorm weergeven en zo op de rij af in de meest afzonderlijke dingen tot de meest algemene.

Men kan een idee van zulke reeksen vormen aan de hand van spierbundels en -reeksen in het menselijk lichaam; iedere bundel daar bestaat uit verscheidene beweegvezels en iedere beweegvezel uit bloedvaten en zenuwvezels; iedere spierbundel, die met een algemeen woord spier wordt genoemd, is ook met een vlies omhuld, waardoor hij van de andere wordt onderscheiden; evenzo de inwendige bundeltjes, die de beweegvezels worden genoemd; maar toch zijn alle spieren en daarin de beweegvezels, die in het gehele lichaam zijn, op zo'n wijze geordend, dat zij tot iedere handeling naar de wens van de wil samenwerken en wel op een onbegrijpelijke wijze.

Zo is het ook gesteld met de wetenschappelijke dingen van het geheugen die eveneens worden opgewekt door het verkwikkelijke van de liefde van de mens, dat van zijn wil is, maar door middel van het verstandelijke deel; dat wat het leven van de mens is geworden, dat wil zeggen, dat wat van zijn wil of liefde is geworden, wekt die dingen op; de innerlijke mens immers heeft aanhoudend het gezicht daarop en verlustigt zich daarin, voor zoveel als zij met de liefden overeenkomen; en de dingen die volledig in de liefden binnentreden en spontaan en als het ware natuurlijk worden, verdwijnen uit het uiterlijk geheugen, maar blijven aan het innerlijk geheugen ingeschreven, waaruit zij nooit worden uitgewist; zo worden de wetenschappen van het leven.

Hieruit blijkt ook dat de wetenschappen zijn zoals vaten van het innerlijk leven van de mens en dat het vandaar is dat de wetenschappelijke dingen met vaten van verschillend geslacht en hier met bekkens, worden aangeduid.

Iets eenders wordt met vaten en bekkens aangeduid bij Jesaja: *'Ik zal Hem hechten als een nagel in een vertrouwde plaats, opdat Hij zij tot een troon der heerlijkheid voor het huis van Zijn Vader, waarop zij mogen hangen al de heerlijkheid van het huis van Zijn Vader.*

Van de zonen en van de kleinzonen, alle vaten van het kleine, van de vaten van de bekkens tot aan alle vaten van de nevels [kruiken]', (Jesaja 22:23,24); daar wordt in de innerlijke en uitbeeldende zin gehandeld over het Goddelijk Menselijke van de Heer en dat door Hem en uit Hem alle waarheden en goedheden zijn van eersten tot laatsten; de wetenschappelijke waarheden van hemelse afkomst zijn de vaten [het vaatwerk] van de bekkens en de wetenschappelijke waarheden van geestelijke afkomst zijn de vaten van de nevels.

En bij Zacharia: *'Te dien dage zal op de bellen van de paarden staan: De Heiligheid voor Jehovah; en de potten in het huis van Jehovah zullen zijn zoals de bekkens vóór het altaar'*, (Zacharia 14:20); de bellen van de paarden voor de wetenschappelijke waarheden die uit het verlichte verstand zijn, nrs. 2761, 2762, 5321; en de bekkens vóór het altaar voor de wetenschappelijke goedheden; eendere dingen worden met de bekkens van het altaar aangeduid in (Exodus 27:3; 38:3).

9395. En de helft van het bloed sprenge hij op het altaar; dat dit betekent het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Menselijke van de Heer, staat vast uit de betekenis van het bloed, namelijk het Goddelijk Ware, nr. 9393; en uit de betekenis van het altaar, te weten het

uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer, nrs. 921, 2777, 2811, 4489; vandaar het voornaamste uitbeeldende van de eredienst van de Heer, nrs. 4541, 8935, 8940; dat met deze helft van het bloed, die op het altaar werd gesprengd, wordt aangeduid het Goddelijk Ware dat voortgaat uit het Goddelijk Menselijke van de Heer en met de andere helft van het bloed die op het volk werd gesprengd, in het volgende vers 8, wordt aangeduid dat Goddelijk Ware opgenomen door de mens van de Kerk; de oorzaak hiervan is dat een verbond werd aangegaan en met het verbond wordt de verbinding aangeduid, nrs. 665, 666, 1023, 1038, 1864, 1996, 2003, 2021, 6804, 8767, 8778; en de verbinding van de Heer met de mens van de Kerk vindt plaats, wanneer het Goddelijk Ware, dat uit de Heer voortgaat, door de mens wordt opgenomen.

Daaruit blijkt, waarom het bloed werd aangewend en het, wanneer het op het volk was gesprengd ‘het bloed van het verbond’ werd genoemd, vers 8.

9396. En hij nam het boek des verbonds; dat dit betekent het Woord in de letter, waarmee het Woord in de hemel is verbonden, staat vast uit de betekenis van het Boek, namelijk het Woord in de gehele samenvatting, waarover hierna; en uit de betekenis van het verbond, dus de verbinding, nrs. 665, 666, 1023, 1038, 1864, 1996, 2003, 2021, 6804, 8767, 8778.

Onder het Boek des Verbonds wordt hier al datgene verstaan wat de Heer sprak vanaf de berg Sinai, want eerder in vers 4 wordt gezegd, ‘en Mozes schreef al de woorden van Jehovah’; daarom wordt onder het boek des verbonds in de strikte zin verstaan het Woord dat aan Mozes werd onthuld op de berg Sinai en in de brede zin van het Woord in de gehele samenvatting, aangezien dat het Goddelijk Ware is dat door de Heer is onthuld; en aangezien de Heer Zich daardoor met de mens verbindt, met de mens van de Kerk, is dat daarom eveneens het Boek van het Verbond, omdat het verbond de verbinding is.

Maar hoedanig de verbinding van de Heer met de mens van de Kerk is door het Woord, weet men heden ten dage niet, de oorzaak ervan is dat heden ten dage de hemel gesloten is, nauwelijks iemand spreekt heden ten dage nog met engelen en geesten en weet vandaar hoe die het Woord doorvatten, terwijl dat toch de Ouden, vooral de Oudsten, bekend is geweest, want het was voor hen iets gewoons om met engelen en geesten te spreken; de oorzaak hiervan was deze dat de mensen in de oude tijden, vooral in de oudste, innerlijke mensen waren; zij dachten immers in de geest, bijna los van het lichaam, maar de huidige mensen zijn uiterlijk en denken in het lichaam bijna los van de geest; vandaar komt het dat de hemel als het ware van de mens is teruggetreden, want de vergemeenschatting van de hemel is met de innerlijke mens wanneer deze kan worden weggetrokken van het lichaam, maar niet met de uiterlijke rechtstreeks; vandaar is het heden ten dage onbekend hoedanig de verbinding van de Heer met de mens door het Woord is.

Degenen die vanuit het zinlijke van het lichaam en niet vanuit het zinlijke van de geest denken, kunnen het geenszins anders vatten, dan dat de zin van het Woord zodanig is in de hemel, als het in de wereld is, dat wil zeggen, zoals hij in de wereld is.

Indien werd gezegd, dat de zin van het Woord in de hemel zodanig is als het denken van de innerlijke mens, die zonder stoffelijke ideeën is, dat wil zeggen, zonder wereldse, lichamelijke en aardse ideeën, dan zou dit heden ten dage een paradox zijn; en te meer indien er werd gezegd, dat de zin van het Woord in de hemel zoveel verschilt van de zin ervan in de wereld of in de letter, als het hemels paradijs van het aards paradijs en als de hemelse spijs en drank van de aardse spijs en drank; hoe groot dit verschil is, verschijnt hieruit, dat het hemels paradijs het inzicht en de wijsheid is, de hemelse spijs al het goede van de liefde en van de naastenliefde en de hemelse drank al het ware van het geloof vanuit dat goede.

Wie zou zich heden ten dage niet verwonderen, indien hij hoorde, dat wanneer in het Woord melding wordt gemaakt van: een paradijs, een tuin, een wijngaard, in de hemel niet een paradijs, een tuin en een wijngaard wordt doorvat, maar in de plaats daarvan zulke dingen die

van het inzicht en van de wijsheid uit de Heer zijn en wanneer melding wordt gemaakt van spijs en drank, zoals van: brood, vlees, wijn en water in plaats daarvan in de hemel zulke dingen worden doorvat die van het goede van de liefde en van het ware van het geloof uit de Heer zijn; en dit niet door ontvouwingen, noch als vergelijking, maar uit daadwerkelijke overeenstemmingen, aangezien de hemelse dingen die van de wijsheid zijn, van het inzicht, van het goede van de liefde en van het ware van het geloof, daadwerkelijk met die dingen overeenstemmen; en in deze overeenstemming is de innerlijke mens geschapen ten opzichte van de uiterlijke en uitwendige, dus de hemel die in de innerlijke mens is, ten opzichte van de wereld die in de uiterlijke mens is; eender in het algemeen.

Dat het Woord volgens de overeenstemmingen wordt verstaan en doorvat in de hemel en dat die zin de innerlijke zin is, is in het voorafgaande overal getoond.

Wie de woorden die nu zijn gezegd, inziet, kan weten en enigermate doorvatten, dat er door het Woord een verbinding van de mens met de hemel is en door de hemel met de Heer en dat er zonder het Woord geen verbinding zou zijn, zie de nrs. 2143, 7153, 7381, 8920, 9094, 9212, 9216, 9357 en elders meermalen is getoond.

Daaruit nu staat vast, waarom Mozes het Boek van het Verbond nam en las voor het volk en daarna bloed spengde op het volk en zei: Zie, het bloed des verbonds; dit heeft daarom plaatsgevonden, omdat het bloed van het slachtoffer in de hemel, is het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer, dus op onze aarde het Woord, nr. 9393.

Omdat met het verbond de verbinding wordt aangeduid en omdat door het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer, dat wil zeggen, door het Woord, de verbinding plaatsvindt, worden daarom alle dingen die van het Goddelijk Ware uit de Heer of die van het Woord zijn, het verbond genoemd, zoals de tafelen waarin de tien geboden waren ingegrift en verder ook de gerichtten, de inzettingen en de overige dingen die in de boeken van Mozes en in het algemeen de dingen die in het Woord, zowel van het Oude als het Nieuwe Testament, zijn.

Dat de tafelen, waarin de Tien Geboden waren geschreven zo werden genoemd, bij Mozes: *'Jehovah schreef op de tafelen de woorden des verbonds, de tien woorden'*, (Exodus 34:28). Bij dezelfde: *'Ik klom op de berg om te ontvangen de stenen tafelen, de tafelen van het verbond dat Jehovah met ulieden had uitgehouwen; Jehovah gaf mij de twee stenen tafelen, de tafelen des verbonds.*

Ik daalde neer van de berg, toen de berg brandde van vuur; de twee tafelen des verbonds echter waren op mijn twee handen', (Deuteronomium 9:9,11,15); en bij dezelfde: *'Jehovah heeft ulieden Zijn verbond te kennen gegeven dat Hij u heeft geboden te doen, de tien woorden, die Hij heeft geschreven op de stenen tafelen; gij zult u wachten dat gij niet vergeet het verbond van Jehovah uw God, hetwelk Hij met u heeft uitgehouwen'*, (Deuteronomium 4:13,23).

Omdat de beide tafelen waren neergelegd in de Ark, die in het midden of in het binnenste van de Tabernakel was, werd de Ark daarom de Ark des Verbonds genoemd, (Numeri 10:33; 14:44; Deuteronomium 10:8, 31:9,25,26; Jozua 3:3,6,8,11,14,17; 4:7,9,18; 6:6,8; 8:33; Richteren 20:27; 1 Samuël 4:3-5; 2 Samuël 15:24; 1Koningen 3:15; 6:19; 8:1,6; Jeremia 3:16).

Dat de boeken van Mozes het Boek des Verbonds werd genoemd, staat vast uit het vinden van die boeken door de priester Hilkia in de tempel, waarover het volgende in Koningen 2: *'De hogepriester Hilkia vond het Boek der Wet in het huis van Jehovah; en zij lazen in hun oren al de woorden van het Boek des Verbonds gevonden in het huis van Jehovah'*, (2 Koningen 22:8; 23:2).

Dat het Woord van het Oude Testament het verbond werd genoemd, bij Jesaja: *'Aan hen die Mijn verbond houden zal Ik in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan zonen en dochteren'*, (Jesaja 56:4,5).

Bij Jeremia: *‘Hoort de woorden van dit verbond, dat Ik uw vaders heb geboden, gehoorzaamt Mijn stem en doet ze, naar al wat Ik u gebied’*, (Jeremia 11:2,3,5-7).

Bij David: *‘Alle wegen van Jehovah zijn barmhartigheid en waarheid voor degenen die Zijn verbond en Zijn getuigenis bewaren’*, (Psalm 25:10).

Bij dezelfde: *‘De barmhartigheid van Jehovah is van het eeuwige tot het eeuwige over hen die Hem vrezen en Zijn gerechtigheid tot de zonen der zonen, tot degenen die Zijn verbond bewaren en Zijn geboden gedenken’*, (Psalm 103:17,18).

En bij dezelfde: *‘Zij hebben het verbond Gods niet gehouden en zij hebben geweigerd in Zijn Wet te wandelen’*, (Psalm 78:10); hier wordt het verbond Gods de Wet Gods genoemd; dat onder de Wet in de brede zin het gehele Woord wordt verstaan, in minder brede zin het historische Woord, in de strikte zin het door Mozes geschreven Woord en in de meest strikte zin de tien geboden van de Decaloog, nr. 6752.

Dat ook het Woord van het Nieuwe Testament het verbond is, bij Jeremia: *‘Zie, de dagen komende, waarop Ik met het huis Israëls en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken; dit is het verbond dat Ik zal maken met het huis Israëls na deze dagen; Ik zal Mijn wet in het midden van hen geven en Ik zal die op hun hart schrijven’*, (Jeremia 31:31-33).; het huis Israëls voor de geestelijke Kerk en het huis van Juda voor de hemelse Kerk; en bij David: *‘Ook Ik, tot eerstgeborene zal Ik hem geven, hoog boven de koningen der aarde en Mijn verbond zal Hem vast blijven; Ik zal Mijn verbond niet gering maken en de uitspraak van Mijn lippen zal Ik niet veranderen’*, (Psalm 89:29,35); hier met betrekking tot de Heer; Mijn verbond zal Hem vast blijven, voor het één-zijn van het Goddelijk Zelf en het Goddelijk Menselijke; en dus eveneens voor het Woord, want de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke was het Woord dat Vlees, dat wil zeggen, Mens is geworden, (Johannes 1:1-3,14). Dat het Goddelijk Ware of het Woord het verbond of de verbinding is, komt omdat dat het Goddelijke uit de Heer is, dus de Heer Zelf; daarom, wanneer het Woord door de mens wordt opgenomen, de Heer Zelf wordt opgenomen; daaruit blijkt, dat er door het Woord verbinding is van de Heer met de mens; en omdat er verbinding is van de Heer met de mens, is er ook verbinding van de hemel met de mens, want de hemel wordt de hemel genoemd krachtens het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer, dus krachtens het Goddelijke; daarom wordt van hen die in de hemel zijn gezegd, dat zij in de Heer zijn.

Dat het Goddelijke Zich verbindt met degenen die de Heer liefhebben en Zijn Woord houden, zie, (Johannes 14:23).

Uit dit alles kan vaststaan, dat onder het bloed van het verbond wordt verstaan de verbinding van de Heer door de hemel met de mens door het Woord; zoals eveneens bij Zacharia:

‘Ik zal uitroeien de wagen uit Efraïm en het paard van Jeruzalem en de boog des krijgs zal worden uitgeroeid; tegen de natiën zal Hij vrede spreken; Zijn heersen zal zijn van de zee tot de zee en van de troon tot aan de einden der aarde.’

Ook u aangaande, door het bloed van uw verbond zal Ik uw gebonden uitlaten uit de kuil waarin geen water is’, (Zacharia 9:10,11); wie niets ten aanzien van de innerlijke zin kent, kan hier niet anders uit opmaken dan zulke zaken die de letterlijke zin behelst, namelijk dat de wagen uit Efraïm, het paard uit Jeruzalem zal worden uitgeroeid en de boog des krijgs en tenslotte dat het bloed van het verbond van de Heer is, waardoor degenen zouden worden bevrijd die in zonden zijn, door op verschillende wijzen te ontvouwen, wie er worden verstaan onder de gebonden in de kuil waarin geen water is; maar degene die de innerlijke zin van het Woord kent, vat dat hier over het Goddelijk Ware wordt gehandeld en dat dat nadat het verwoest is, dat wil zeggen, niet langer met het geloof en met het hart is opgenomen door de mens, door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Menselijke van de Heer dat voortgaat, zal worden hersteld en dat zo zij die geloven en doen, met de Heer Zelf zullen worden verbonden; wat uit de innerlijke zin van de afzonderlijke dingen daar vollediger kan vaststaan; zoals uit de betekenis van de wagen, namelijk de leer van de Kerk, nrs. 2760, 5321,

5945, 8215; van Efraïm, namelijk het verlicht verstandelijke van de Kerk, nrs. 5354, 6222, 6238; uit de betekenis van het paard, namelijk het verstand van het Woord, nrs. 2760-2762, 3217, 5321, 6125, 6534, 8029, 8146, 8148; van Jeruzalem, te weten de geestelijke Kerk, nrs. 2117, 3654, 9166; uit de betekenis van de boog, namelijk de leer van het ware, nrs. 2868, 2709; en van de krijg, namelijk de strijd ten aanzien van de waarheden, nrs. 1664, 2686, 8295; daaruit blijkt, dat met de wagen uit Efraïm en het paard uit Jeruzalem en de boog des krijgs uitroeien, wordt aangeduid de verwoesting van het Goddelijk Ware in de Kerk, ten aanzien van alle verstand ervan.

En dat met het bloed van het verbond zullen worden uitgelaten de gebondenen in de kuil waarin geen water is, het herstel wordt aangeduid door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Menselijke van de Heer voortgaand; dat het bloed het Goddelijk Ware is en dat het verbond de verbinding is, is eerder getoond en dat de gebondenen in de kuil degenen zijn die van de geestelijke Kerk zijn en gezaligd zijn door de Komst van de Heer in de wereld, zie nr. 6854; er wordt gezegd de kuil waarin geen water is, omdat met het water het ware wordt aangeduid, nrs. 2702, 3058, 3424, 4976, 5668, 7307, 8137, 8138, 8568, 9323.

9397. En hij las in de oren van het volk; dat dit betekent daarnaar luisteren en gehoorzamen, staat vast uit de betekenis van lezen, namelijk daarnaar luisteren, want als men leest is het opdat het gehoord zal worden en doorvat; en gehoorzamen, dat wil zeggen, opdat daarnaar zal worden geluisterd; en uit de betekenis van in de oren, namelijk tot gehoorzaamheid; de oren immers en horen betekenen gehoorzamen, nrs. 2542, 3869, 4551, 4652-4660, 5471, 5475, 7216, 8361, 8990, 9311.

Aangezien de oren niet alleen het horen en de gewaarworden betekenen, maar ook de gehoorzamen, wordt daarom in het Woord zeer vaak gezegd *'spreken in de oren en lezen in hun oren'* en niet spreken en lezen vóór hen; zoals bij Jeremia: *'Hoor deze woorden die Ik spreek in uw oren en in de oren van het ganse volk'*, (Jeremia 28:7).

In het eerste Boek van Samuël: *'Zij spraken die woorden in de oren van het volk'*, (1 Samuël 11:4); en elders: *'Laat uw dienstmaagd spreken in uw oren'*, (1 Samuël 25:24).

In het Boek Richteren: *'Roep uit in de oren van het volk, al zeggende'*, (Richteren 7:3).

Bij Mozes: *'Zeg in de oren van het volk'*, (Exodus 11:2).

Bij dezelfde: *'Hoor Israël de inzettingen en de gerichten die Ik spreek in uw oren heden'*, (Deuteronomium 5:1).

Bij dezelfde: *'Ik spreek in hun oren deze woorden'*, (Deuteronomium 31:28).

Bij dezelfde: *'Mozes sprak al de woorden des lieds in de oren van het volk'*, (Deuteronomium 32:44).

In het tweede Boek der Koningen: *'Hij las in hun oren al de woorden van het Boek des Verbonds'*, (2 Koningen 23:2).

Bij Jeremia: *'Zij zeiden tot hem: Zit neder en lees dat in onze oren; en Baruch las in hun oren'*, (Jeremia 36:15).

Bij Lukas: *'Toen Jezus al de woorden had voleindigd in de oren van het volk'*, (Lukas 7:1).

Omdat het oor en horen betekenen de opneming, de gewaarwording en de gehoorzaamheid van het ware, dus het eerste en het laatste van het geloof, werd daarom zo vaak door de Heer gezegd: *'Wie een oor heeft om te horen, die hore'*, zoals bij (Mattheüs 11:15; 13:9,43; Markus 4:9,23; 7:16; Lukas 14:35).

En omdat met de doven of met de niet-horenden, in de geestelijke zin degenen worden aangeduid die niet in het geloof van het ware zijn, omdat zij niet in de erkenning en vandaar niet in de gewaarwording ervan zijn, nrs. 6989, 9209, stak daarom de Heer, toen Hij een dove genas, de vinger in diens oren en zei: Effatha, dat wil zeggen, word geopend en terstond werd zijn gehoor geopend, (Markus 7:32-35); dat alle wonderen van de Heer de staten van de Kerk hebben beheld en aangeduid, zie de nrs. 8364, 9086.

9398. En zij zeiden: Alle dingen die Jehovah heeft gesproken zullen wij doen en horen; dat dit betekent de opneming van het Ware dat voortgaat uit het Goddelijk Menselijke van de Heer en de gehoorzaamheid uit het hart en de ziel, staat vast uit de betekenis van alle dingen die Jehovah heeft gesproken, te weten het Ware dat voortgaat uit het Goddelijk Menselijke van de Heer, waarover hierna.

Uit de betekenis van doen, namelijk gehoorzamen vanuit de wil, dus met het hart, nrs. 9385, 9311; en uit de betekenis van horen, namelijk de gehoorzaamheid met het verstand, dus met de ziel, nrs. 7216, 8361, 9311; de gehoorzaamheid vanuit het hart is de gehoorzaamheid vanuit de wil, dus vanuit de aandoening van de liefde; en de gehoorzaamheid vanuit de ziel is de gehoorzaamheid vanuit het verstand, dus vanuit geloof; het hart immers betekent de wil en de liefde, ns. 3883-3896, 7542, 8910, 9050, 9300, en de ziel het verstand en het geloof, nrs. 2930, 9050, 9281; vandaar is het dat er wordt gezegd: wij zullen doen en horen.

Dat alle woorden die Jehovah heeft gesproken, zijn het voortgaande Ware vanuit het Goddelijk Menselijke van de Heer, is omdat al het ware daaruit voortgaat; dat het Goddelijk Ware niet voortgaat uit het Goddelijke Zelf, maar uit het Goddelijk Menselijke, staat klaarblijkelijk vast bij Johannes: *‘Niemand heeft ooit God gezien; de Eniggeboren Zoon, Die in de schoot van de Vader is, Die heeft Hem verklaard’*, (Johannes 1:18).

Daarom wordt de Heer het Woord genoemd, zie de verzen 1 tot en met 3, dus het Goddelijk Ware en er wordt gezegd dat het Woord is Vleesgeworden, dat wil zeggen, Mens, zie vers 14, de oorzaak hiervan is dat het Goddelijke Zelf onder de Menselijke vorm daadwerkelijk het Goddelijk Ware zou onderwijzen.

Dat de Heer het Goddelijk Zelf onder de Menselijke vorm is, zie nr. 9315.

Daaruit blijkt dat met alle dingen die Jehovah heeft gesproken, wordt aangeduid het Ware voortgaande uit het Goddelijk Menselijke van de Heer.

9399. En Mozes nam het bloed en sprenge het op het volk; dat dit betekent de aanpassing om te worden opgenomen door de mens, staat vast uit de betekenis van het bloed van het slachtoffer, namelijk het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, waarover nr. 9393; en uit de betekenis van op het volk sprengen, namelijk de aanpassing om te worden opgenomen door de mens; met sprengen immers wordt aangeduid invloeden, dus aanpassen.

Het Goddelijk Ware immers dat uit de Heer is, vloeit aanhoudend bij de mens in en maakt zijn verstandelijke; en indien u het kunt aannemen, de mens kan zonder de aanhoudende invloeiing van het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer, in het geheel niet doorvatten en verstaan.

Want het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer is het licht dat het gemoed van de mens verlicht en zijn innerlijk gezicht maakt, dat het verstand is; en omdat dat licht aanhoudend invloeit, maakt het daarom eenieder geschikt om op te nemen; degenen echter die opnemen, zijn zij die in het goede van het leven zijn; zij echter die niet opnemen, zijn zij die in het boze van het leven zijn; maar toch zijn dezen net als de anderen in het vermogen van doorvatten en verstaan en eveneens in het vermogen van opnemen voor zoveel als zij van de boosheden aflaten.

Deze dingen werden aangeduid met de helft van het bloed dat Mozes sprenge op het volk.

Dat het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer het licht is dat het gemoed van de mens verlicht en zijn innerlijk gezicht maakt, dat het verstand is, zie de nrs. 2776, 3167, 3195, 3636, 3643, 3993, 4405, 5400, 8644, 8707; dit wordt eveneens verstaan bij Johannes:

‘Dit was het ware Licht, dat in de wereld komt en elk mens verlicht. Het was in de wereld en de wereld is erdoor gemaakt; maar de wereld heeft Het niet gekend’, (Johannes 1:9-11); daar wordt gehandeld over het Woord, dat het Goddelijk Ware voortgaande is uit de Heer.

Dat ieder mens die in de wereld is en die van gezonde rede is, in het vermogen is van het Goddelijk Ware te verstaan en vandaar in het vermogen van opnemen, voor zoveel als hij van

de boosheden aflaat, is mij door meerdere ondervindingen te weten gegeven; allen immers, hoevelen het er ook in het andere leven zijn, zowel de bozen als de goeden, kunnen verstaan wat waar en wat vals is en verder wat goed en wat boos is, maar de bozen, hoewel zij het goede en het ware verstaan, willen het toch niet verstaan; de wil immers bestrijdt dit.

Daar zij door het boze, wanneer zij aan zichzelf zijn overgelaten, toch in de valsheden van hun boze terugglijden en afkerig zijn van het ware en het goede, die zij hebben verstaan en zichzelf daardoor hebben afgestoten.

Daaruit bleek, dat het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer aanhoudend in de menselijke gemoederen invloeit en die geschikt maakt om op te nemen en dat het voor zoveel wordt opgenomen als men aflaat van de boosheden die van de liefden van zich en van de wereld zijn.

9400. En hij zei: Zie, het bloed des verbonds; dat dit betekent, daardoor de verbinding van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke met de hemel en met de aarde, staat vast uit de betekenis van het bloed, namelijk het Goddelijk Ware dat voortgaat uit het Goddelijk Menselijke van de Heer, nrs. 9393, 9399; en uit de betekenis van het verbond, dus de verbinding, nr. 9396.

Dat het de verbinding is met de hemel en de aarde, komt omdat het Goddelijk Ware voortgaat uit het Goddelijk Menselijke van de Heer, door de hemelen heen tot aan de mens gaat en onderweg wordt aangepast aan iedere hemel en tenslotte aan de mens zelf; het Goddelijk Ware op onze aarde is het Woord, nrs. 9350-9362, dat zodanig is, dat het ten aanzien van alle en de afzonderlijke dingen een innerlijke zin heeft, die voor de hemelen is en tenslotte een uiterlijke zin, die de letterlijke zin is, die voor de mens is; daaruit blijkt dat er door het Woord verbinding is van de Heer met de hemelen en met de wereld, nrs. 2143, 7153, 7381, 8920, 9094, 9212, 9216, 9357, 9396.

Daaruit kan met zekerheid worden geconcludeerd, dat er zonder het Woord op deze aarde geen verbinding van de hemel, dus geen verbinding van de Heer, met de mens zou zijn; en dat indien er geen verbinding was, het menselijk geslacht op deze aarde geheel en al te gronde zou gaan; want dat wat het innerlijk leven van de mens maakt, is de invloeiing van het Goddelijk Ware uit de Heer.

Dat immers is het licht zelf dat het innerlijk gezicht van de mens verlicht, dat wil zeggen, zijn verstand en het is de hemelse warmte, die in dat licht is, namelijk de liefde, die het wilsdeel van de innerlijke mens aansteekt en levend maakt; en daarom zou het innerlijke van de mens koud en blind worden zonder die warmte en dat licht en zou sterven, niet anders dan het uitwendige van de mens, indien dit zonder de warmte van de zon en zonder het licht ervan, zou zijn.

Maar dit zal als een paradox voor hen verschijnen, die niet geloven dat het Woord zodanig is, ook aan hen die geloven dat aan de mens het leven in is als van hemzelf en niet bij voortduur door de hemel uit de Heer invloeit.

Dat het leven van de mens niet in hemzelf is, maar dat het uit de Heer invloeit, zie de nrs. 42494882, 5147, 5150, 5986, 6053-6058, 6189-6215, 6307-6327, 6466-6495, 6598-6626, 6982, 6985, 6996, 7055, 7056, 7058, 7147, 7270, 7343, 8685, 8701, 8717, 8728, 9110, 9111, 9223, 9276; en dat de Kerk van de Heer, over het gehele wereldrond verspreid, vóór de Heer is, zoals één mens, nr. 9276, eender als de hemel, die vandaar de Grootste Mens wordt genoemd en dat de Kerk, waar het Woord is, is zoals het hart en de long in die Mens en dat allen buiten de Kerk daaruit leven, zoals de leden, de ingewanden en de overige organen van het lichaam uit het hart en de long, nrs. 2054, 2853, 7396.

9401. Hetwelk Jehovah met ulieden heeft gemaakt over al deze woorden; dat dit betekent dat er verbinding uit de Heer is door alle en de afzonderlijke dingen van het Woord, staat vast uit

de betekenis van het verbond dat Jehovah heeft gemaakt, dus de verbinding uit de Heer, want een verbond maken is met zich verbinden, nr. 9396 en Jehovah in het Woord is de Heer, nr. 9373; en uit de betekenis van al deze woorden, dus alle en de afzonderlijke dingen van het Woord, want met de wetten die vanaf de berg Sinaï werden afgekondigd, wordt in de universele zin al het Goddelijk Ware aangeduid, dus het Woord ten aanzien van alle en de afzonderlijke dingen, nr. 6752.

Dat het Woord is geïnspireerd ten aanzien van elke jota, zie de nrs. 7933, 9094, 9198, 9349; en dus dat er door het Woord verbinding is met de hemel en door de hemel met de Heer, door alle en de afzonderlijke dingen ervan.

Gezegd wordt de verbinding uit de Heer, aangezien de Heer met Zich de mens verbindt, maar niet omgekeerd, want al het goede van de liefde en al het ware van het geloof vloeit in uit de Heer en wordt door de mens opgenomen voor zoveel als deze van zijn boosheden aflaat, nr. 9399; een wederkerige invloeiing immers, namelijk uit de mens tot de Heer, die door de geleerden een fysieke invloeiing wordt genoemd, bestaat niet, nrs. 6322, 9110, 9111, 9216; en bovendien is alles wat van de mens als van hemzelf uitgaat, niets dan het boze en daaruit het valse, nrs. 210, 215, 987, 5660, 5786.

Daaruit staat vast, dat de verbinding van de mens met de Heer is uit de Heer en niet uit de mens; dat het anders verschijnt, is een begoocheling.

9402. *vers 9-11. En op klom Mozes en Aharon, Nadab en Abihu en zeventig uit de ouderen van Israëel. En zij zagen de God van Israëel en onder Zijn voeten zoals een werk van saffiersteen en zoals de substantie van de hemel ten aanzien van de reinheid. En tot de afgezonderde zonen van Israëel zond Hij niet Zijn hand en zij zagen God en zij aten en dronken.*

En op klom Mozes en Aharon, Nadab en Abihu, betekent het Woord in de innerlijke en de uiterlijke zin en de leer vanuit beide; en zeventig uit de ouderen Israëls, betekent allen die in het goede uit het ware zijn; en zij zagen de God Israëls, betekent de komst en de tegenwoordigheid van de Heer in het Woord; en onder Zijn voeten, betekent de laatste zin, namelijk de letterlijke zin zelf; zoals een werk van saffiersteen, betekent daar het doorschijnende vanuit de innerlijke waarheden en alle dingen uit de Heer; en zoals de substantie van de hemel ten aanzien van de reinheid, betekent de doorschijnendheid van de engelenhemel; en tot de afgezonderde zonen Israëls, betekent degenen die alleen zijn in de uiterlijke zin, gescheiden van de innerlijke; zond Hij niet Zijn hand, betekent dat daar niet het ware in zijn macht is; en zij zagen God, betekent het geloof; en zij aten en dronken, betekent de inlichting ten aanzien van het goede en het ware van de eredienst.

9403. En op klom Mozes en Aharon, Nadab en Abihu; dat dit betekent het Woord in de innerlijke en de uiterlijke zin en de leer uit beide zinnen, staat vast uit de uitbeelding van Mozes en Aharon, namelijk dat zij het Woord zijn in de innerlijke en de uiterlijke zin; en uit de uitbeelding van Nadab en Abihu, de zonen van Aharon, namelijk dat zij de leer zijn uit beide zinnen, nrs. 9374, 9375.

9404. En zeventig uit de ouderen Israëls, dat dit betekent allen die in het goede vanuit het ware zijn, staat vast uit de betekenis van zeventig, namelijk het volle, dus alles en allen, nr. 6508; en uit de betekenis van de ouderen Israëls, namelijk degenen die in het goede vanuit het ware zijn en in de waarheden vanuit het goede; want met de ouden in het Woord worden degenen aangeduid die in de wijsheid zijn, nr. 6524, dus die in een leven van het goede zijn vanuit de leer van het ware; en met Israëel zij die van de geestelijke Kerk zijn, nrs. 6426, 6637, 6862, 6868, 7035, 7062, 7198, 7201, 7215, 7223, 8805, 9340; dus die in de waarheden zijn

waardoor het goede is en in het goede waaruit de waarheden zijn, nrs. 7956, 8234; daaruit blijkt, dat met de zeventig ouderen Israëls diegenen worden aangeduid die in het goede vanuit het ware zijn en abstract genomen het goede vanuit het ware.

Eendere dingen worden in de innerlijke zin aangeduid met de zeventig discipelen van de Heer (Lukas 10:1,17).

De zonen Israëls waren verdeeld in twaalf stammen en over die waren twaalf vorsten aangesteld en eveneens zeventig ouderen; met de twaalf stammen werden alle waarheden en goedheden van de Kerk in een samenvatting aangeduid, nrs. 3858, 3926, 3939, 4060, 6335, 6337, 6397, 6640, 7836, 7891, 7996, 7997; met de twaalf vorsten echter alle voornaamste waarheden, nr. 5044; en met de zeventig ouderen alle goedheden die vanuit het ware zijn. Wanneer er wordt gezegd het goede dat vanuit het ware is, wordt de geestelijke Kerk verstaan, want die Kerk is in het goede vanuit het ware.

Hij die de verborgenheden van de Kerk en van de hemel niet kent, kan geloven, dat al het goede van de Kerk is vanuit het ware, aangezien het goede niet dan door ware dingen kan worden ingeplant; ja zelfs dat de mens ook niet kan weten wat het goede is dan alleen door waarheden; maar toch is het goede dat er door het ware is, het goede van de geestelijke Kerk en is het in zich beschouwd, het ware, dat het goede wordt genoemd wanneer het van de wil en de daad wordt en vandaar van het leven; maar het goede dat niet bestaat door waarheden maar door de goedheden van de wederzijdse liefde, is het goede van de hemelse Kerk en het is in zich beschouwd, niet het ware maar het goede, aangezien dit het goede van de liefde tot de Heer is.

Dit goede heeft de Joodse Kerk uitgebeeld, het eerstgenoemde goede echter de Israëlitische Kerk, daarom waren zij in twee rijken verdeeld.

Welk en hoedanig verschil er is tussen de ene en de andere Kerk, dus tussen het ene goede en het andere, daarover zie men de nummers waarin dit eerder is getoond, nrs. 2046, 2227, 2669, 2708, 2715, 2718, 2935, 2937, 2954, 3166, 3235, 3236, 3240, 3246, 3374, 3833, 3887, 3969, 4138, 4286, 4493, 4585, 4938, 5113, 5150, 5922, 6296, 6289, 6366, 6427, 6435, 6500, 6647, 6648, 7091, 7233, 7877, 7977, 7992, 8042, 8152, 8234, 8521.

Uit wat in die plaatsen is aangevoerd, kan vaststaan, dat de hemel van de Heer is verdeeld in een geestelijke hemel en een hemelse hemel en dat de hemelse hemel de binnenste of derde hemel is en de geestelijke hemel de middelste of tweede.

9405. En zij zagen de God Israëls; dat dit de komst en de tegenwoordigheid van de Heer in het Woord betekent, staat vast uit de betekenis van zien, wanneer over de Heer wordt gehandeld, namelijk Zijn komst en tegenwoordigheid, nrs. 4198, 6893; dat de God Israëls de Heer is, staat vast uit al die plaatsen in het Woord waar wordt gezegd de Heilige Israëls en de God Israëls, nr. 7091.

De God Israëls is de God van de geestelijke Kerk, omdat met Israël die Kerk wordt aangeduid, nr. 9404.

Dat het de komst en de tegenwoordigheid is in het Woord, die wordt aangeduid met zij zagen de God Israëls, is omdat met de wetten die vanaf de berg Sinaï waren afgekondigd, in de brede zin wordt aangeduid al het Goddelijk Ware, dus het Woord ten aanzien van alle en de afzonderlijke dingen ervan, nrs. 6752, 9401.

Dat de komst en de tegenwoordigheid van de Heer in het Woord wordt aangeduid, is omdat het Woord is het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer en dat wat uit de Heer voortgaat, is de Heer Zelf en daarom worden degenen, die het Woord lezen en dan tot de Heer schouwen, door te erkennen dat al het ware en al het goede uit Hem is en niets uit henzelf, verlicht en zien dan het ware en doorvatten het goede uit het Woord; die verlichting is vanuit het licht van de hemel, welk licht is het Goddelijk Ware Zelf dat voortgaat uit de Heer; dit immers verschijnt vóór de engelen in de hemel als licht, nrs. 2776, 3195, 3339, 3636, 3643, 3862, 3993, 4302, 4413, 4415, 5400, 6032, 6313, 6609.

De komst van de Heer en de tegenwoordigheid in het Woord wordt ook verstaan onder de Zoon des Mensen zien, bij Mattheüs: *‘Dan zal verschijnen het teken van de Zoon des Mensen en zij zullen de Zoon des Mensen zien, komende in de wolken des hemels met kracht en heerlijkheid’*, (Mattheüs 24:30), nr. 4060.

De wolk immers is de letterlijke zin van het Woord en de kracht en de heerlijkheid de innerlijke zin ervan; de letterlijke zin van het Woord wordt wolk genoemd, omdat hij in het licht van de wereld is en de innerlijke zin wordt heerlijkheid genoemd, omdat hij in het licht van de hemel is, zie de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 5922, 6313, 6752, 8106, 8267, 8427, 8443, 8781; en bovendien wordt in de innerlijke zin van het Woord gehandeld over de Heer alleen en over Zijn rijk en de Kerk; vandaar het heilige van het Woord en vandaar de komst en de tegenwoordigheid van de Heer voor hen die, wanneer zij het Woord lezen, op Hem en op de naaste, die is het goede van de medeburger, van het vaderland, van de Kerk en van de hemel, hun blik richten en niet op zichzelf, zoals eerder is gezegd.

De oorzaak hiervan is dat eerstgenoemden zich laten verheffen door de Heer in het licht van de hemel, laatstgenoemden laten zich echter niet verheffen, zij houden immers hun blik gevestigd op zichzelf en de wereld.

Hieruit kan vaststaan, wat is ‘de Heer zien’ in het Woord.

9406. En onder Zijn voeten; dat dit betekent de laatste zin, dus de zin van de letter zelf, staat vast uit de betekenis van de voeten, te weten de natuurlijke dingen, nrs. 2162, 3147, 3761, 3986, 4280, 4938-4952; dus zijn de zolen, die onder de voeten zijn, de laatste dingen van de natuur.

Dat onder de voeten hier de laatste zin van het Woord is, dus de letterlijke zin, komt omdat het wordt gezegd ten aanzien van het Goddelijk Ware of het Woord, dat uit de Heer is en dat de Heer is, zoals uit hetgeen voorafgaat, kan vaststaan; en het laatste van het Goddelijk Ware of van het Woord, is zodanig als de letterlijke zin is, die natuurlijk is omdat die voor de natuurlijke mens is.

Dat de zin van de letter in zich de innerlijke zin bevat, die naar verhouding hemels en geestelijk is, staat vast uit alle dingen die tot dusver ten aanzien van het Woord zijn getoond. Maar hoe meer de mens werelds en lichamelijk is, des te minder vat hij dit, aangezien hij zich niet in het geestelijk licht laat verheffen en vandaar niet kan zien hoedanig het Woord is, namelijk dat het in de letter natuurlijk is en in de innerlijke zin geestelijk; want vanuit de geestelijke wereld of uit het licht van de hemel kunnen de lagere dingen tot aan de laatste toe worden gezien hoedanig zij zijn, echter niet omgekeerd, nr. 9401; dus dat het Woord in de letter zodanig is.

Omdat het Woord in de letter natuurlijk is en met de voeten de natuurlijke zaken worden aangeduid, wordt daarom het laatste van het Woord, evenals het laatste van de Kerk, de plaats van de voeten van Jehovah genoemd en ook de voetbank van Zijn voeten en eveneens een wolk en duisternis naar verhouding, zoals bij Jesaja: *‘Zij zullen uw poorten bij voortduur openen om het leger der natiën tot U te brengen en hun koningen zullen worden toegeleid; de heerlijkheid van de Libanon zal tot U komen; de dennenboom, de pijnboom, de buxus tegelijk, om te versieren de plaats van Mijn heiligdom en Ik zal de plaats van Mijn voeten eerwaardig maken’*, (Jesaja 60:11,13); hier wordt gehandeld over de Heer en Zijn rijk en Kerk.

Onder het leger der natiën worden degenen verstaan die in de goedheden van het geloof zijn en onder de koningen zij die in de waarheden van het geloof zijn; dat de natiën degenen zijn die in de goedheden van het geloof zijn, zie de nrs. 1259, 1328, 1416, 1849, 4574, 6005; en de koningen zij die in de waarheden zijn, nrs. 1672, 2015, 2069, 3009, 4575, 4581, 4966, 5044, 5068, 6148; de heerlijkheid van de Libanon of de ceder is het geestelijk goede en ware; de dennenboom, de pijnboom en de buxus, zijn de overeenstemmende natuurlijke waarheden

en goedheden; de plaats van het heiligdom is de hemel en de Kerk en eveneens het Woord; de plaats van de voeten is de hemel, de Kerk en ook het Woord in laatsten.

Dat het ook het Woord is, komt omdat de hemel de hemel is krachtens het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, eender de Kerk; en het Goddelijk Ware dat de Kerk en de hemel maakt, is het Woord; vandaar eveneens wordt het binnenste van de tent, waar de Ark was, waarin de Wet lag, het heiligdom genoemd; de Wet immers is het Woord, nr. 6752.

Bij dezelfde: *'De hemelen zijn Mijn troon en de aarde is de voetbank van Mijn voeten'*, (Jesaja 66:1).

Bij David: *'Verhoogt Jehovah onze God en aanbidt tot de voetbank van Zijn voeten; Heilig Hij; Mozes en Aharon onder Zijn priesters; in een wolkkolom sprak hij tot hen'*, (Psalm 99:5-7); de voetbank van de voeten van Jehovah, die zij zouden aanbidden, is het Goddelijk Ware in laatsten, dus het Woord; dat Mozes en Aharon in de uitbeeldende zin het Woord zijn, zie de nrs. 7089, 7382, 9373, 9374; en dat de wolk het Woord in de letter is of het Goddelijk Ware in laatsten, voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8106, 8781; daaruit blijkt, wat spreken in de wolkkolom is.

Bij dezelfde: *'Wij hebben van Hem gehoord in Efratha, wij hebben Hem gevonden in de velden van het woud; wij zullen binnengaan in Zijn habitakels en wij zullen ons neerbuigen voor de voetbank van Zijn voeten'*, (Psalm 132:6,7); daar wordt over de Heer gehandeld en over de onthulling van Hem in het Woord; Hem vinden in Efratha, is in de geestelijk hemelse zin van het Woord, nrs. 4585, 4594; in de velden van het woud, is in de natuurlijke of letterlijke zin van het Woord, nrs. 3220, 9011; de voetbank van de voeten voor het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer, in laatsten.

Bij dezelfde: *'Jehovah boog de hemel en dichte duisternis onder Zijn voeten; duisternis stelde Hij tot Zijn schuilplaats; de duisternis van de wateren, wolken van de hemelen; van de glans vóór Hem gingen Zijn wolken voorbij'*, (Psalm 18:10,12,13); hier wordt gehandeld over de komst en de tegenwoordigheid van de Heer in het Woord; de dichte duisternis onder Zijn voeten, voor de letterlijke zin van het Woord, eender de duisternis van de wateren en de wolken van de hemelen; dat niettemin aan die zin het Goddelijk Ware in is zodanig als het in de hemelen is, wordt daarmee aangeduid dat Hij de duisternis stelde tot Zijn schuilplaats; en dat bij de tegenwoordigheid van de Heer de innerlijke zin verschijnt zodanig als die in de hemel is, in zijn heerlijkheid, wordt daarmee aangeduid dat van de glans vóór Hem Zijn wolken voorbijgaan.

Bij Nahum: *'Van Jehovah in wervelwind en storm de weg en een wolk het stof van Zijn voeten'*, (Nahum 1:3); ook daar staat de wolk voor het Woord in de zin van de letter, die ook is de wervelwind en de storm, waarin de weg van Jehovah.

Wanneer bij de mens het Goddelijk Ware doorschijnt, zodanig als het in de hemel is, uit de zin zelf van de letter, dan wordt deze zin beschreven met de voeten en de glans ervan, zoals van gepolijst brons, zoals eveneens bij Daniël: *'Ik hief mijn ogen op en ik zag, zie, een Man met linnen bekleed, Wiens lenden omgord met goud van Ufaz en Zijn lichaam zoals Tharsis en Zijn aangezicht zoals het aangezicht van de bliksem en Zijn ogen zoals fakkels van vuur, Zijn armen en Zijn voeten zoals de glans van gepolijst brons en de stem van Zijn woorden zoals de stem van een menigte'*, (Daniël 10:5,6); hier wordt onder de met linnen beklede Man in de hoogste zin de Heer verstaan en omdat de Heer het is, wordt ook verstaan het Goddelijk Ware dat uit Hem is, want het Goddelijk Ware dat uit de Heer is, is de Heer Zelf in de hemel en in de Kerk.

Het Goddelijk Ware of de Heer in laatsten wordt verstaan onder de armen en de voeten zoals de glans van gepolijst brons en verder onder de stem van Zijn woorden zoals de stem van een menigte; eender bij (Ezechiël 1:7).

De opeenvolgende staat van de Kerk op deze aarde ten aanzien van de opneming van het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer wordt ook verstaan onder het standbeeld dat door

Nebukadnezar werd gezien, bij Daniël: *'Het hoofd van het beeld goud, zijn borst en zijn armen zilver, zijn buik en zijn dijen brons, zijn benen ijzer, zijn voeten eensdeels ijzer en eensdeels leem, die niet samenhangen; en een steen uit de rots vermaalde het ijzer, leem, brons, zilver en goud'*, (Daniël 2:32,33,43); de eerste staat van de Kerk ten aanzien van de opneming van het Ware voortgaande uit de Heer is het goud, aangezien met goud wordt aangeduid het hemelse goede, namelijk de liefde tot de Heer, nrs. 113, 1551, 1552, 5658, 8932; de tweede wordt aangeduid met zilver, namelijk het geestelijk goede, te weten het goede van het geloof in de Heer en de liefde jegens de naaste, nrs. 1551, 2954, 5658, 7999. De derde met brons, namelijk het natuurlijk goede, nrs. 425, 1551; en de vierde met ijzer, namelijk het natuurlijk ware, nrs. 425, 426; het leem is het valse, dat niet samenhangt met het ware en het goede; dat een steen uit de rots vermaalde het ijzer, brons, zilver en goud, betekent de Kerk vergaat ten aanzien van de opneming van het ware uit het Woord, wanneer het valse en het boze worden bevestigd door de zin van de letter van het Woord, wat plaatsvindt wanneer de Kerk in de laatste staat is, wanneer zij niet langer in enige hemelse liefde is, maar alleen in wereldlijke en lichamelijke; zodanig is het Woord geweest ten aanzien van de opneming ervan bij de Joodse natie, toen de Heer in de wereld kwam en zodanig is bij de meesten het Woord heden ten dage en wel dermate dat men zelfs niet weet dat er een innerlijke zin is in het Woord; en indien het werd gezegd dat die er is en hoedanig die is, dan zou hij niet worden opgenomen; terwijl toch in de oudste tijden, die met goud werden aangeduid, in de zin van de letter niets anders werd gezien dan het hemelse, vrijwel los van de letter.

Hieruit kan nu vaststaan, dat met de God Israëls gezien onder de voeten, het Woord wordt aangeduid in de laatste zin, die de letterlijke zin is.

9407. Zoals een werk van saffier; dat dit betekent daar het doorschijnende, uit de innerlijke waarheden en alle dingen uit de Heer, staat vast uit de betekenis van het werk van saffier, namelijk het hoedanige van de letterlijke zin van het Woord, wanneer daarin de innerlijke zin wordt ontwaard, dus wanneer het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, zodanig als het in de hemel is, dóórschijnt.

Het Woord is immers het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, dat in zijn oorsprong Goddelijk is en bij de voortgang door de hemelen in de binnenste hemel, hemels is, in de tweede of middelste hemel geestelijk en in de eerste of laatste geestelijk natuurlijk is en in de wereld natuurlijk en wereldlijk is; zodanig is het in de zin van de letter die voor de mens is; daaruit blijkt, dat deze zin, die de laatste in de orde is, in zich de geestelijke en de hemelse zin bevat en het binnenst het Goddelijk Zelf; en aangezien deze zinnen in de laatste of letterlijke zin zijn bevat en aan degenen verschijnen die het Woord geestelijk vatten, wordt die daarom uitgebeeld door het werk van saffier, dat de stralen van het hemelse licht doorlaat of doet doorschijnen.

Om enig idee van die doorschijnendheid te geven, kan de menselijke spraak als voorbeeld dienen; die is in haar eerste oorsprong het doel dat de mens door de spraak wil manifesteren; dit doel is zijn liefde, want wat de mens liefheeft dit heeft hij ten doel; uit die liefde vloeit het denken van de mens en tenslotte zijn spraak; dat dit zo is, kan eenieder die juist bespiegelt, weten en gewaarworden; dat het doel het eerste van de spraak is, staat vast uit de algemene regel, dat aan elk inzicht een doel in is en dat er zonder doel geen inzicht is; en dat het denken het tweede van de spraak is, dat uit dat eerste voortvloeit; want spreken zonder denken en denken zonder doel, kan niemand.

Dat daaruit de spraak van de woorden volgt en dat deze laatste is, dat eigenlijk de spraak wordt genoemd, is bekend.

Omdat dit zo is, let de mens die op de spraak van een ander let, niet op de uitdrukkingen of de woorden van de spraak, maar op de zin daaruit die is van het denken van degene die spreekt;

en wie wijs is, let op het doel ter wille waarvan de ander zo uit zijn denken sprak, dat wil zeggen, op wat hij beoogt en wat hij liefheeft.

Deze drie dingen vertonen zich in de spraak van de mens, aan welke dingen de spraak van de woorden als laatste vlak van dienst is.

Uit deze vergelijking kan men een idee hebben ten aanzien van het Woord in de letter; op dit immers wordt niet anders gelet en het wordt niet anders gewaargeworden in de hemel dan zoals gebruikelijk is met het denken van de mens dat aan de dag treedt door de spraak van de woorden en in de binnenste hemel, dan zoals gebruikelijk met de bedoeling of het doel; maar het verschil is, dat de zin van de letter van het Woord, wanneer dit door de mens wordt gelezen, niet wordt gehoord of ontwaard in de hemel, maar alleen de innerlijke zin, aangezien in de hemel slechts het geestelijke en het hemelse van het Woord wordt doorvat, niet echter het natuurlijke ervan; zo gaat de ene zin over in de andere, omdat zij overeenstemmen en het Woord in louter overeenstemmingen is geschreven.

Daaruit blijkt, wat er, wanneer over het Woord wordt gehandeld, wordt verstaan onder het doorschijnende, dat wordt aangeduid met het werk van saffier.

Maar degene die niet verstandelijk kan denken, dat wil zeggen, los van de stoffelijke zaken, kan deze dingen niet vatten, zelfs niet dat er een andere zin in het Woord kan bestaan, dan die welke in de letter uitkomt; indien hem wordt gezegd dat er een geestelijke zin in is, die van het ware is en daarin een hemelse zin die van het goede is en dat deze zinnen doorschijnen uit de letterlijke zin, zal hij zich eerst verbazen en daarna het verwerpen als van geen waarde en het tenslotte bespotten.

Dat er heden ten dage zulke mensen zijn in de christelijke wereld, vooral de ontwikkelden van de wereld, is door levende ondervinding getoond; en verder dat degenen die tegen dat ware redeneren, zich voor wijzer achten en uitgeven dan de anderen die dat bevestigen, terwijl toch de ontwikkeling in de vroegste tijden die de gouden en de zilveren werden genoemd daarin heeft bestaan, zo te spreken en zo te schrijven, dat op de letterlijke zin niet anders werd gelet dan opdat daaruit de verborgen wijsheid doorscheen.

Dit kan ook duidelijk vaststaan uit de oudste boeken, ook bij de heidenen en eveneens uit overblijfselen in hun talen; hun voornaamste wetenschap immers was de wetenschap van de overeenstemmingen en de wetenschap van de uitbeeldingen, welke wetenschappen heden ten dage als verloren worden beschouwd.

Dat onder de voeten van de Heer zoals een werk van saffier verscheen en dat dit de doorschijnendheid van het Woord in de zin van de letter betekent, komt omdat de steen in het algemeen het ware betekent en de kostbare steen het ware doorschijnend uit het Goddelijke van de Heer; dat de steen in het algemeen het ware betekent zie de nrs. 643, 1298, 3720, 3769, 3771, 3773, 3789, 3798, 6426, 8609, 8940-8942; en de kostbare steen, het ware doorschijnend uit het Goddelijke van de Heer, dit werd aangeduid met de twaalf kostbare stenen in de borstlap van Aharon, die de Urim en de Thumim werden genoemd, nrs. 3862, 6335, 6640; eender bij Ezechiël: *‘Vol van wijsheid en volmaakt van schoonheid, in Eden, de tuin Gods zijt gij geweest; alle kostbare steen was uw deksel: robijn, topaas, diamant, turkoois, onyx en jaspis, saffier, smaragd, beryl en goud; het werk van uw trommels en van uw fluiten in u, ten dage als gij geschapen waart, waren zij bereid; gij waart volmaakt in uw wegen, ten dage als gij geschapen waart’*, (Ezechiël 28:12,13,15); daar wordt over Tyrus gehandeld, waarmee de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de innerlijke erkenningen van het ware en het goede, nr. 1201; het inzicht en de wijsheid van haar zodanig als die geweest was in haar kindertijd of eerste leeftijd, wordt beschreven met die kostbare stenen; ten dage als gij geschapen waart, betekent de eerste staat, toen zij waren wederverwekt, de schepping immers in het Woord is de wederverwekking of de nieuwe schepping van de mens, nrs. 16, 88.

Iets eenders wordt met de kostbare stenen [edelstenen] aangeduid bij Johannes:

‘De fundamenten van de muur van de stad met alle kostbare steen versierd, het eerste fundament was jaspis, het tweede saffier, het derde chalcedon, het vierde smaragd, het vijfde onyx, het zesde sardius, het zevende chrysoliet, het achtste beril, het negende topaas, het tiende chrysopraas, het elfde hyacint, het twaalfde amethyst’, (Openbaring 21:19,20); daar wordt gehandeld over het heilige Jeruzalem neerdalende uit de hemel, waaronder de nieuwe Kerk bij de natiën wordt verstaan, nadat de huidige die in onze Europese wereld is, is verwoest; de kostbare stenen die de fundamenten zijn, zijn de Goddelijke waarheden die doorschijnen in het laatste van de orde.

Het Goddelijk Ware dat doorschijnt in het laatste van de orde, namelijk het Woord in de letterlijke zin, wordt vooral met de saffier aangeduid, zoals bij Jesaja: *‘Gij verdrukte en door wervelwinden voortgedrevene, die ook geen vertroosting hebt verkregen; zie, Ik zal uw stenen met spiesglans schikken en uw fundamenten in de saffieren leggen’*, (Jesaja 54:11); daar wordt eveneens gehandeld over de Kerk die op de vorige zal volgen, die wordt verstaan onder de verlatene die meer zonen zal hebben dan de getrouwde, vers 1; de stenen schikken voor de waarheden van de Kerk, de fundamenten in saffieren voor de doorschijnende waarheden in laatsten.

Iets eenders wordt met de saffier aangeduid bij Jeremia: *‘Haar nazireeërs waren witter dan sneeuw, zij waren blanker dan melk, de beenderen waren roder dan robijnen, hun polijsting was saffier’*, (Klaagliederen 4:7); de Nazireeërs betekenden in de uitbeeldende zin de Heer ten aanzien van het Goddelijk Natuurlijke, nrs. 3301, 6437, vandaar eveneens het Goddelijk Ware dat voortgaat uit Hem in laatsten, namelijk het Woord in de zin van de letter; de hoofdharen immers, die hier onder de Nazireeërs worden verstaan en waarvan wordt gezegd dat zij witter dan sneeuw en blanker dan melk zijn, betekent het ware in laatsten, nrs. 3301, 5247, 5570; van de witheid en de blankheid wordt gesproken met betrekking tot het ware, nrs. 3301, 5319; de beenderen die rood waren, zijn de wetenschappelijke waarheden, die de laatste dingen zijn en de overige dingen als knechten van dienst zijn, nrs. 6592, 8005; van het rode wordt gesproken met betrekking tot het goede van de liefde dat in de waarheden is, nr. 3300; daaruit blijkt dat de saffier het ware is in laatsten uit de doorschijnende innerlijke waarheden.

Bij Ezechiël: *‘Boven het uitspansel dat boven het hoofd van de cherubim was, als het ware de gedaante van een saffiersteen, de gelijkenis van een troon en op de gelijkenis van de troon als het ware de gedaante van een Mens, daarop zittende’*, (Ezechiël 1:26; 10:1) de cherubim zijn de bewaking en de voorzienigheid van de Heer, opdat er tot Hem geen toegang zal zijn dan alleen door het goede, nr. 9277.

De troon waarop de gedaante van een Mens was, is het Goddelijk Ware van de Heer, nrs. 5313, 6397, 9039.

Daaruit blijkt, dat de saffiersteen het ware is, dóorschijnend vanuit de innerlijke waarheden, namelijk de steen het ware en de saffier de doorschijnendheid.

Dat alle dingen van het Woord doorschijnend zijn uit de Heer, komt omdat het Goddelijk Ware dat uit de Heer is, het enige is waaruit alle dingen zijn; dat wat immers het eerste is, dit is in de volgende en de afgeleide het enige, aangezien zij daaruit zijn en bestaan; en het Goddelijk Ware is de Heer; daarom wordt er ook in de hoogste zin van het Woord alleen over de Heer gehandeld, over Zijn Liefde, Voorzienigheid, Zijn Rijk in de hemel en op aarde, vooral over de verheerlijking van Zijn Menselijke.

Dat het Goddelijk Ware de Heer Zelf is, blijkt hieruit dat al wat voortgaat uit iemand, diegene zelf is, zoals dat wat voortgaat uit de mens als hij spreekt of handelt, vanuit zijn wil en verstand is; en de wil en het verstand maken het leven van de mens, dus de mens zelf; de mens immers is geen mens vanwege de vorm van het aangezicht en van het lichaam, maar krachtens het verstand van het ware en de wil van het goede; daaruit kan vaststaan, dat wat

voortgaat uit de Heer, de Heer is; dat dit het Goddelijk Ware is, is in het voorgaande meermalen getoond.

Maar degene die de verborgenheden van de hemel niet weet, kan geloven, dat het met het Goddelijk Ware dat uit de Heer voortgaat, niet anders is gesteld, dan zoals met de spraak die voortgaat uit de mens; maar het is niet een spraak, maar het Goddelijke dat de hemelen vervult, zoals het licht en de warmte uit de zon de wereld vervult; dit kan worden toegelicht door de sferen die voortgaan uit de engelen in de hemel, nrs. 1048, 1053, 1316, 1504-1520, 1695, 2401, 4464, 5179, 6206, 7454, 6598-6613, 8063, 8630, 8794, 8797 en dat deze sferen zijn van het ware van het geloof en van het goede van de liefde uit de Heer, zie in die plaatsen waar dit wordt getoond.

De Goddelijke Sfeer echter, die voortgaat uit de Heer, die het Goddelijk Ware wordt genoemd, is universeel en zij vervult, als gezegd, de algehele hemel en maakt het al van het leven daar; het verschijnt daar voor de ogen zoals een Licht, dat niet slechts het gezicht verlicht, maar ook het gemoed; het is hetzelfde licht, dat bij de mens het verstand maakt. Dit wordt verstaan bij Johannes: *'In Hetzelve was het leven en het leven was het licht der mensen; het was het ware licht dat verlicht elk mens komende in de wereld en de wereld is door Hetzelve gemaakt'*, (Johannes 1:4,9,10); daar wordt gehandeld over het Goddelijk Ware, dat het Woord wordt genoemd en dat het Goddelijk Ware of het Woord de Heer Zelf is. Dat Licht dat het Goddelijk Ware is dat voortgaat uit de Heer, werd door de Ouden beschreven met stralende cirkels van gouden kleur rondom het hoofd en het lichaam van God uitgebeeld als Mens, want de Ouden hadden God niet anders doorvat dan onder de menselijke vorm.

Wanneer de mens in het goede is en vanuit het goede in waarheden, dan wordt hij verheven in dat Goddelijk Licht en volgens de hoeveelheid en de hoedanigheid van dat goede in een innerlijker Licht; vandaar heeft hij een algemene verlichting, waarin hij uit de Heer ziet, ontelbare waarheden, die hij doorvat uit het goede; en dan wordt hij door de Heer daartoe geleid om die dingen te ontwaren en van die zaken doordrenkt te worden die met hem overeenkomen en dit ten aanzien van de meest afzonderlijke dingen in volgorde, naar gelang het voor zijn eeuwig leven bevorderlijk is.

Gezegd wordt ten aanzien van de meest afzonderlijke dingen, aangezien de universele voorzienigheid van de Heer universeel is omdat zij in de meest afzonderlijke dingen is, want de afzonderlijke dingen tezamen genomen worden het universele genoemd, nrs. 1919, 6159, 6338, 6482, 6483, 8864, 8865.

9408. En zoals de substantie van de hemel ten aanzien van de reinheid; dat dit de doorschijnendheid van de engelenhemel betekent, staat vast uit de betekenis van de hemel, namelijk de engelenhemel, waarover hierna; en uit de betekenis van de reinheid of de zuiverheid van de substantie, wanneer het van de hemel wordt gezegd, dus de doorschijnendheid.

Wat de doorschijnendheid van de engelenhemel is, wanneer over het Woord wordt gehandeld, zal in het kort worden gezegd; van de engelenhemel wordt gezegd dat hij dóórschijnt, wanneer het Goddelijk Ware dóórschijnt; want de algehele hemel is niets anders dan het verblijf van het Goddelijk Ware; iedere engel immers is de opneming ervan in het bijzonder, dus zijn allen of is de gehele hemel dit in het algemeen, vandaar wordt de hemel het habitakel Gods genoemd en eveneens de troon Gods, omdat met het habitakel wordt aangeduid het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer en opgenomen in de binnenste hemel, die naar verhouding het goede is, nrs. 8269, 8309; en met de troon wordt aangeduid het Goddelijk Ware uit de Heer, opgenomen in de middelste hemel, nrs. 5313, 6397, 8625, 9039.

Aangezien het het Goddelijk Ware is, zodanig als het in de hemelen is, dat vanuit de zin van de letter dóórschijnt, is het dus vandaar de engelenhemel die dóórschijnt; want het Woord is het Goddelijk Ware aangepast aan alle hemelen en vandaar verbindt het de hemelen met de wereld, dat wil zeggen, de engelen met de mensen, nrs. 2143, 7153, 7381, 8520, 9094, 9212, 9216, 9357, 9396; hieruit blijkt wat er wordt verstaan onder de doorschijnendheid van de engelenhemel.

Dat de hemel in de innerlijke zin de engelenhemel is, is vanuit de overeenstemming en eveneens uit de schijn; vandaar komt het, dat waar in het Woord van de hemelen wordt gesproken en ook van de hemelen der hemelen, in de innerlijke zin de engelenhemelen worden verstaan.

De ouden immers hebben van de zichtbare hemel geen ander idee gehad dan dat daar de hemelbewoners woonden en dat de gesternten hun verblijven waren; eenzelfde idee is er heden ten dage bij de eenvoudigen en vooral bij de kleine kinderen; vandaar ook wordt omhoog naar de hemel geschouwd, wanneer God wordt aanbeden.

Het is eveneens een overeenstemming, want in het andere leven verschijnt een hemel met gesternten, maar niet die hemel die aan de mensen op aarde verschijnt, maar het is een hemel die verschijnt volgens de staat en het inzicht en de wijsheid van de engelen en de geesten; de gesternten daar zijn de erkenningen van het goede en het ware en de wolken die soms onder de hemel worden bemerkt, hebben een verschillende betekenis volgens de kleuren, de doorschijnendheid en de bewegingen; het azuur van de hemel is het ware dat dóórschijnt uit het goede.

Hieruit kan vaststaan dat met de hemelen de engelenhemelen worden aangeduid; met de engelenhemelen echter worden de Goddelijke waarheden aangeduid, aangezien de engelen de opnemingen zijn van het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer.

Eendere dingen worden met de hemelen aangeduid bij David: *‘Looft Jehovah, gij hemelen der hemelen en gij wateren die boven de hemelen zijt’*, (Psalm 148:4).

Bij dezelfde: *‘Psalmzingt de Heer rijdende op de hemel der hemelen der oudheid’*, (Psalm 68:34).

Bij dezelfde: *‘Door het Woord van Jehovah zijn de hemelen gemaakt en al hun heir’*, (Psalm 33:6).

Bij dezelfde: *‘De hemelen vertellen Zijn heerlijkheid en het firmament verkondigt het werk van Zijn handen’*, (Psalm 19:2).

In het boek Richteren: *‘Jehovah, toen Gij uitging van Seir, beefde de aarde, ook dropen de hemelen, ook dropen de wolken van wateren’*, (Richteren 5:4).

Bij Daniël: *‘De hoorn van de bok groeide tot aan het heir der hemelen en hij wierp ter aarde van het heir en van de sterren en hij vertrad ze’*, (Daniël 8:10).

Bij Amos: *‘De Heer Jehovih, Hij bouwt in de hemelen Zijn treden’*, (Amos 9:6).

Bij Maleachi: *‘Indien er spijs is in Mijn huis, zo zal Ik de vensters van de hemel openen en u zegen uitgieten’*, (Maleachi 3:10).

Bij Jesaja: *‘Schouw voort uit de hemelen en zie het habitakel van Uw heiligheid en van Uw sieraad’*, (Jesaja 63:15).

Bij Mozes: *‘Gezegend zij van Jehovah het land van Jozef, van de kostbare dingen van de hemel, van de dauw’*, (Deuteronomium 33:13).

Bij Mattheüs: *‘Jesus sprak: Gij zult niet zweren bij de hemel, omdat hij is de troon Gods; wie gezworen zal hebben bij de hemel, zweert bij de troon Gods en bij Hem Die daarop zit’*, (Mattheüs 5:34; 23:22); in deze plaatsen en in verscheidene andere worden met de hemelen de engelenhemelen aangeduid.

En omdat de hemel van de Heer op aarde de Kerk is, wordt ook met de hemel de Kerk aangeduid, zoals in de volgende plaatsen, bij Johannes: *‘Ik zag een nieuwe hemel en een*

nieuwe aarde; de vorige hemel immers en de vorige aarde was voorbijgegaan, (Openbaring 21:1).

Bij Jesaja: *'Zie, Ik scheppende nieuwe hemelen en een nieuwe aarde; derhalve zullen de vorige dingen ook niet worden gedacht en zij zullen ook niet op het hart klimmen*', (Jesaja 65:17).

Bij dezelfde: *'De hemelen zullen zoals rook verdwijnen en de aarde zal zoals een kleed verouderen*', (Jesaja 51:6).

Bij dezelfde: *'Ik bekleed de hemel met zwart en Ik maak een zak tot hulsel*', (Jesaja 50:3).

Bij Ezechiël: *'Ik zal de hemelen bedekken en hun sterren zwart maken; Ik zal de zon met een wolk bedekken en de maan zal haar schijnsel niet laten lichten, alle lichten die aan de hemel stralen, zal Ik zwart maken en Ik zal duisternis geven op de aarde*', (Ezechiël 32:7,8).

Bij Mattheüs: *'Na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten der hemelen zullen worden bewogen*', (Mattheüs 24:29).

Wat met de zon, de maan de sterren en in de hemelen wordt aangeduid, zie de nrs. 4056 tot 4060.

Bij Jesaja: *'O Jehovah, God van Israël, Gij zijt alleen God, over alle koninkrijken der aarde; Gij hebt de hemel en de aarde gemaakt*', (Jesaja 37:16).

Bij dezelfde: *'Jehovah makende alle dingen, uitbreidende de hemelen alleen, uitspannende de aarde uit Mijzelf*', (Jesaja 44:24).

Bij dezelfde: *'Jehovah scheppende de hemelen, formerende de aarde en makende die en bereidende die, niet tot ledigheid heeft Hij haar geschapen*', (Jesaja 45:18).

Dat onder de hemel en de aarde in deze plaatsen en in andere in de innerlijke zin de Kerk wordt verstaan, onder de hemel de innerlijke Kerk en onder de aarde de uiterlijke Kerk, zie de nrs. 1733, 1850, 2117, 2118, 3355, 4535; waaruit blijkt, dat onder de schepping in de eerste hoofdstukken van Genesis, waar wordt gezegd, *'In den beginne schiep God de hemel en de aarde*', (Genesis 1:1); *'En volbracht zijn de hemelen en de aarde en al hun heir*', (Genesis 2:1), de nieuwe Kerk wordt verstaan.

De schepping immers is daar de nieuwe wederverwekking, die ook de nieuwe schepping wordt genoemd, zoals men in de ontvouwingen tot betreffende hoofdstukken kan zien.

9409. En tot de afgezonderde zonen Israëls; dat dit betekent, degenen die alleen in de uiterlijke zin zijn, gescheiden van de innerlijke, staat vast uit de uitbeelding van de zonen Israëls, die afgezonderd of gescheiden waren van Mozes, Aharon, Nadab en Abihu en van de zeventig ouderen, van wie eerder in vers 2 wordt gezegd, dat zij niet zullen opklimmen, namelijk degenen die zijn in de uiterlijke zin van het Woord, gescheiden van de innerlijke zin, nr. 9380.

Het zal in het kort worden gezegd, wie en hoedanig degenen zijn die in de uiterlijke zin van het Woord gescheiden van de innerlijke zin zijn; het zijn degenen die uit het Woord geen leer van de naastenliefde en het geloof halen, maar alleen in de zin van de letter van het Woord blijven.

De leer van de naastenliefde en van het geloof is het innerlijke van het Woord en de zin van de letter is het uiterlijke ervan.

Zij die in de uiterlijke zin van het Woord zijn zonder de innerlijke, zijn eveneens in de uiterlijke eredienst zonder de innerlijke; zij vereren de uiterlijke en uitwendige dingen zoals heilig en goddelijk en zij geloven eveneens dat die in zich heilig en goddelijk zijn, terwijl zij toch heilig en Goddelijk zijn vanuit het innerlijke.

Dat de zonen van Jakob zodanig zijn geweest, zie de nrs. 3479, 4281, 4293, 4307, 4429, 4433, 4680, 4844, 4847, 4865, 4868, 4874, 4899, 4903, 4911, 4913, 6304, 8588, 8788, 8806, 8871.

Maar laten voorbeelden deze zaak toelichten: zij geloofden dat zij gezuiverd van alle zonde en van alle schuld waren, wanneer zij slachtoffers hadden gebracht en van de slachtoffers hadden gegeten, zij waren dus van mening dat de slachtoffers in de uitwendige vorm zonder de innerlijke de heiligste dingen van de eredienst waren en dat dan: de ossen, varren, lammeren, geiten, schapen, rammen en bokjes heilig waren en dat het altaar het heiligst van alle dingen was; evenzo het brood van de spijsoffers en de wijn van de drankoffers.

Zij geloofden ook dat zij, wanneer zij hun kleding en hun lichaam hadden gewassen, geheel en al rein waren; en ook dat het voortdurende vuur van het altaar en de vuren van de lamp heilig waren op zichzelf en verder ook de toonbroden, en ook de olie der zalving en nog andere zaken.

Dat zij dit zo geloofden, had als oorzaak, dat zij elk innerlijke verwierpen en wel dermate dat zij zelfs geen zaken wilden horen met betrekking tot de innerlijke dingen, zoals dat zij Jehovah zouden liefhebben ter wille van Hemzelf en niet ter wille van zich om verheven te worden tot waardigheden en tot welgesteldheid boven alle natiën en volken in het heelal. Daarom wilden zij ook niet horen ten aanzien van de Messias dat Hij zou komen ter wille van hun eeuwig heil en eeuwige gelukzaligheid, maar ter wille van henzelf opdat zij zouden uitmunten boven allen in de wereld; ook wilden zij niet horen ten aanzien van de wederzijdse liefde en de liefde jegens de naaste ter wille van de naaste en diens goede, maar ter wille van zich, voor zoveel als hij hen begunstigde; een onvriendelijke gezindheid te koesteren, haat toedragen, wraaknemen, geweld plegen, achtten zij voor niets, als zij er slechts iets van een aanleiding toe kregen.

Zij zouden heel anders hebben geloofd en gedaan, indien zij de leer van de liefde tot en van het geloof in de Heer en van de liefde jegens de naaste, hadden willen opnemen; dan zouden zij hebben geweten en geloofd, dat de brandoffers, slachtoffers, spijsoffers, drankoffers en de offermaaltijden hen niet zuiverden van enige schuld en zonde, maar de eredienst van God en de boetedoening uit het hart, (Deuteronomium 23:19; Jeremia 7:21-23; Micha 6:6-8; Hosea 6:6; Psalm 40:7,9; Psalm 51:18,19; 1 Samuël 15:22).

Evenzo dat de wassingen van kleding en van lichaam niemand reinigen, maar de zuiveringen van het hart.

Evenzo dat de vuren van het altaar en de vuren van de lamp en ook de toonbroden en de olie van de zalving, niet heilig waren op zichzelf, maar vanuit de innerlijke dingen die zij betekenden; en dat zij, wanneer zij in de heilige innerlijke dingen waren, dan heilig waren, niet uit zich, maar uit de Heer, uit Wie al het heilige is.

De zonen Israëls zouden deze innerlijke dingen hebben geweten, indien zij de leer van de liefde en van de naastenliefde hadden opgenomen, aangezien deze leert, wat de uiterlijke dingen behelzen.

Uit die leer wordt ook de innerlijke zin van het Woord geweten, aangezien de innerlijke zin van het Woord de leer zelf is van de liefde tot de Heer en van de liefde jegens de naaste, wat de Heer ook leert, toen Hij zei, dat van die twee geboden de gehele Wet en alle profeten afhangen, (Mattheüs 22:37,38).

Bijna eender is het heden ten dage gesteld in de christelijke wereld, omdat daarin geen leer van de liefde tot de Heer en van de liefde jegens de naaste is en wel dermate dat men nauwelijks weet wat de hemelse liefde is en wat de geestelijke liefde, dus de naastenliefde, zijn zij daarom in het uiterlijke zonder het innerlijke; het goede immers van de hemelse en de geestelijke liefde en het ware van het geloof daaruit, maakt het innerlijk van de mens; vandaar is het, dat ook heden ten dage de uiterlijke zin van het Woord, zonder de leer als regelgever en leidinggevende, wordt gebogen waarheen het maar belieft; de leer van het geloof immers zonder de leer van de liefde en van de naastenliefde, is zoals de schaduw van de nacht, maar de leer van het geloof vanuit de leer van de liefde en van de naastenliefde is

zoals het licht van de dag; want het goede dat van de liefde en van de naastenliefde is, is zoals de vlam en het ware van het geloof is zoals het licht daaruit.

Aangezien zij in de christelijke wereld heden ten dage zodanig zijn, namelijk in de uiterlijke dingen zonder de innerlijke, worden daarom nauwelijks enigen aangedaan door het ware ter wille van het ware; vandaar eveneens is het, dat zij zelfs niet weten wat het goede is, wat de naastenliefde en wat de naaste, en verder wat het innerlijke van de mens, noch wat de hemel en wat de hel, noch dat elk mens het leven heeft terstond na de dood.

Degenen onder hen die in de leer van hun Kerk blijven, bekommeren er zich niet om of het valsheden dan wel waarheden zijn; zij leren ze en bevestigen ze, niet met het doel om het goede van de naastenliefde te betrachten vanuit het hart, noch ter wille van het heil van hun ziel en van de eeuwige gelukzaligheid, maar ter wille van de voorspoed in de wereld, dat wil zeggen: roem, eerbewijzen en rijkdom te oogsten; vandaar is het, dat zij geen verlichting hebben wanneer zij het Woord lezen en dat zij het geheel en al zullen ontkennen, dat er enig innerlijke in het Woord is, behalve dat wat in de letter uitkomt.

Maar over deze zaak zullen uit ondervinding, vanuit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, elders meer dingen worden gezegd.

9410. Zond Hij niet Zijn hand; dat dit betekent dat daar niet het ware in zijn macht is, staat vast uit de betekenis van de hand, namelijk de macht die er is door het ware; dat de hand de macht is, zie de nrs. 878, 3091, 3387, 4931-4937, 5327, 5328, 5544, 6947, 7011, 7188, 7189, 7518, 7673, 8050, 8153, 8281, 9025, 9133; dat zij er is door het ware, nrs. 3091, 3503, 6344, 6423, 8304; en dat alle macht van het ware is vanuit het goede, dus door het goede uit de Heer, nrs. 6948, 8200, 9327; daaruit blijkt dat met, ‘Hij zond Zijn hand niet tot de afgezonderde zonen Israëls’ wordt aangeduid dat degenen die zijn in de uiterlijke zin van het Woord gescheiden van de innerlijke niet het ware in zijn macht hebben.

De oorzaak dat bij hen niet het ware in zijn macht is, is deze dat zij gescheiden zijn van de hemel en zo van de Heer; het Woord immers verbindt de mens met de hemel en door de hemel met de Heer, aangezien alle dingen die van de zin van de letter van het Woord zijn, overeenstemmen met de geestelijke en de hemelse dingen, waarin de engelen zijn; en met dezen is er geen vergemeenschapping, indien het Woord slechts volgens de letter wordt gezien en niet tegelijk volgens enige leerstelling van de Kerk, dat het innerlijke van het Woord is.

Tot voorbeeld mogen dienen de woorden van de Heer tot Petrus: *‘Gij zijt Petrus en op deze rots zal Ik Mijn Kerk bouwen; en de poorten der hel zullen dezelve niet overmogen. En Ik zal u geven de sleutels van het Koninkrijk der hemelen en al wat gij zult hebben gebonden op de aarde, zal gebonden zijn in de hemelen en al wat gij zult hebben ontbonden op de aarde, zal ontbonden zijn in de hemelen’*, (Mattheüs 16:18,19); evenzo tot de discipelen: *‘Voorwaar zeg Ik u: Alle dingen die gij zult hebben gebonden op de aarde, zullen gebonden zijn in de hemel en alle dingen die gij zult hebben ontbonden op de aarde, zullen ontbonden zijn in de hemel’*, (Mattheüs 18:18).

Zij die zijn in de uiterlijke zin van het Woord, gescheiden van de innerlijke, dus zij die gescheiden zijn van de ware leer van de Kerk, overreden zich dat zo’n macht door de Heer aan Petrus is gegeven en eveneens aan de overige discipelen van de Heer; vandaar die helse ketterij, dat het in het menselijk vermogen ligt om naar believen onverschillig wie ook in de hemel binnen te laten en van de hemel buiten te sluiten; terwijl toch volgens de ware leer van de Kerk, die ook het innerlijke van het Woord is, alleen de Heer die mogendheid heeft.

Daarom vatten degenen die in de uiterlijke dingen van het Woord zijn en tegelijk in de innerlijke, deze dingen die zijn gezegd over het geloof en de waarheden ervan die uit de Heer zijn en dat het geloof uit de Heer, dus de Heer Zelf, die mogendheid heeft en dus geenszins welk mens ook.

Dat dit zo is, kan vaststaan uit de uitbeelding van Petrus en van de twaalf discipelen en ook uit de betekenis van de rots en eveneens uit de betekenis van de sleutels; dat Petrus het geloof heeft uitgebeeld zie de voorrede tot (Genesis 18 en 22) en de nrs. 3750, 4738, 6000, 6073; en dat de twaalf discipelen van de Heer, zoals de twaalf stammen van Israël, alle dingen van het geloof en van de liefde hebben uitgebeeld, nrs. 3488, 3858, 6397; dat de Rots de Heer betekent ten aanzien van het geloof en dus het geloof dat uit de Heer is, nr. 8581; en dat de sleutels de macht betekenen, staat vast uit de plaatsen in het Woord, waar de sleutels worden genoemd, zoals bij Johannes: *‘Ik ben de Eerste en de Laatste, Die leeft en Ik ben dood geweest; maar zie, Ik leef in de eeuwen der eeuwen en Ik heb de sleutels der hel en des doods’*, (Openbaring 1:18).

Bij dezelfde: *‘Deze dingen zegt de Heilige, de Ware, Die heeft de sleutel Davids, Die opent zodat niemand sluit en sluit zodat niemand opent’*, (Openbaring 3:8); en bij Jesaja: *‘Ik zal de sleutel van het huis van David op Zijn schouder geven, opdat Hij opent en niemand sluit en ook niemand opent’*, (Jesaja 22:22); dat in deze plaatsen de sleutel de macht is, is duidelijk; en dat alleen de Heer die heeft.

Hieruit kan vaststaan, hoedanig degenen zijn die in de uiterlijke zin van het Woord gescheiden van de innerlijke zijn, namelijk dat zij geen verbinding met de hemel hebben, dus ook niet met de Heer; zoals degenen die deze woorden van de Heer tot Petrus en tot de discipelen ontvouwen volgens de letter, dat zij voor zich de macht opeisen van het menselijk geslacht te zaligen en zich tot goden van hemel en aarde maken en dit uit de waanzinnige liefde van zich en van de wereld.

Eenieder die vanuit gezonde rede denkt, kan zien en begrijpen, dat de mens niet één zonde kan ontbinden, aangezien de zonde niet wordt ontbonden dan alleen door de formering van een nieuw leven, dat wil zeggen, door de wederverwekking uit de Heer; dat de wederverwekking voortduurt tot aan het einde van het leven van de mens in de wereld en daarna tot in het eeuwige, zie de nrs. 8548-8553, 8635-8640, 8742-8747, 8853-8858, 8958-8968.

Wat het Ware is zijn macht is, zal ook in het kort worden gezegd; dat de engelen in het Word machten worden genoemd en eveneens dat zij machten zijn, is in de Kerk bekend; maar zij zijn niet machten uit zichzelf, maar uit de Heer, aangezien zij de opnemenden zijn van het Goddelijk Ware dat uit de Heer is.

Zij hebben zo’n macht uit de Heer, dat één van hen duizend van de duivelse bende kan verjagen, in de hellen opsluiten en in bedwang houden.

Het Goddelijk Ware immers dat uit de Heer is, vervult de hemelen en maakt de hemelen, en indien u het wilt geloven, door dit Goddelijk Ware zijn alle dingen gemaakt en geschapen; het Woord, dat in den beginne bij God was en dat God was, waardoor alle dingen zijn geschapen en waardoor de wereld is gemaakt (Johannes 1:1-14), is het Goddelijk Ware; dat dit het enige substantiële is, waaruit alle dingen zijn, kunnen weinigen vatten, aangezien men heden ten dage geen ander idee heeft ten aanzien van het Goddelijk Ware, dan een zodanige opvatting als de spraak van de mond van een gebieder, volgens welke de bevelen moeten worden uitgevoerd; maar hoedanig idee men daarover dient te hebben, zie nr. 9407.

De Almacht van het Goddelijk Ware dat uit de Heer is, wordt in vele plaatsen in het Woord beschreven en eveneens bij Johannes in de Openbaring: *‘Er werd krijg in de hemel; Michaël en zijn engelen streden tegen de draak; de draak echter streed en zijn engelen, maar zij hebben niet overmocht en ook is hun plaats niet langer gevonden in de hemel.*

Zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam en door het woord van hun getuigenis’, (Openbaring 12:7,8,11); dat het bloed van het Lam is het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Menselijke van de Heer, zie de nrs. 4735, 6978, 7317, 7326, 7850, 9127, 9393, 9395; en dat het woord van hun getuigenis het opgenomen Goddelijk Ware is, is duidelijk.

Degenen die zijn in de uiterlijke zin van het Woord gescheiden van de innerlijke, dus zij die gescheiden zijn van de ware leer van de Kerk, vatten die profetische uitspraak niet anders dan volgens de letter, namelijk dat onder het bloed, bloed wordt verstaan, dus het lijden van de Heer, terwijl het toch is het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer dat daar met het bloed wordt aangeduid.

Zij die in de ware leer van de Kerk zijn, kunnen weten dat zij niet door het bloed worden gezaligd, maar door het Goddelijk Ware te horen en dat te doen, dus zij die zich door het Goddelijk Ware laten wederverwekken uit de Heer.

Dit weten, vatten, zien en doorvatten allen die in de verlichting zijn uit de Heer, dus allen die in het goede van de naastenliefde en van het geloof zijn, want deze mensen zijn het die worden verlicht.

Het volgende kan ik belijden: dat wanneer ik lees ‘het bloed des Lams’ en denk over het bloed van de Heer, de engelen bij mij niet anders weten dan dat ik lees ‘het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer’ en dat ik daarover denk.

Maar laten de eenvoudigen in hun leer blijven, dat zij door het bloed van de Heer worden gezaligd, als zij slechts leven volgens Zijn Goddelijk Ware; want zij die daarnaar leven, worden verlicht in het andere leven.

9411. En zij zagen God; dat dit het geloof betekent, staat vast uit de betekenis van God zien, namelijk begiftigd worden met inzicht en geloof; zien immers is in de innerlijke zin geestelijk zien en geestelijk zien is vanuit het geloof zien; vandaar is het dat zien in het Woord, betekent geloof hebben, nrs. 2325, 3863, 3869, 4403-4421, 5400, 6805, 9128.

Dat zij de God Israëls zagen, dat wil zeggen, de Heer, is omdat de wetten, afgekondigd vanaf de berg Sinaï, in de brede zin van het Woord betekenen in de gehele samenvatting en het Woord is het Goddelijk Ware uit de Heer dat in de hoogste zin handelt over de Heer alleen; daarom zien degenen die in verlichting zijn, wanneer zij het Woord lezen, de Heer, wat gebeurt vanuit geloof en liefde; dit vindt alleen plaats in het Woord en niet in welk ander geschrift dan ook.

Daaruit blijkt waarom Mozes, Aharon, Nadab en Abihu en de zeventig ouderen Hem zagen; dat dezen Hem zagen en niet de afgezonderde zonen Israëls, blijkt uit de voorafgaande verzen, 9 en 10.

Want daar wordt gezegd, dat *‘op klom Mozes en Aharon, Nadab en Abihu en zeventig uit de ouderen Israëls en zij zagen de God Israëls’*, en in dit vers: En tot de afgezonderde zonen Israëls zond Hij niet de hand.

Dat eerstgenoemden God zagen en de laatstgenoemden niet, had als oorzaak, dat Mozes en Aharon het Woord uitbeeldden ten aanzien van de innerlijke en de uiterlijke zin, nr. 9374; en Nadab en Abihu de leer van beide zinnen, nr. 9375, en de zeventig ouderen allen die in het goede vanuit de waarheden daaruit zijn, nrs. 9376, 9404; de afgezonderde zonen Israëls echter degenen die zijn in de uiterlijke zin van het Woord, gescheiden van de innerlijke zin.

9412. En zij aten en dronken; dat dit betekent de inlichting ten aanzien van het goede en ware van de eredienst, staat vast uit de betekenis van eten, namelijk de verbinding en de toe-eigening van het goede, nrs. 2187, 2343, 3168, 3513, 3596, 3832, 4745, 5643; en uit de betekenis van drinken, namelijk de verbinding en de toe-eigening van het ware, nrs. 3089, 3168, 4017, 4018, 5709, 8562; dat het ook de inlichting is: dus eten de inlichting ten aanzien van het goede en drinken de inlichting ten aanzien van het ware, is omdat de geestelijke spijs al het goede van het geloof is van waaruit de wijsheid is en de geestelijke drank al het ware van het geloof van waaruit alle inzicht is, nrs. 56-58, 681, 1480, 3069, 3114, 3168, 3772, 4792, 5147, 5293, 5340, 5342, 5576, 5579, 5410, 5426, 5487, 5582, 5588, 5655, 5915, 8562, 9003; vandaar werden bij de ouden gezamenlijke maaltijden, gastmalen, middag- en

avondmalen ingesteld, opdat zij zouden worden vergezelschappt door zulke dingen die zijn van de wijsheid en van het inzicht, nrs. 3596, 3832, 5161, 7836, 7996, 7997.

Vandaar betekenen ook de gastmalen, de middag- en avondmalen in het Woord de vergezelschappingen ten aanzien van het geloof en van de liefde, zoals bij Mattheüs:

‘Velen zullen komen van het oosten tot aan het westen en zullen aanzitten met Abraham, Izaäk en Jakob, in het Koninkrijk der hemelen’ (Mattheüs 8:11).

Bij Lukas: *‘Jezus sprak tot de discipelen: Gij zult eten en drinken aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk’*, (Lukas 22:30).

Bij dezelfde: *‘Gezegend zijn de dienstknechten die komende de Heer wakende zal hebben gevonden; voorwaar, Ik zeg u, dat Hij Zichzelf zal omgorden en hen zal doen aanzitten en Hij bijkomende zal hen dienen’*, ((Lukas 12:37).

Bij Johannes: *‘De discipelen baden Jezus, zeggende: Meester, eet. Hij echter zei tot hen: Ik heb een spijs die Ik eet, welke gij niet weet’*, (Johannes 4:31,32).

Bij dezelfde: *‘Jezus sprak: Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald; indien iemand van dit brood zal hebben gegeten, die zal leven tot in het eeuwige’*, (Johannes 6:51); dat hier het hemelse brood wordt verstaan, is duidelijk; het hemelse brood is al het goede van de liefde en het geloof uit de Heer, nrs. 2165, 2177, 3464, 3478, 3735, 3813, 4211, 4217, 4735, 4976, 5915, 6118, 9323.

Dat eten en drinken betekent ingelicht worden ten aanzien het goede en het ware van het geloof, staat vast uit de volgende plaatsen; bij Lukas: *‘Alsdan zult gij beginnen te zeggen: Gegeten hebben wij vóór U en gedronken en Gij hebt in onze straten geleerd; maar Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik ken u niet vanwaar gij zijt; wijkt van Mij af, alle gij werkers der ongerechtigheid’*, (Lukas 13:26,27); eten en drinken vóór de Heer voor: onderrichten uit het Woord met betrekking tot de goedheden en waarheden van het geloof; in de straten leren voor uit het Woord van de Heer waarheden prediken; in oude tijden werd er immers in de straten gepredikt, aangezien de straten de waarheden van de leer van de Kerk betekenen, nr. 2336.

Bij Jesaja: *‘Alle gij dorstigen gaat tot de wateren en die geen zilver heeft, gaat, koopt en eet, koopt zonder zilver en zonder prijs wijn en melk.*

Waarom weegt gijlieden zilver uit voor hetgeen niet brood is en uw arbeid voor hetgeen niet voor verzadiging is.

Let op lettende op Mij en eet het goede, opdat verlustigd zal worden in vettigheid uw ziel. Neigt uw oor en gaat tot Mij, hoort, opdat uw ziel zal leven; zie, tot een getuige aan de volken heb Ik gegeven Hem, tot een Vorst en Wetgever aan de natiën’, (Jesaja 55:1-5).

Het is duidelijk, dat daar drinken en eten is, ingelicht worden door de Heer en dat de wateren, de wijn en de melk, het brood en de vettigheid, de dingen zijn die van het ware en het goede van het geloof uit Hem zijn, want er wordt gezegd: *Neigt uw oor, gaat tot Mij, hoort, opdat uw ziel zal leven; zie, tot een getuige aan de volken heb Ik gegeven Hem, tot een Vorst en Wetgever aan de natiën’*.

Bij Ezechiël: *‘Zie, Ik brekende de stok van het brood in Jeruzalem, opdat zij het brood eten bij gewicht en met kommer; en de wateren bij de maat en met verbijstering drinken en des broods en des waters gebrek hebben en uitteren vanwege hun ongerechtigheid’*, (Ezechiël 4:16,17); brood eten en wateren drinken staat voor onderricht worden in de goedheden en de waarheden van het geloof, nr. 9323; eender bij Amos: *‘Zie de dagen zullen komen, waarin Ik een honger in het land zal zenden, niet een honger naar brood, noch een dorst naar wateren, maar om te horen de woorden van Jehovah’*, (Amos 8:11); dat de honger naar brood en de dorst naar wateren, de schaarste en het gebrek aan erkentnissen van het goede en het ware zijn, zie de nrs. 3364, 4958, 5277, 5279, 5281, 5300, 5360, 5376, 5415, 5568, 8576, 5579, 5893, 6110.

Hieruit kan vaststaan wat daarmee wordt aangeduid *‘dat de ogen van de discipelen werden geopend en zij de Heer erkenden, toen de Heer het brood brak en het aan hen gaf’*, (Lukas 24:29-31), aangezien het brood breken en aan hen geven in de geestelijke wereld betekent, onderrichten in het goede en het ware van het geloof, waardoor de Heer verschijnt.

En verder wat het brood en de wijn betekent en wat eten en drinken in het Heilig Avondmaal; en wat het betekent dat de Heer na dit te hebben ingesteld, tot de discipelen zei, *‘dat Hij niet zou drinken van dat gewas van de wijnstok, tot op die dag wanneer Hij het zou drinken met hen opnieuw in het Koninkrijk van de Vader’*, (Mattheüs 26:26-29).

Dat eten en drinken de inlichting is ten aanzien van het goede en het ware van de eredienst, kwam omdat na de slachtoffers en eveneens uit de slachtoffers dit plaatsvond en de slachtoffers in het algemeen beeldden de gehele eredienst uit, nr. 9391.

9413. vers 12-15. *En Jehovah zei tot Mozes: Klim tot Mij op de berg en wees daar en Ik zal u de tafelen van steen geven en de wet en het gebod, welke Ik zal schrijven om hen te leren. En op stond Mozes en Jozua zijn dienaar en op klom Mozes tot de berg Gods. En tot de ouderen zei hij: Zit gij voor ons in dit, totdat wij wederkeren tot u; en zie, Aharon en Hur met u; al wie woorden heeft, trede toe tot hen. En op klom Mozes tot de berg en de wolk bedekte de berg.*

En Jehovah zei tot Mozes, betekent het onderricht door de Heer voor hen die in de uiterlijke zin zijn; klim tot Mij op de berg en wees daar, betekent de tegenwoordigheid van de Heer bij hen door een bemiddelende; en Ik zal u de tafelen van steen geven, betekent het Boek van de Wet of het Woord in de gehele samenvatting; en de wet en het gebod, betekent het ware in het algemeen en in het bijzonder; welke Ik zal schrijven om hen te leren, betekent ter herinnering en ter inlichting; en op stond Mozes en Jozua, zijn dienaar, betekent het Woord en het uitbeeldende; en op klom Mozes tot de berg Gods, betekent naar de hemel; en tot de ouderen zei hij, betekent degenen die alleen in de uiterlijke zin zijn; zit gij voor ons in dit, betekent dat zij daarin zouden blijven; totdat wij wederkeren tot u, betekent tot aan het antwoord; en zie Aharon en Hur met u, betekent de leer van het ware uit een zodanig Woord; wie woorden heeft trede toe tot hen, betekent dat daaruit de valsheden moeten worden verwijderd; en op klom Mozes tot de berg, betekent tot de hemel; en de wolk bedekte de berg, betekent de uiterlijke dingen van het Woord.

9414. En Jehovah zei tot Mozes; dat dit betekent het onderricht door de Heer voor hen die in de uiterlijke zin zijn, staat vast uit de betekenis van zeggen, dus het onderricht, wanneer het de volgende zaken behelst die van het onderricht zijn, zoals eveneens in de nrs. 7186, 7241, 7267, 7304, 7380, 7517, 7769, 7793, 7825, 8041; dat het is door de Heer, is omdat onder Jehovah in het Woord de Heer wordt verstaan, nrs. 1343, 1736, 1793, 2004, 2005, 2018, 2025, 2921, 3023, 3035, 5663, 6280, 6281, 6303, 6905, 8274, 8864, 9315; en uit de uitbeelding van Mozes, namelijk bemiddelend tussen de Heer en het volk, dus het Woord ten aanzien van het heilige uiterlijke ervan, want dit is bemiddelend.

Dat Mozes dit nu begint uit te beelden, staat vast uit de reeks van de volgende dingen; dat volk immers was in het uiterlijke van het Woord en vandaar in de uiterlijke eredienst gescheiden van de innerlijke, nr. 9380.

Zij die zodanig zijn, kunnen geenszins een heilige vergemeenschatting hebben met de Heer, te minder verbinding, tenzij door een bemiddelende.

Hoe het met deze zaak is gesteld, zal verder in nr. 9419 vollediger worden ontvouwd.

Dat het volk in de uiterlijke zin gescheiden van de innerlijke was, dus in een eendere eredienst, blijkt duidelijk uit wat volgt: na veertig dagen immers traden zij geheel en al terug en vereerden het gouden kalf in plaats van Jehovah; daarom wierp Mozes ook de tafelen weg

uit zijn hand en brak die; en daarna werd bevolen andere tafelen te houwen, waarop dezelfde woorden zouden worden geschreven; waarmee werd aangeduid, dat dat volk geenszins enig leerstellige vanuit de innerlijke zin van het Woord wilde erkennen, zodanig als het in de hemel is, maar alleen vanuit de uiterlijke zin ervan, gescheiden van de innerlijke, zodanig als het ook heden ten dage bij hen is.

Daarom werd dat volk ook niet langer het volk van Jehovah genoemd, maar het volk van Mozes, zoals in het volgende hoofdstuk: *‘Jehovah sprak tot Mozes: Ga, klim af, omdat uw volk zich heeft verdorven, dat gij hebt doen opklimmen uit het land van Egypte’*, (Exodus 32:7); en ook in hoofdstuk 33: *‘Jehovah sprak tot Mozes: Ga, klim af van hier, gij en het volk, dat gij hebt doen opklimmen uit het land van Egypte’*, (Exodus 33:1).

Daarom werden zij ook verwijderd van de berg: *‘Een man zal niet opklimmen met u en ook zal een man niet worden gezien op de ganse berg; ook het kleinvee en het grootvee zullen niet weiden tegenover deze berg’*, (Exodus 34:3); met de berg Sinaï immers wordt aangeduid, de Wet of het Goddelijk Ware en het Woord zodanig als het is in de hemel, nrs. 8399, 8753, 8793, 8805.

Dat Mozes eerst het Woord heeft uitgebeeld in het algemeen, dat wil zeggen, zowel ten aanzien van de innerlijke zin als ten aanzien van de uiterlijke, had als oorzaak, dat daar gehandeld werd over de afkondiging van de Wet, die betekende de onthulling van het Goddelijk Ware in het algemeen; dat was immers de aanvang van de onthulling, want de overige dingen die in het Woord zijn, werden daarna geschreven.

9415. Klim tot Mij op de berg en wees daar; dat dit betekent de tegenwoordigheid van de Heer bij hen door een bemiddelende, staat vast uit de betekenis van opklimmen, namelijk de verheffing naar het hogere, dat wil zeggen, naar meer innerlijke dingen, waarover de nrs. 3084, 4539, 4969, 5406, 5817, 6007; en vandaar de verbinding ermee, nrs. 8760, 9373; dat het de tegenwoordigheid van de Heer is, is omdat wordt gezegd: Klim tot Mij op de berg en wees daar; onder Jehovah immers, tot Wie hij zou opklimmen, wordt de Heer verstaan, nr. 9414 en met de berg Sinaï wordt aangeduid het Woord dat uit de Heer is, dus waarin de Heer is, nrs. 8399, 8753, 8793, 8805, dus ook de hemel, want het Woord is het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer en de hemel is de ontvanger van het Goddelijk Ware, dus van de Heer Zelf, zoals eerder vaak is getoond; daaruit blijkt, dat met klimmen tot Jehovah op de berg, de tegenwoordigheid van de Heer wordt aangeduid.

Dat het is bij het volk door een bemiddelende, komt omdat Mozes nu het volk als hoofd uitbeeldt en zo als bemiddelend, nr. 9414.

Gezegd wordt de tegenwoordigheid van de Heer bij hen door een bemiddelende, omdat de Heer Zich tegenwoordig vertoont bij de mens, niet echter de mens bij de Heer; al het goede immers dat van de liefde is en al het ware dat van het geloof is, komt uit de Heer en in het geheel niets van het goede en van het ware uit de mens; vandaar de tegenwoordigheid van de Heer bij hen die Hem toelaten, dat wil zeggen, bij hen die met het geloof en de liefde het Goddelijk Ware dat uit Hem is, opnemen.

Dat de Heer komt tot hen en niet omgekeerd, leert de Heer Zelf bij Johannes: *‘Zo iemand Mij bemint, die zal Mijn Woord bewaren en tot hem zullen Wij komen en Wij zullen verblijf bij hem maken’*, (Johannes 14:23); bij dezelfde: *‘Die in Mij blijft en Ik in hem, deze draagt veel vrucht, omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen’*, (Johannes 15:5).

En bij dezelfde: *‘Een mens kan niet wat ook doen, indien het hem niet is gegeven uit de hemel’*, (Johannes 3:27).

9416. En Ik zal u de tafelen van steen geven; dat dit betekent het boek van de Wet of het Woord in de gehele samenvatting, staat vast uit de betekenis van de tafelen, namelijk die

waarin waren ingeschreven de dingen die van de leer en van het leven zijn, hier die welke van de hemelse leer en van het leven volgens haar zijn.

Dat die tafelen het boek der Wet of het Woord in de gehele samenvatting betekenen, is omdat de dingen die daarin waren ingeschreven, in het algemeen alle dingen bevatten, die van het hemelse leven en van de hemelse leer zijn, daarom werden ook de dingen die daaraan waren ingeschreven, de Tien Woorden genoemd, (Exodus 34:28; Deuteronomium 10:4).

Met tien immers worden in de innerlijke zin alle dingen aangeduid en met de woorden, worden aangeduid de waarheden van de leer en de goedheden die van het leven zijn; dat tien alle dingen is, zie de nrs. 3107, 4638, 8468, 8540 en dat de woorden de waarheden en de goedheden zijn die van het leven en de leer zijn, nrs. 1288, 4692, 5272; vandaar komt het, dat die tafelen betekenen het Woord in de totale samenvatting; evenzo als de Wet, die in de strikte zin betekent de dingen die aan de tafelen waren ingeschreven; in minder strikte zin het door Mozes geschreven Woord, in de brede zin het historische Woord en in de breedste zin het Woord in de gehele samenvatting, zie nr. 6752.

Bovendien zijn de dingen die aan de tafelen waren ingeschreven, het eerste van de onthulling van het Goddelijk Ware geweest en vóór het gehele Israëlitische volk met levende stem door de Heer verkondigd; de dingen die het eerste zijn, betekenen de overige dingen in hun orde en dat die met levende stem door de Heer waren verkondigd, betekent de rechtstreekse Goddelijke inspiratie ook in de overige dingen.

Dat die tafelen uit steen zijn geweest, had als oorzaak dat steen het ware betekent, nrs. 643, 1298, 3720, 6426, eigenlijk het ware in laatsten, nr. 8609.

Het Goddelijk Ware in laatsten is het Woord in de letter, zodanig als het op onze aarde is, nr. 9360.

Dat het niet één tafel is geweest, maar dat het er twee waren, was opdat zou worden uitgebeeld het huwelijk van de Heer door het Woord met de Kerk en door de Kerk met het menselijk geslacht; vandaar eveneens worden zij de *'Tafelen van het Verbond'* genoemd, (Deuteronomium 9:9,11,15); en de ingeschreven woorden *'de Woorden van het Verbond'*, (Exodus 34:27,28); en eveneens *'het Verbond'*, (Deuteronomium 4:13,23); en de Ark zelf waarin de Tafelen waren neergelegd, *'de Ark des Verbonds'*, (Numeri 10:33; 14:44; Deuteronomium 10:8; 31:9,25,26; Jozua 3:3,6,8,11,14,17; 4:7,9,18; 6:6,8; 8:33; Richteren 20:27; 1 Samuël 4:3-5; 2 Samuël 15:24; 1 Koningen 3:15; 6:19; 8:1,6; Jeremia 3:16).

Het verbond is immers de verbinding, nrs. 665, 666, 1023, 1038, 1864, 1996, 2003, 2021, 6804, 8767, 8778, 9396; daarom waren de tafelen van elkaar verdeeld, maar door de aanplooiing verbonden en het schrift van de ene Tafel op de andere, alsof het op één was, werd voortgezet; maar niet, zoals men gewoonlijk meent, een zeker gebod op de ene Tafel en een bepaald gebod op de andere; met het ene immers verdeeld in tweeën en met deze twee op die wijze verbonden, of gegeven aan het ene en het andere, wordt de verbinding van de Heer met de mens aangeduid; de verbintenissen of verbonden werden daarom op eendere wijze gesloten, zoals met Abraham door de vaars, de geit en de ram, middendoor gedeeld en door het ene deel tegenover het andere gelegd, (Genesis 15:9-12).

Ook in dit hoofdstuk door het bloed gedaan in de bekkens en de helft ervan gesprengd op het altaar en de helft op het volk, vers 6 en 8; en in het algemeen door alle slachtoffers, waarvan een deel werd verbrand op het altaar en een deel werd gegeven aan het volk om te eten.

Iets eenders werd ook uitgebeeld door het breken van het brood door de Heer, (Mattheüs 14:19;15;36;26:26; Markus 6:41; 8:6; 14:22; Lukas 9:16; 22:19; 24:30,31,35).

Vandaar eveneens is het dat twee in het Woord de verbinding betekent, nrs. 5194, 8423, hier die welke is van de Heer en de hemel of van de Heer en de Kerk, dus eveneens van het goede en het ware, dat de verbinding van het hemels huwelijk wordt genoemd.

Hieruit kan vaststaan, vanwaar het is, dat er twee tafelen zijn geweest en dat zij aan de twee zijden *'van hier en van daar waren beschreven'*, (Exodus 32:15,16).

Bovendien betekenen het schrift en de graving op de tafelen in het Woord de dingen die aan het geheugen en aan het leven ingeprent zullen zijn en zo zullen blijven voortduren; zoals bij Jesaja: *‘Schrijf dat op een tafel bij hen en druk het uit op een boek, opdat het zij tot de latere dag voor altijd, tot in het eeuwige’*, (Jesaja 30:8); bij Jeremia: *‘De zonde van Juda is geschreven met een ijzeren stift, met de punt van een diamant, het is gegraveerd op de tafel van hun hart en aan de hoorns van uw altaren’*, (Jeremia 17:1).

Bij Habakuk: *‘Jehovah zei: Schrijf het gezicht en ontvouw het op tafelen, opdat hij die het leest, het doorloope; omdat het gezicht nog is tot een bestemde tijd; indien het vertoeft, verbeid het, omdat het al komende zal komen’*, (Habakuk 2:2,3).

9417. En de wet en het gebod; dat dit het ware in het algemeen en in het bijzonder betekent, staat vast uit de betekenis van de Wet, namelijk het ware in het algemeen; en uit de betekenis van het gebod, namelijk het ware in het bijzonder.

In het Woord wordt onderscheid gemaakt tussen: de geboden, de gerichten en de inzettingen en onder de geboden worden verstaan de zaken die van het leven zijn, onder de gerichten de zaken die van het burgerlijk leven zijn en onder de inzettingen de dingen die van de eredienst zijn, nr. 8972; maar al die dingen worden met een algemeen woord de Wet genoemd en de afzonderlijke dingen die van de Wet zijn, worden de geboden genoemd, zoals uit verscheidene plaatsen in het Woord vaststaat; vandaar is het, dat wanneer wordt gezegd de wet en het gebod, verstaan wordt het ware in het algemeen en in het bijzonder.

9418. Welke Ik zal schrijven om hen te leren; dat dit betekent ter herinnering en ter inlichting, staat vast uit de betekenis van schrijven, dus ter herinnering, nr. 8620; en dat schrijven om te leren, is ter inlichting, is duidelijk.

9419. En op stond Mozes en Jozua zijn dienaar; dat dit betekent het Woord en het uitbeeldende, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, namelijk bemiddelend tussen de Heer en het volk dat in de uiterlijke zin van het Woord gescheiden van de innerlijke zin is, dus eveneens het Woord, volgens hetgeen eerder in nr. 9414 is getoond; en uit de uitbeelding van Jozua zijn dienaar, dus het uitbeeldende.

Dat Jozua hier het uitbeeldende is, is omdat het uitbeeldende van dienst is en bedient, opdat de uiterlijke dingen van het Woord en van de eredienst zich aan de Heer vertonen door het bemiddelende, dat Mozes was; maar deze zaken zijn zodanig, dat zij bezwaarlijk in de ideeën kunnen vallen, dan alleen bij hen die weten hoe de uiterlijke of de letterlijke zin van het Woord zich uitbeeldend in de hemel vertoont, namelijk anders bij degenen die in de uiterlijke zin en tegelijk in de innerlijke zijn, dus degenen die in de uiterlijke zin van het Woord en tegelijk in de ware leer van de Kerk zijn en anders bij hen die in de uiterlijke zin gescheiden van de innerlijke zin zijn, zoals bij dit volk; hoe dit bij het volk is gebeurd, zie nr. 4311; daaruit kan men enig idee vormen ten aanzien van het bemiddelende dat Mozes uitbeeldt en over het bedienende uitbeeldende dat Jozua uitbeeldt; namelijk dat het innerlijk heilige, dat is van het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, dus van het Woord en van de eredienst daaruit, invloeit in de hemel en daar door de engelen wordt opgenomen; en verder dat door middel van dit heilige en ook rechtstreeks, invloeit uit de Heer het heilige tot de goede geesten die bij de mens zijn, die in het lezen van het Woord of in de eredienst daaruit is; dit heilige wordt het uiterlijk heilige genoemd en wanneer dit invloeit bij de mens, vertoont het uitbeeldingen volgens de overeenstemmingen bij die mens.

Hieruit kan men zien hoe het is gesteld met de bemiddeling die Mozes nu uitbeeldt en met de bediening die Jozua uitbeeldt, namelijk dat het uiterlijk heilige het bemiddelende is en dat het uitbeeldende, dat het laatste van de orde is, de bediening is.

Maar men moet weten, dat de invloeiing van het Goddelijk Ware zodanig is, dat hij niet valt in de menselijke idee, tenzij verlicht door de Heer; de mens immers wordt niet anders gewaar

dan dat het heilige van het Woord en het heilige van de eredienst, invloeit uit de mens tot de Heer; maar deze orde is de omgekeerde orde en wordt fysieke invloeiing genoemd en dat deze schijnbaar is en geenszins werkelijk, daarover zie men de teksten in de aangehaalde plaatsen in de nrs. 9223, 9227, waarin dit is getoond.

9420. En op klom Mozes tot de berg Gods; dat dit betekent naar de hemel, staat vast uit de betekenis van de berg Sinai, die hier de berg Gods is, namelijk de Wet of het Goddelijk Ware dat uit de Heer is, dus het Woord zodanig als dit in de hemel is, dus ook de hemel, nrs. 8399, 8753, 8793, 8805.

Dat de onthulling heeft plaatsgevonden op de berg en dat die berg de berg Gods wordt genoemd, is omdat de berg het hemelse van de liefde betekent, dus het goede en vandaar de hemel en in de hoogste zin de Heer, nrs. 795, 796, 2722, 4210, 6435, 8327 en de berg Gods het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde van de Heer, nr. 8758; de Heer wordt immers in het Woord God genoemd naar het Goddelijk Ware en Jehovah naar het Goddelijk Goede, nrs. 2769, 2807, 2822, 3921, 4295, 4402, 7010, 7268, 8192, 8301, 8988, 9167; vandaar komt het dat er wordt gezegd de berg Gods.

Dat de berg Sinai is de Wet of het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer, dus het Woord en in de hoogste zin de Heer, staat vast bij David: *'De aarde beefde, ook dropen de hemelen vóór God, deze Sinai vóór God, de God Israëls.*

Gods wagens zijn twee myriaden, duizenden der vreedzamen; de Heer is in hen, Sinai is het heiligdom, (Psalm 68:9,18); dat de aarde en de hemelen het uiterlijke en het innerlijke van de Kerk zijn, zie de nrs. 1733, 2117, 2118, 3355, 4535; en dat de wagen de leer is, nrs. 2760, 5321, 8146, 8148, 8215; vandaar zijn de wagens van God de leerstellingen of de Goddelijke waarheden, zodanig als die in de hemel zijn; daaruit blijkt dat met: deze Sinai vóór God, de God Israëls en met Sinai in het heiligdom, wordt aangeduid de Wet of het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer en in de hoogste zin de Heer in de hemel. In het boek Richteren: *'Jehovah toen Gij uitging van Seir, toen Gij uitschreed van het veld van Edom, beefde de aarde, ook dropen de hemelen, ook dropen de wolken van wateren; de bergen vloeiden weg vóór Jehovah, deze Sinai vóór Jehovah*', (Richteren 5:4,5); ook hier Sinai voor het Goddelijke Ware voortgaande vanuit het Goddelijk Goede van de Heer.

Evenzo bij Mozes: *'Jehovah is van Sinai gekomen en hunlieden opgegaan van Seir; Hij blonk op de berg Paran en Hij is gekomen uit de myriaden der heiligheid; uit Zijn rechterhand het vuur van de Wet voor hen*', (Deuteronomium 33:2).

9421. En tot de ouderen zei hij; dat dit betekent hen die alleen in de uiterlijke zin zijn, staat vast uit de betekenis van de ouderen, namelijk degenen die alleen in de uiterlijke zin zijn; dat de ouderen van het Israëlitische volk hier deze mensen uitbeelden, is omdat zij de hoofden van het volk waren en zo het gehele volk uitbeeldden en dat dit in de uiterlijke zin van het Woord zonder de innerlijke was, is meermalen eerder getoond.

Toen Mozes immers tot de mens opklom, beeldde hij het uiterlijk heilige van het Woord uit, dat het bemiddelende of het midden is tussen het innerlijk heilige ervan en tussen het uitbeeldende dat van de uiterlijke zin is, nrs. 9414, 9419; daaruit volgt, dat de ouderen die beneden de berg zouden zitten, dus gescheiden van Mozes, alleen de uiterlijke zin uitbeeldden; Mozes zei immers tot hen: Zit gij voor ons in dit, totdat wij wederkeren tot u.

9422. Zit gij voor ons in dit; dat dit betekent dat zij daarin zouden blijven, staat vast uit de betekenis van zitten in dit, namelijk in deze plaats of onder de berg, namelijk blijven in de uiterlijke zin; zitten in de plaats, is blijven in hun staat en onder de berg is in de uiterlijke zin van het Woord; met zitten immers wordt blijven aangeduid, zoals zal vaststaan uit wat volgt.

Met de plaats wordt de staat aangeduid en met de berg Sinai wordt aangeduid de Wet of het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, dus het Woord, nr. 9420; met de top ervan, waar Jehovah of de Heer was, (Exodus 19:20), wordt het hoogste of het binnenste van de Wet of van het Woord aangeduid, nr. 8827; met de overige dingen van de berg die beneden de top zijn, wordt aangeduid het innerlijke van de Wet of van het Woord, zodanig als het in de hemel is; en met de dingen die beneden of onderaan de berg zijn, waar de ouderen en het volk waren, wordt aangeduid het uiterlijke van de Wet of het Woord, dus de uiterlijke zin ervan. Dus worden in het Woord uitgebeeld, de binnenste, de innerlijke en de uiterlijke dingen van de Wet of van het Woord, aangezien de berg Sinai de Wet of het Woord betekent, nr. 9420. Daaruit blijkt, dat met ‘zit gij voor ons in dit’, wordt aangeduid dat zij in de uiterlijke zin zouden blijven.

Dat er wordt gezegd zitten, komt omdat zitten in de staat blijven betekent; de voortgangen immers van plaats tot plaats betekenen de veranderingen van staat van de innerlijke dingen, zoals kan vaststaan uit wat is getoond in de nrs. 2837, 3356, 3387, 4321, 4882, 5605, 7381; vandaar betekent het neerzitten het verblijf in de staat van het innerlijke.

Omdat het neerzitten dit betekent, was het daarom onder de rituelen bij de zonen Israëls aangenomen om te zitten, wanneer zij de blijvende staat van de innerlijke dingen zouden uitbeelden, zoals in het boek Richteren: *‘De zonen Israëls kwamen tot Bethel en weenden en zij zaten daar vóór Jehovah en vastten op die dag tot aan de avond’*, (Richteren 20:26); en elders: *‘Het volk kwam tot Bethel en zij zaten daar tot aan de avond vóór God en zij hieven hun stem op en weenden met groot geweën’*, Richteren 21:2); met zitten wordt daar het blijven in de staat van de smart aangeduid.

Daaruit kan vaststaan, waarom er zitten wordt gezegd en wat het insluit in de volgende plaatsen; zoals bij David: *‘Jehovah, Gij hebt gekend mijn zitten en mijn opstaan; Gij hebt mijn gedachten van verre verstaan’*, (Psalm 139:2); bij Jeremia: *‘Gij zult niet binnentreden in het huis des gastmaals, om met hen te zitten’*, (Jeremia 16:8).

Bij Micha: *‘Dan zal Hij staan en weiden in de sterkte van Jehovah Zijn God; en zij zullen zitten’*, (Micha 5:3).

Bij Jesaja: *‘Daal af en zit op het stof, gij maagd, dochter van Babel, zit op de aarde, zit in stilte en treed in de duisternis binnen, o dochter der Chaldeeën; zij zegt in haar hart: niet zal ik weduwe zitten’*, (Jesaja 47:1,5,8).

Evenzo elders, zoals *‘zitten in de duisternis’*, (Jesaja 42:7); *‘zitten in de raad; en eenzaam zitten’*, (Jeremia 15:17); *‘zitten aan de rechter en aan de linker’*, (Mattheüs 20:21), voor blijven in de staat van de macht over de anderen; *‘zitten aan de rechterzijden van de macht Gods’*, (Mattheüs 26:63,64; Markus 16:19), waar over de Heer; voor de Goddelijke Almacht die zal blijven tot in het eeuwige.

9423. Totdat wij wederkeren; dat dit betekent tot aan het antwoord, staat vast uit de betekenis van wederkeren, dus het antwoord, want wanneer met ‘zitten in dit’, wordt aangeduid in die staat blijven, nr. 9422, dan wordt met wederkeren aangeduid dat zij moeten worden onderricht wat dan moet worden gedaan, dus het antwoord.

9424. En zie, Aharon en Hur met u; dat dit betekent de leer van het ware vanuit een zodanig Woord, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, dus het Woord in de uiterlijke zin en eveneens de leer van het goede en het ware, nrs. 6998, 7009, 7089; hier de leer van het ware uit die zin alleen, omdat met de ouderen, over wie Aharon onder aan de berg als hoofd stond, degenen worden aangeduid die in de uiterlijke zin van het Woord zijn, nr. 9421; en uit de betekenis van Hur, wanneer hij aan Aharon wordt toegevoegd, dus het ware van die leer, zoals eveneens Hur, toen hij tezamen met Aharon de handen van Mozes ondersteunde,

(Exodus 17:10,12), nrs. 8603, 8611; de waarheden immers uit het Woord, waaruit de leer is, ondersteunen het Woord, dat door Mozes toen werd uitgebeeld.

Omdat er hier opnieuw gelegenheid wordt gegeven, zal in het kort worden gezegd, hoe het is gesteld met de ondersteuning van het Woord vanuit de leer die uit het Woord is; wie niet de verborgenheden van de hemel kent, kan niet anders geloven, dan dat het Woord zonder de leer daaruit wordt ondersteund; hij meent immers dat het Woord in de letter of de letterlijke zin van het Woord de leer zelf is; maar men moet weten, dat alle leer van de Kerk zal zijn uit het Woord en dat een leer ergens anders vandaan dan uit het Woord, niet de leer is waarin iets van de Kerk is, te minder iets van de hemel is gelegen; maar de leer moet worden verzameld uit het Woord en wanneer die wordt verzameld zal de mens in verlichting zijn uit de Heer en hij is in verlichting wanneer hij in de liefde van het ware ter wille van het ware en niet ter wille van zich en van de wereld.

Dezen zijn het die worden verlicht in het Woord wanneer zij dat lezen en het ware zien en leer daaruit voor zich maken.

De oorzaak dat dit zo is, is dat zulke mensen gemeenschap hebben met de hemel en dus met de Heer en zo door de Heer verlicht ertoe worden geleid om de waarheden van het Woord te zien zodanig als die in de hemel zijn; de Heer vloeit immers door de hemel in hun verstand in; het is immers het innerlijk verstand van de mens dat wordt verlicht; en de Heer vloeit dan tegelijk in met het geloof, door middel van de medewerking van de nieuwe wil en het behoort tot deze nieuwe wil aangedaan te worden door het ware ter wille van het ware.

Hieruit kan nu vaststaan, hoe de leer van het ware en het goede wordt gegeven aan de mens door de Heer.

Dat deze leer het Woord ondersteunt ten aanzien van de letterlijke of uiterlijke zin ervan, is voor eenieder duidelijk die erover nadenkt; iedereen immers in de Kerk, die vanuit de leer denkt, ziet de waarheden in het Woord uit de leer ervan en volgens die en de dingen die er niet mee samenvallen, ontvouwt hij en de dingen die daaraan tegengesteld schijnen, daaraan gaat hij voorbij, als het ware of hij ze niet ziet of niet verstaat, dat allen en de ketters hetzelfde doen, is bekend.

Maar degenen die in de echte leer van het Ware vanuit het Woord zijn en in de verlichting wanneer zij het Woord lezen, zien de samenstemmende waarheden overal en in het geheel niets tegenstrijdigs; zij blijven immers niet hangen aan zulke zaken daar die volgens de schijnbaarheden en volgens het gewone bevattingvermogen van de mens, gezegd zijn, omdat zij weten, dat indien de schijnbaarheden worden ontvouwd en los gewikkeld en als het ware ontzwaagd, het ware daar naakt openligt; ook verleiden de valsheden vanuit de begoochelingen van de uiterlijke zinnen hen niet, zoals ketters en dweepers dat doen, vooral Joden en Socinianen, noch de valsheden uit de liefden van zich en van de wereld, zoals degenen die onder Babel worden verstaan; dezen allen flansen, omdat zij niet kunnen worden verlicht, een leer samen, alleen uit de uiterlijke zin ten gunste van hun liefden en zij voegen er verscheidene dingen vanuit het eigene aan toe; vandaar wordt het Woord geenszins gesteund, maar stort ineen.

Men moet weten, dat de innerlijke zin van het Woord de echte leer van de Kerk bevat. Hieruit nu blijkt, hoedanig de leer is die hier door Aharon en Hur wordt uitgebeeld, die, omdat zij alleen vanuit de uiterlijke zin van het Woord zonder de innerlijke was, louter afgodisch is geweest; daarom wordt van Aharon gezegd, door wie een zodanige leer werd uitgebeeld, dat hij het afgodsbeeld of het gouden kalf heeft gemaakt, (Exodus 32:2-5, 21,35; Deuteronomium 9:20).

In het Woord worden ook met de afgoden zulke leren beschreven, zoals het en der bij de profeten; bij Ezechiël: *'Ik trad binnen en ik zag al de afgoden van het huis Israëls; het was geschilderd op de wand rondom; en zeventig mannen van de ouderen van het huis Israëls staande ervóór en eenieder had een rookvat in zijn hand en de overvloed van de wolk van het*

reukwerk klom op’, (Ezechiël 8:10,11); hier zijn de afgoden van het huis Israëls de leren vanuit de uiterlijke zin van het Woord alleen, niet door verlichting uit de Heer, maar door het eigen inzicht, dus valsheden; de eredienst volgens die wordt aangeduid met het reukvat in ieders hand en met de overvloed van de wolk van het reukwerk.

Bij Hosea: *‘Zij varen voort te zondigen; zij maken zich een gegoten beeld uit hun zilver, in hun inzicht allemaal het werk van werkmeesters; tot henzelf zeggende, offerende de mens, zij kussen de kalveren*’ (Hosea 13:2); het gesneden beeld uit zilver en het werk van werkmeesters voor de leer uit het eigen inzicht en niet uit de Heer, dus vanuit de uiterlijke zin van het Woord gescheiden van de innerlijke; wat plaatsvindt bij degenen die alleen in de uiterlijke dingen zijn en niet tegelijk in de innerlijke, dat wil zeggen, bij hen die in de liefden van zich en van de wereld zijn en niet in de liefde tot de Heer en in de liefde jegens de naaste. Bij Jesaja: *‘In die dag zal de mens voortwerpen de afgoden van zijn zilver en de afgoden van zijn goud, die zij zich hebben gemaakt om zich neder te buigen, voor de mollen en voor de vleermuizen, om binnen te treden in de spleten van de rotsen en in de spleten van de steenrotsen*’, (Jesaja 2:20,21; 31:7); de afgoden van zilver voor de valsheden van de leer en de afgoden van goud voor de boosheden van de leer; zich nederbuigen voor de mollen en de vleermuizen en binnentreden in de spleten van de rotsen en van de steenrotsen, voor de eredienst vanuit de valsheden en boosheden van het geloof.

Bij dezelfde: *‘Onrein zult gij oordelen het deksel van de gesneden beelden van uw zilver en het bekleedsel van het gegoten beeld van uw goud; gij zult ze verstrooien zoals een maanstondig kleeid, drek zult gij dat noemen*’, (Jesaja 30:22); het deksel van de gesneden beelden van zilver en het bekleedsel van het gegoten beeld van goud, voor de wetenschappelijke dingen van het valse en het boze, die voor waarheden en goedheden worden erkend en vereerd.

Bij dezelfde: *‘Ik heb het u van toen af te kennen gegeven, opdat gij niet zou zeggen: Mijn afgod heeft deze dingen gedaan en mijn gesneden beeld en mijn gegoten beeld heeft ze geboden*’, (Jesaja 48:5); hier eveneens de afgod, het gesneden en het gegoten beeld, voor de leerstellingen vanuit het eigen inzicht.

Bij Jeremia: *‘Elk mens is dwaas geworden door de wetenschap, elke smelter is met schaamte aangedaan door het gesneden beeld, omdat zijn gegoten beeld leugen is; ook is er geen geest in hen; zij zijn ijdelheid, een werk van dwalingen*’, (Jeremia 10:14,15); ook hier het gesneden en het gegoten beeld voor de leerstellingen vanuit het eigen inzicht, die in de uiterlijke vorm, omdat zij uit de uiterlijke zin van het Woord zijn, zoals waarheden verschijnen, maar in de innerlijke vorm zijn zij vals; vandaar wordt gezegd: deze mens is dwaas door de wetenschap en het gegoten beeld leugen en geen geest in hen; en verder ijdelheid en een werk van dwalingen.

Evenzo bij Habakuk: *‘Wat baat het gesneden beeld, omdat zijn vervaardiger het heeft gesneden, het gegoten beeld en de leraar van de leugen, omdat de vervaardiger van zijn verdichtsel daarop vertrouwt*’, (Habakuk 2:18).

Bij Jesaja: *‘De werkmeester giet het gesneden beeld en de smelter overtrekt het met goud en hij smelt ketenen van zilver, hij zoekt voor zich een wijze werkmeester om een gesneden beeld te bereiden*’, (Jesaja 40:19,20); hier staat eveneens het gesneden beeld voor het leerstellige vanuit het eigen inzicht; de waarschijnlijkheid, die daarover wordt aangebracht door het Woord, alleen vanuit de uiterlijke zin ervan en tegelijk uit de begoochelingen en uit de uiterlijke en uitwendige schijnbaarheden, wordt daarmee aangeduid dat de smelter dat met goud overtrekt en ketenen van zilver smelt en dat hij een wijze werkmeester zoekt om dat te bereiden.

Bij dezelfde: *‘De formeerders van het gesneden beeld zijn allen ijdelheid en hun meest verlangde dingen baten niet; hij bewerkt het ijzer met een tang en hij werkt met de kolen en met scherpe hamers vormt hij het; zo werkt hij met de arm van zijn sterkte; hij bewerkt*

houten, spant het richtsnoer uit en beschrijft het met de liniaal, hij maakt het in de hoeken en tekent het af met de passer, opdat hij het maakt in de vorm van een man naar de schoonheid van een mens om te wonen in het huis', (Jesaja 44:9-18).

Beschreven wordt hier hoe een leer vanuit het eigen inzicht en niet vanuit enige verlichting uit de Heer, wordt gevormd en hoe over de valsheden de gelijkenis van het ware wordt aangebracht door de aanwending van het Woord, alleen vanuit de uiterlijke zin ervan en door redeneringen vanuit de begoochelingen van de zinnen; en daarom wordt er gezegd dat hij het maakt in de vorm van een man naar de schoonheid van een mens om te wonen in het huis; vandaar is de gelijkenis van het ware in de uiterlijke vorm, maar het valse in het innerlijke. De valsheid is in de innerlijke vorm, wanneer men niet juist denkt over de waarheden; want over een en dezelfde waarheid wordt anders gedacht door de een en anders door de ander, maar op een valse wijze door al degenen die in het boze zijn; één waarheid bestaat immers uit oneindig vele andere waarheden; maar bij hen die in het boze zijn uit oneindig vele valsheden; vandaar is er bij dezen geen leven in die waarheden, wat daaronder wordt verstaan dat zij geen geest hebben en dat zij niet horen, noch zien, noch verstaan, (Jeremia 1:17; Psalm 115:4-6).

Het is hiermee gesteld zoals met een schilderij naar de gelijkenis van een mens, waarin van binnen niets dan grondstof is, ten opzichte van de vorm van de mens zelf, in wie van binnen het leven is en de hemelse schoonheid, indien daarin de waarheden vanuit het goede zijn.

9425. Wie woorden heeft, trede toe tot hen; dat dit betekent dat de valsheden daaruit moeten worden verwijderd, staat vast uit de betekenis van woorden hebben, dus twisten over de waarheden; woorden immers zijn de waarheden, nrs. 1288, 4692, 5272; en uit de betekenis van toetreden tot hen, namelijk dat zij worden geoordeeld uit de leer, want met Aharon en Hur, tot wie zij zouden toetreden, wordt de leer vanuit de uiterlijke zin van het Woord aangeduid; dus eveneens opdat de valsheden worden verwijderd, want degene die vanuit de leer oordeelt in een twist over de waarheden, verwijdert de valsheden; maar dat hij niet de valsheden heeft verwijderd, maar de waarheden heeft verwijderd, staat vast uit de eredienst van het kalf voor Jehovah, waarover hierna; want, zoals eerder is gezegd, zij die zonder het innerlijke de uiterlijke dingen van het Woord leren, dus zonder de echte leer van het goede en het ware, onderscheiden niet tussen het ware en het valse, noch tussen het goede en het boze, maar zij noemen waar wat de begoochelingen van hun zinnen begunstigt en goed wat hun begeerten begunstigt, zo noemen zij het valse het ware en het boze noemen zij het goede.

9426. En op krom Mozes tot de berg; dat dit betekent tot de hemel, staat vast uit wat eerder in nr. 9420 is ontvouwd, waar dezelfde woorden staan.

9427. Een wolk bedekte de berg; dat dit betekent de uiterlijke dingen van het Woord, staat vast uit de betekenis van de wolk, namelijk het uiterlijke van het Woord of de letterlijke zin ervan, waarover de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs.4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8106, 8443, 8781, 8814, 8819; en uit de betekenis van deze berg, die de wolk bedekte, dus het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer dat de hemel maakt, wordt met die berg ook de hemel aangeduid, nr. 9420; vandaar komt het, dat met de wolk bedekte de hemel, wordt aangeduid de uiterlijke zin van het Woord die de innerlijke zin bedekt en eveneens de hemel.

9428. vers 16-18. *En de heerlijkheid van Jehovah vertoefde op de berg Sinai en de wolk bedekte hem zes dagen en Hij riep tot Mozes op de zevende dag uit het midden van de wolk. En het aanzien van de heerlijkheid van Jehovah was zoals een verslindend vuur op het hoofd van de berg voor de ogen van de zonen Israëls. En binnen trad Mozes in het midden van de wolk en hij krom op tot de berg en Mozes was op de berg veertig dagen en veertig nachten.*

En de heerlijkheid van Jehovah vertoefde op de berg Sinai, betekent de innerlijke dingen van het Woord van de Heer in de hemel; en de wolk bedekte hem, betekent het laatste van het Woord, dus naar verhouding duister; zes dagen, betekent wanneer in de staat van het ware; en Hij riep tot Mozes op de zevende dag, betekent de Komst van de Heer wanneer het ware is verbonden met het goede; uit het midden van de wolk, betekent uit het duistere dat er tevoren was; en het aanzien van de heerlijkheid van Jehovah was zoals een verslindend vuur op het hoofd van de berg voor de ogen van de zonen Israëls, betekent het Goddelijk Ware in de hemel zelf blinkend vanwege het goede van de liefde, maar bij degenen die zijn in het uiterlijke ervan gescheiden van het innerlijke, kwetsend en verwoestend; en binnen trad Mozes in het midden van de wolk, betekent het Woord in de uiterlijke zin; en hij klom op tot de berg, betekent de verheffing tot de hemel; en Mozes was op de berg veertig dagen en veertig nachten, betekent het volledige ten aanzien van de inlichting en de invloeiing.

9429. En de heerlijkheid van Jehovah vertoefde op de berg Sinai; dat dit betekent de innerlijke dingen van het Woord van de Heer in de hemel, staat vast uit de betekenis van de heerlijkheid van Jehovah, wanneer over het Woord wordt gehandeld, dus de innerlijke zin ervan, dus de innerlijke dingen van het Woord, waarover de voorrede tot (Genesis 18) en nr. 5922; en uit de betekenis van de berg Sinai, namelijk het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer en vandaar de hemel, nrs. 9420, 9427.

Dat de innerlijke dingen van het Woord de heerlijkheid wordt genoemd, komt omdat het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer als Zon, het Licht in de hemel is, dat het gezicht geeft aan de engelen daar en tegelijk het inzicht en de wijsheid, nrs. 1531, 1619-1632, 2776, 3138, 3167, 3190, 3195, 3339, 3341, 3636, 3643, 3862, 3993, 4302, 4415, 4527, 5400, 6313, 6608, 6907, 8644, 8707, 8861.

Uit dat Goddelijk Licht is alle heerlijkheid in de hemel, dat zodanig is, dat zij alle menselijke bevassing te boven gaat; daaruit blijkt, vanwaar het is, dat de innerlijke zin van het Woord de heerlijkheid is; de innerlijke zin van het Woord immers is het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer in de hemel, dus het Licht, waaruit alle heerlijkheid daar is.

Dit wordt verstaan onder de heerlijkheid in verscheidene plaatsen in het Woord, zoals, *'dat zij de Zoon des Mensen zouden zien in de wolk met heerlijkheid'*, (Mattheüs 24:30; Lukas 21:27); dat de Heer, wanneer Hij zou hebben geleden *'zou binnentreden in Zijn heerlijkheid'*, (Lukas 24:26); dat Hij *'wanneer Hij in Zijn heerlijkheid zal komen, zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid'*, (Mattheüs 25:31); zitten op de troon der heerlijkheid, is oordelen vanuit het Goddelijk Ware dat uit Hem is.

Verder dat *'Mozes en Elia werden gezien in de heerlijkheid'*, (Lukas 9:30,31); dat Mozes en Elia daar het Woord zijn, zie de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 2762, 5247, 9372; dat wordt eveneens verstaan onder de verheerlijking van de Heer bij Johannes: *'Nu is de Zoon des Mensen verheerlijkt en God is verheerlijkt in Hem; ook zal God Hem verheerlijken in Zichzelf; en Hij zal Hem terstond verheerlijken'*, (Johannes 13:31,32); verheerlijkt worden in God, is het Goddelijk Goede worden waaruit het Goddelijk Ware is; eender in ((Johannes 12:28).

Met de heerlijkheid wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer zodanig als het in de hemel is, ook in deze volgende plaatsen bij Jesaja: *'De stem des roependen in de woestijn: Bereidt de weg voor Jehovah; en de heerlijkheid van Jehovah zal worden onthuld en zij zullen zien, alle vlees tegelijk'*, (Jesaja 40:3,5); daar over de Komst van de Heer, waar de heerlijkheid van Jehovah die zal worden onthuld, het Goddelijk Ware is.

Dat het de Heer is, omdat het uit Hem is, blijkt bij Johannes: *'In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en God was het Woord; in Hetzelve was het Leven en het Leven was het Licht der mensen; het was het ware Licht; en het Woord is Vlees geworden en wij*

hebben Zijn heerlijkheid gezien, de heerlijkheid als van de Eniggeborene uit de Vader’, (Johannes 1:1,4,9,14); het Woord is daar het Goddelijk Ware, eender het Licht; daaruit blijkt wat is Zijn heerlijkheid zien; dat de Heer in geen andere heerlijkheid in de wereld is verschenen, behalve toen Hij van gedaante was veranderd, is bekend.

Evenzo elders bij Johannes: *‘Deze dingen heeft Jesaja gezegd toen hij Zijn heerlijkheid zag en van Hem sprak: Maar zij hebben de heerlijkheid van de mensen meer bemind dan de heerlijkheid van God; Ik, het Licht, ben in de wereld gekomen, opdat een elk die in Mij gelooft, in de duisternis niet zal blijven’*, (Johannes 12:41,43,46); ook hier staat de heerlijkheid van de Heer en de heerlijkheid van God voor het Goddelijk Ware en de heerlijkheid van de mensen voor het valse.

Bij Jesaja: *‘Schijn, omdat Uw Licht komt en de heerlijkheid van Jehovah over U is opgegaan. Over U zal Jehovah opgaan en Zijn heerlijkheid zal over U worden gezien.*

De heerlijkheid van Libanon zal tot U komen, om te versieren de plaats van Mijn heiligdom, Uw zon zal niet langer ondergaan en uw maan zal niet worden ingetrokken, omdat Jehovah U zal zijn tot een Licht der eeuwigheid’, (Jesaja 60:1).

Daar wordt klaarblijkelijk gehandeld over de Komst van de Heer, over Zijn rijk, over de hemel en over de Kerk; het Goddelijk Ware voortgaande uit Zijn Goddelijk Menselijke wordt in dat gehele hoofdstuk beschreven en het wordt het Licht, de Eer en de Heerlijkheid genoemd.

Bij dezelfde: *‘Zij zullen vrezen van de neergang van de zon de Naam van Jehovah en van de opgang van de zon Zijn heerlijkheid; de Verlosser zal tot Zion komen’*, (Jesaja 59:19,20); ook daar ten aanzien van de Heer; de Naam van Jehovah voor al het ware van het geloof en het goede van de liefde, waaruit eveneens de eredienst is, nrs. 2724, 3006, 6674, 9310.

Bij dezelfde: *‘Ik heb U geroepen in gerechtigheid en Ik zal U geven tot een verbond aan het volk, tot het Licht van de natiën het Goddelijk Ware is dat uit Hem is; de heerlijkheid niet aan een ander geven, is dat uit geen ander dan uit de Heer, Die één is met Jehovah, dat Goddelijk Ware zal voortgaan.*

Zoals eveneens bij dezelfde: ‘Om Mijnentwil, om Mijnentwil zal Ik het doen en Ik zal Mijn heerlijkheid aan geen ander geven’, (Jesaja 48:11).

Evenzo elders bij Jesaja: *‘Uw Licht zal voortbreken zoals de dageraad; Uw gerechtigheid zal vóór U wandelen, de heerlijkheid van Jehovah zal U verzamelen’*, (Jesaja 58:8).

Bij dezelfde: *‘Hij zal komen om alle natiën en tongen te vergaderen, opdat zij komen en Mijn heerlijkheid zien’*, (Jesaja 66:18).

Bij dezelfde: *‘Jehovah Zebaoth zal regeren in de berg Zions en in Jeruzalem en vóór de ouderen zal Zijn heerlijkheid zijn’*, (Jesaja 24:23).

Bij Mozes: *‘Jehovah zei: Levend Ik en de algehele aarde zal met de heerlijkheid van Jehovah worden vervuld’*, (Numeri 14:20,21); in deze plaatsen wordt over de Heer gehandeld en daar is de heerlijkheid het Goddelijk Ware dat uit Hem is.

Bij Jesaja: *‘Ik zag de Heer zittende op een hoge en verheven troon en de serafim staande van boven Hem; en de een riep tot de ander: Heilig, heilig, heilig, Jehovah Zebaoth, de volheid van de gehele aarde is Zijn heerlijkheid’*, (Jesaja 6:1-3).

Bij David: *‘De hemelen sommen op de heerlijkheid Gods’*, (Psalm 19:2); bij dezelfde: *‘Opdat de natiën de Naam van Jehovah vrezen en de koningen der aarde Uw heerlijkheid, als Jehovah Zion zal hebben gebouwd en zal zijn verschenen in Zijn heerlijkheid’*, (Psalm 102:16,17).

In de Openbaring: *‘De heerlijkheid van God zal verlichten het heilige Jeruzalem en haar lamp is het Lam; en de natiën die worden gezaligd, zullen in Zijn Licht wandelen; en de koningen van de aarde zullen hun heerlijkheid en eer in dezelve brengen’*, (Openbaring 21:23-25); het heilige Jeruzalem voor de nieuwe Kerk, de heerlijkheid van God voor het Goddelijk Ware uit de Heer daar, eender Zijn Licht waarin zij zullen wandelen; de koningen

van de aarde die de heerlijkheid zullen brengen voor hen die in de waarheden vanuit het goede zijn, nrs. 2015, 2069, 4581, 4966, 5044, 6148.

Hieruit kan nu vaststaan, wat er wordt aangeduid met de heerlijkheid van Jehovah die vertoefde op de berg Sinai, zie ook nr. 8427.

9430. En de wolk bedekte hem; dat dit betekent het laatste van het Woord, dus duister naar verhouding, staat vast uit de betekenis van de wolk, namelijk het laatste van het Woord of de letterlijke zin ervan, zie de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8106, 8443, 8781.

Dat deze zin de wolk wordt genoemd, komt omdat die in het duister is ten opzichte van de innerlijke zin; deze immers is in het licht van de hemel; dat hij in het duister is en zoals een wolk, is omdat hij voor de mens is wanneer hij in de wereld is, maar de innerlijke zin voor de mens wanneer hij in de hemel komt.

Maar men moet weten, dat de mens wanneer hij in de wereld is tegelijk in de innerlijke zin van het Woord is, wanneer hij in de echte leer van de Kerk is ten aanzien van het geloof en ten aanzien van het leven, want door deze leer wordt de innerlijke zin van het Woord ingeschreven zowel aan zijn verstand als aan zijn wil: aan zijn verstand door het geloof en aan zijn wil door het leven.

Een zodanig mens vat, wanneer hij in de hemel komt, het Woord in het geheel niet anders dan volgens de innerlijke zin ervan; deze verschijnt hem dan zoals een wolk die de stralen van zijn licht opzuigt.

Er wordt gezegd, dat de mens dan het Woord vat volgens de innerlijke zin ervan en niet volgens de uiterlijke zin; dat dit zo is, komt omdat allen die in de hemel zijn, door de Heer worden onderricht vanuit het Goddelijk Ware dat bij de mens is, dus uit het Woord; de oorzaak hiervan is dat de mens in het laatste van de orde is en in het laatste houden alle innerlijke dingen stil, het laatste is als het ware een ondersteuning voor de innerlijke dingen, waarin deze blijven bestaan en rusten.

Het Woord in de letter is het Goddelijk Ware in het laatste van de orde, eender de mens van de Kerk, bij wie het Goddelijk Ware is, ten aanzien van zijn natuurlijke en zinlijke; in beide vinden de innerlijke dingen hun grens en rusten zij.

Het is hiermee zo gesteld als met een huis en het fundament ervan: het huis zelf is de hemel en daar is het Goddelijk Ware zodanig als het Woord is in de innerlijke zin en het fundament is de wereld en daar is het Goddelijk Ware zodanig als het Woord is in de uiterlijke zin; zoals een huis op het fundament rust, dus eveneens rust de hemel op de Kerk, dus het Goddelijk Ware in de hemel op het Goddelijk Ware op aarde; er is immers een continu verband uit de Heer door de hemel tot aan de mens door middel van het Woord.

Het is om deze oorzaak, dat er steeds in wordt voorzien door de Heer, dat er op aarde een Kerk is, waar het Goddelijk Ware in zijn laatste is.

Dit is een verborgenheid, die niemand nog weet en die wordt verstaan onder hetgeen in de nrs. 9357 en 9360 zijn aangehaald.

Laten dus allen er zich voor wachten, dat zij het Woord niet op enige wijze kwetsen, want zij die dit kwetsen, kwetsen het Goddelijke Zelf.

9431. Zes dagen; dat dit betekent wanneer in de staat van het ware, staat vast uit de betekenis van zes dagen, namelijk de staat van arbeid en strijd, nrs. 737, 8510, 8888, 8975; dat het de staat van het ware is, komt omdat er twee staten zijn voor de mens die door de Heer wordt wederverwekt: de eerste staat wordt de staat van het ware genoemd en de tweede staat wordt de staat van het goede genoemd.

Dat de eerste staat de staat van het ware wordt genoemd, is omdat de mens dan door het ware tot het goede wordt binnengeleid; en dat de tweede staat de staat van het goede wordt

genoemd, is omdat de mens wanneer hij in het goede is, is binnengeleid; en eveneens is de mens wanneer hij in de staat van het ware is, buiten de hemel, maar wanneer hij in het goede is, is hij in de hemel, dus binnengeleid tot de Heer.

Bovendien is de mens wanneer hij in de eerste staat of in de staat van het ware is, dan in arbeid en strijd; dan immers ondergaat hij verzoeking; maar wanneer hij in de tweede staat of in de staat van het goede is, dan is hij in de rust en in het kalme van de vrede.

Het is die eerstgenoemde staat die wordt uitgebeeld door de zes dagen die de zevende voorafgaan maar de laatstgenoemde staat echter is de uitbeelding van de zevende dag of de sabbat, zie de nrs. 8890, 8893, 9274.

Over die beide staten, die de staat van het ware en de staat van het goede worden genoemd, bij de mens die wordt wederverwekt, zie wat daarover eerder is getoond in de nrs. 7923, 7992, 8505, 8506, 8510, 8513, 8516, 8539, 8643, 8648, 8658, 8685, 8690, 8701, 8722, 8772, 9139, 9224, 9227, 9230, 9274.

9432. En Hij riep tot Mozes op de zevende dag; dat dit betekent wanneer het ware is verbonden met het goede, staat vast uit de betekenis van de zevende dag, namelijk de tweede staat, wanneer het ware is verbonden met het goede of wanneer de mens in het goede is, zie wat daarover eerder is gezegd in nr. 9431.

9433. Uit het midden van de wolk; dat dit betekent uit het duistere dat er tevoren was, staat vast uit de betekenis van de wolk, namelijk het laatste van het Woord, dat dus naar verhouding duister is, nr. 9430; dat de wolk dit is, komt omdat het Goddelijk Ware, dat uit de Heer is, nooit kan verschijnen in de schittering zelf waarin het is, dan zou immers de mens vergaan, want zijn verstandelijke deel zou ten gevolge van het licht van het ware volledig worden verblind en zijn wilsdeel zou door het vuur van het goede volledig worden uitgeblust, dus zou alles van zijn leven teniet gedaan worden; vandaar komt het, dat het Goddelijk Ware wordt aangepast aan de bevassing van eenieder en als het ware wordt oversluierd met een wolk, ook bij de engelen, nr. 6849; die oversluiering bij de geesten verschijnt zoals een wolk, met een dichtheid of een doorschijnendheid volgens de opneming van eenieder.

Dit wordt verstaan onder deze tekst bij Jesaja: *‘Jehovah scheidt over alle habitakel van de berg Zions en over haar samenroepingen een wolk des daags en een rook en de glans van het vuur van de vlam ’s nachts; want over alle heerlijkheid een deksel en er zal een hut zijn tot een schaduw overdag vanwege de gloed en tot een toevlucht en tot een verberging tegen de overstroming en tegen de regen’*, (Jesaja 4:5,6); het habitakel van de berg Zions is de hemel en de Kerk; haar samenroepingen zijn de goedheden en de waarheden; de wolk des daags, de rook des nachts en het deksel, is de oversluiering van het Goddelijk Ware, dus de aanpassing volgens de bevassing; dat de heerlijkheid waarover het deksel is, het Goddelijk Ware is dat uit de Heer is, zie nr. 9429; de hut is het laatste van het Goddelijk Ware dat de innerlijke dingen verbergt.

Dat die zal zijn tot een schaduw des daags vanwege de gloed en tot een toevlucht vanwege de overstroming en de regen, is opdat de mens beschermd zal worden en opdat hij niet gekwetst zal worden.

Ook wordt de oversluiering van het Goddelijk Ware beschreven bij David: *‘Jehovah mijn God, Gij zijt zeer groot, Gij zijt bekleed met heerlijkheid en eer, die Zich met het licht als het ware met een kleed bedekt; Hij bekleedt met de wateren Zijn opperzalen; Hij stelt de wolken tot Zijn wagen; Hij grondvest de aarde op haar grondslagen, zodat zij niet wordt geschokt tot in het eeuwige en voor altijd; Gij hebt haar met de afgrond als met een kleed oversluierd; Gij hebt een grens gesteld opdat zij er niet overheen gaan’*, (Psalm 104:1-6,9).

De heerlijkheid en de eer waarmee Jehovah, dat wil zeggen, de Heer, Zich bekleedt, is het Goddelijk Ware, nr. 9429; het licht waarmee Hij zoals met een kleed wordt bedekt, is het

Goddelijk Ware zodanig als het in de hemel en in de Kerk is; dat dit in het Woord het licht is, zie nr. 9429; de opperzalen die Hij met wateren bekleedt, zijn de hemelse gezelschappen en de wateren zijn de waarheden, nrs. 2702, 3058, 3424, 4976, 5668, 8568, 9323; de wolken die Hij tot een wagen stelt, zijn de waarheden waaruit de leer is; dat de wagen de leer is, zie de nrs. 5321, 8215; de aarde waarvan wordt gezegd dat zij wordt gegrondvest op haar grondslagen opdat zij niet geschokt zal worden tot in het eeuwige, is de Kerk; dat de aarde in het Woord de Kerk is, zie nr. 9325; de grondslagen waarop zij wordt gegrondvest, zijn de waarheden in laatsten, zodanig als die van het Woord zijn in de letterlijke zin ervan; vandaar wordt er gezegd opdat zij niet geschokt zal worden tot in het eeuwige; de afgrond waarmee zij oversluierd wordt zoals met een kleed, is het wetenschappelijk ware voor de natuurlijke mens, nrs. 6431, 8278.

Daaruit blijkt, wat het is dat de grens is gesteld opdat zij er niet overheen gaan, namelijk dat het is het laatste van het Goddelijk Ware, waarin de innerlijke dingen stilhouden en waarop zij zoals op een steun en een fundament blijven staan en rusten, zoals eerder is gezegd.

9434. En het aanzien van de heerlijkheid van Jehovah was zoals een verslindend vuur op het hoofd van de berg voor de ogen van de zonen Israëls; dat dit betekent het Goddelijk Ware in de hemel zelf blinkend vanwege het goede van de liefde, maar bij hen die zijn in het uiterlijke ervan gescheiden van het innerlijke kwetsend en verwoestend, staat vast uit de betekenis van het aanzien van de heerlijkheid van Jehovah, namelijk de verschijning van het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer; dat het aanzien de verschijning vóór ogen is, is duidelijk; en dat de heerlijkheid van Jehovah het Goddelijk Ware voortgaand uit de Heer is, zie nr. 9429; uit de betekenis van het vuur, namelijk de liefde in beide zinnen, nrs. 4906, 5215, 6314, 6832, 7324, hier de Goddelijke Liefde zelf; uit de betekenis van het hoofd van de berg, namelijk het binnenste van de hemel, want met de berg Sinai wordt de hemel aangeduid, nrs. 9420, 9427 en met het hoogste ervan, dat het hoofd of de top wordt genoemd, het binnenste ervan, nr. 9422.

Uit de betekenis van verslinden, namelijk verteren, dus kwetsen en verwoesten; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, namelijk degenen die in de uiterlijke dingen zonder de innerlijke zijn, waarover meermalen eerder.

Hieruit kan vaststaan, dat met het aanzien van de heerlijkheid van Jehovah was zoals een vuur op het hoofd van de berg, wordt aangeduid het Goddelijk Ware in de hemel zelf blinkend vanwege het goede van de liefde; en dat met het was zoals een verslindend vuur voor de ogen van de zonen Israëls, wordt aangeduid dat het bij hen die in het uiterlijke zonder het innerlijke zijn, kwetsend en verwoestend was.

Hiermee is het als volgt gesteld: er zijn twee volslagen aan elkaar tegenovergestelde liefden: de hemelse liefde en de helse liefde; de hemelse liefde is de liefde tot de Heer en de liefde jegens de naaste en de helse liefde is de eigenliefde en de wereldliefde; zij, bij wie de helse liefden regeren, zijn in de hel; maar zij bij wie de hemelse liefden regeren, zijn in de hemel. De liefde immers is het levenskrachtige zelf van de mens, want zonder de liefde is er in het geheel geen leven; uit de liefde immers heeft ieder de warmte en het vuur van zijn leven; dat er zonder de levenswarmte en het levensvuur geen leven is, blijkt duidelijk; daaruit volgt, dat hoedanig de liefde is, zodanig het leven is en dus hoedanig de liefde is, zodanig de mens is. Daarom kan eenieder uit zijn eigen liefden zelf weten of de hemel in hem is dan wel de hel. De liefde is zoals een vuur of een vlam bij de mens en zij is eveneens het levensvuur of de levensvlam, zoals eerder gezegd en het geloof is zoals het licht uit dat vuur of uit die vlam en het is eveneens het licht dat de innerlijke dingen van zijn verstand verlicht.

Daaruit blijkt eveneens, hoedanig het licht is waaruit degenen het geloof hebben die in de helse liefde zijn; dat uit dit licht het overredende geloof is, dat in zich niet het geloof is, maar een overreding dat het zo is ter wille van zich en van de wereld, zie de nrs. 9363-9369.

In de Kerk wordt heden ten dage het geestelijk leven, dus het eeuwige leven, gesteld in het geloof-alleen, dus in het geloof zonder de goedheden van de hemelse liefde; maar hoedanig dat leven is, kan eenieder zien uit wat nu is gezegd, indien hij het overweegt.

Nu moet worden gezegd, hoe het is gesteld met het Goddelijk Vuur, dus de Goddelijke Liefde, bij hen die in de hemelse liefde zijn en hoe bij degenen die in de helse liefde zijn; bij hen die in de hemelse liefde zijn, is het Goddelijk Vuur of de Goddelijke Liefde, aanhoudend scheppend en vernieuwend de innerlijke dingen van de wil en verlichtend de innerlijke dingen van het verstand; maar bij hen die in de helse liefde zijn, is het Goddelijk Vuur of de Goddelijke Liefde aanhouden kwetsend en verwoestend; de oorzaak hiervan is dat bij hen de Goddelijke Liefde valt in tegengestelde dingen, waardoor zij wordt vernietigd; zij wordt immers verkeerd in het vuur of de liefde van zich en van de wereld, dus in een verachting van anderen bij zichzelf vergeleken, in zaken van on-vriendschap tegen allen die hen niet begunstigen en zo in haatgevoelens, wraaknemingen en tenslotte in wreedheden.

Vandaar nu komt het, dat het Vuur van Jehovah verscheen vóór de ogen van de zonen Israëls zoals een verslindend of verterend vuur; zij waren immers in de liefden van zich en van de wereld, aangezien zij in uiterlijke dingen zonder de innerlijke waren.

Dat dit vuur voor hen verslindend en verterend was, blijkt ook elders bij Mozes: *'Het geschiedde, als gij de stem hoorde uit het midden van de duisternis en de berg brandend van vuur, zo naderde gij tot Mij, alle hoofden van uw stammen en uw ouderen en gij zei: Ziet, Jehovah onze God heeft ons Zijn heerlijkheid en Zijn grootheid doen zien en wij hebben Zijn stem gehoord uit het midden van het vuur; maar nu, waarom zouden wij sterven, omdat dit grote vuur ons zal verslinden; indien wij voortvaren de stem van Jehovah onze God langer te horen, zullen wij voorzeker sterven'*, (Deuteronomium 5:23-25), men zie ook wat in de nrs. 6832, 8814, 8819 is getoond; en dat dit volk zodanig is geweest, nr. 9380.

Met het verslindende vuur wordt ook elders in het Woord de verwoesting aangeduid en het wordt gezegd ten aanzien van de goddelozen; zoals bij Joël: *'De dag van Jehovah komt, een dag van duisternis en donkerheid, een dag der wolk en der duisternis; vóór hetzelve verslindt een vuur, achter hetzelve laait de vlam; zoals de tuin van Eden het land vóór hetzelve, maar achter hetzelve een woestijn der woestheid'*, (Joël 2:2,3).

Bij Jesaja: *'Jehovah zal de heerlijkheid van Zijn stem doen horen in de vlam van een verslindend vuur'*, (Jesaja 30:30).

Bij dezelfde: *'Wie zal ons blijven bij het verslindende vuur; wie zal ons blijven bij de haarden van de eeuwigheid'*, (Jesaja 33:14).

Bij dezelfde: *'Gij zult worden bezocht van Jehovah met de vlam van het verslindende vuur'*, (Jesaja 29:6).

Bij Ezechiël: *'Uw nageslacht zal door het vuur worden verslonden'*, (Ezechiël 23:25); in deze plaatsen is het verslindende vuur het vuur van de begeerten die zijn uit de liefden van zich en van de wereld, aangezien het dit vuur is dat de mens verteert en dat de Kerk verwoest.

Dit werd eveneens uitgebeeld door *'het vuur van vóór Jehovah, dat verslond de zonen van Aharon, Nadab en Abihu; deswege omdat zij een vreemd vuur in hun rookvat hadden gegeven'*, (Leviticus 10:1,2); een vreemd vuur in het rookvat geven, is een eredienst instellen vanuit een andere liefde dan vanuit de hemelse.

Dat zo'n vuur de liefde van zich en van de wereld is en elke begeerte daaruit, zie de nrs. 1297, 1861, 5071, 5215, 6314, 6832, 7324, 7575, 9141.

9435. En binnen trad Mozes in het midden van de wolk; dat dit betekent het Woord in de uiterlijke zin, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, namelijk het Woord, hier het Woord in de uiterlijke zin, omdat er wordt gezegd dat hij binnentrad in het midden van de wolk en met de wolk wordt de uiterlijke zin van het Woord aangeduid; dat Mozes het Woord is, zie nr. 9414; en dat de wolk de uiterlijke zin ervan is, nr. 9430.

Dat Mozes was gebleven in het uiterste van de berg zes dagen en dat hij op de zevende dag geroepen in de wolk binnentrad en opklom tot de berg, vond plaats met als oorzaak, dat hij het tussenliggende of het bemiddelende tussen het volk en tussen de Heer zou uitbeelden, volgens de woorden die in nr. 9414 zijn gezegd.

De graden van de opklimming uit het volk tot de Heer worden als volgt beschreven; toen hij tenslotte op de berg kwam, beeldde hij voor het eerst het uiterlijk heilige van het Woord uit, dat bemiddelend is; want die berg betekent de hemel waar het heilige is; toch werd hij niet verder toegelaten dan tot de eerste drempel van de hemel, waar het uiterlijk heilige van het Woord stilhoudt.

Tot hoever hij was toegelaten, is mij op uitbeeldende wijze getoond door een geest, die ten aanzien van het bovendeel van het aangezicht tot aan de kin in het licht van de hemel werd gezien, maar ten aanzien van het onderste deel, vanaf de kin en samen daarmee ten aanzien van het gehele lichaam, in een wolk was; daaruit bleek, hoeveel van het uiterlijk heilige, dat bemiddelend is, hij heeft uitgebeeld.

Dat de zes dagen, waarin Mozes in het uiterste van de berg bleef, de staat van het ware hebben aangeduid en de zevende dag, waarop hij tot de berg opklom, de staat van het goede, volgens wat eerder in de nrs. 9431, 9432 is ontvouwd, heeft als oorzaak dat er eendere graden van opklimming in de wereld tot de hemel zijn voor hen die door de Heer worden wederverwekt.

De mens immers wordt vanuit de uiterlijke dingen tot de innerlijke verheven, omdat hij wordt verheven vanuit de natuurlijke mens die in uiterlijke dingen is, tot de geestelijke mens die in de innerlijke dingen is.

Zo'n verheffing of opklimming werd eveneens uitgebeeld door Mozes toen hij de uitbeelding aantrok van het uiterlijk heilige, dat bemiddelend is; het uiterlijk heilige van het Woord immers is de ingang tot de staat van het goede, dus tot de hemel.

9436. En hij klom op tot de berg; dat dit de verheffing tot de hemel betekent, staat vast uit de betekenis van opklimmen, namelijk de verheffing naar de innerlijke dingen, nrs. 3084, 4539, 4969, 5406, 5817, 6007; en uit de betekenis van de berg Sinai, te weten de hemel waar het Goddelijk Ware in het licht is, nrs. 9420, 9427.

9437. En Mozes was op de berg veertig dagen en veertig nachten; dat dit betekent het volledige ten aanzien van de inlichting en de invloeiing, staat vast uit de betekenis van veertig, dus het volledige.

Dat veertig het volledige is, komt omdat vier het volle is, nrs. 9103, eender tien, nrs. 3107, 4638; en het getal veertig rijst op uit vier met tien vermenigvuldigd; de vermenigvuldigde getallen betekenen immers iets eenders als de enkelvoudige, waaruit zij vermenigvuldigd zijn, nrs. 5291, 5335, 5708, 7973; dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, zie de nrs. 575, 3252, 4264, 4495, 4670, 5265, 6175; vandaar nu is het, dat Mozes veertig dagen en veertig nachten op de berg was.

Dat veertig hier het volledige betekent ten aanzien van de inlichting en ten aanzien van de invloeiing, blijkt uit wat volgt in de hoofdstukken 25 en 27, daar worden de zaken vermeld waarover hij werd ingelicht, dus die met betrekking tot de ark, tot Aharon, ten aanzien van de urim en de thumim, ten aanzien van de slachtoffers; dat zij ook het volledige ten aanzien van de invloeiing betekenen, komt omdat Mozes vanaf die tijd het uiterlijk heilige van het Woord begon uit te beelden, dus bemiddelend tussen de Heer en het volk en de bemiddeling vond plaats door de invloeiing door dat heilige in het uitbeeldende, waarin het volk was, nr. 9419. Omdat veertig het volledige betekende, bleef daarom Mozes op de berg Sinai niet alleen ditmaal, maar ook een andermaal '*veertig dagen en veertig nachten*', (Exodus 34:28; Deuteronomium 9:18,25; 10:10) en zwierven daarom de zonen Israëls veertig jaren in de

woestijn, en zoals gezegd wordt *'totdat dat gehele geslacht voleindigd was'*, (Numeri 14:33,34; 32:13).

En daarom werd door Jona tot de inwoners van Ninive gezegd, *'dat de stad na veertig dagen zou worden omgekeerd'*, (Jona 3:4).

En daarom werd het de profeet geboden *'op de rechterzijde te liggen en de ongerechtigheid van het huis van Juda te dragen veertig dagen'*, (Ezechiël 4:6).

Daarom wordt het eveneens van Egypte gezegd, *'dat het aan een volledige verlatenheid zou worden gegeven veertig jaren en daarna uit de volken zou worden vergaderd'*, (Ezechiël 29:11-13).

En daarom *'regende het op de aarde, zodat zij met een vloed werd overstroomd, veertig dagen en veertig nachten'*, (Genesis 7:4,12,17).

Daaruit blijkt, waarom het was bepaald 'dat de snoodaard met veertig slagen zou worden geslagen', (Deuteronomium 25:3); veertig slagen immers betekenden de straf ten volle.

Vandaar eveneens blijkt, wat er wordt verstaan in de profetie van Deborah en Barak *'dat er geen schild, noch een spies was gezien in de veertig duizenden Israëls'*, (Richteren 5:8); in de veertig duizenden Israëls is in allen.

Vandaar blijkt ook, waarom de tempel die door Salomo was gebouwd *'veertig ellen lang was'*, (1 Koningen 6:17); evenzo de nieuwe tempel (Ezechiël 41:2); met de tempel immers wordt in de hoogste zin de Heer aangeduid, in de innerlijke zin de hemel en de Kerk en dus met veertig het volledige ten aanzien van de uitbeelding; evenzo elders.

Over de aardbollen in de sterrenhemel; en over de inwoners, geesten en engelen daar.

9438. Zij die in de hemel zijn, kunnen spreken en omgaan met de engelen en de geesten die niet alleen van de aardbollen van dit zonnestelsel zijn, maar ook met hen die van de aardbollen buiten deze wereld in het heelal zijn; ook niet alleen met de geesten en de engelen daarvandaan, maar ook daar met de inwoners zelf van wie de innerlijke dingen geopend zijn, zodat zij degenen kunnen horen die uit de hemel spreken.

Eender kan dit de mens terwijl hij in de wereld leeft, aan wie het is gegeven door de Heer met geesten en engelen te spreken, want de mens is een geest en een engel ten aanzien van zijn innerlijke dingen; het lichaam dat hij in de wereld ronddraagt, is hem slechts van dienst voor de functies in deze natuurlijke of aardse sfeer, die de laatste is.

Maar het wordt aan niemand gegeven met engelen en geesten zoals een geest en een engel te spreken, tenzij men zodanig is dat men met hen vergezelschap kan worden ten aanzien van het geloof en de liefde; ook kan men niet worden vergezelschap, tenzij er het geloof is in de Heer en de liefde tot de Heer, aangezien de mens door het geloof in Hem, dus door de waarheden van de leer en door de liefde in Hem, wordt verbonden en wanneer hij met Hem verbonden is, is hij beschermd tegen de aanval van de boze geesten die uit de hel zijn.

Bij de anderen kunnen de innerlijke dingen volstrekt niet geopend worden, want zij zijn niet in de Heer.

Dit is de oorzaak, dat het er weinigen zijn heden ten dage aan wie het wordt gegeven met de engelen te spreken en te verkeren; een duidelijke aanwijzing hiervan is, dat heden ten dage nauwelijks wordt geloofd dat er geesten en engelen zijn, te minder dat zij bij ieder mens zijn en dat de mens door hen een verbinding heeft met de hemel en door de hemel met de Heer; en dat het nog minder wordt geloofd, dat de mens, wanneer hij naar het lichaam sterft, als een geest leeft, ook in de menselijke vorm als voorheen.

9439. Omdat er heden ten dage in de Kerk bij de meesten geen geloof is ten aanzien van het leven na de dood en nauwelijks enig geloof ten aanzien van de hemel, noch ten aanzien van de Heer dat Hij de God van hemel en aarde is, zijn daarom de innerlijke dingen, die van mijn geest zijn, door de Heer geopend, opdat ik, terwijl ik in het lichaam ben, tegelijk met de engelen in de hemel zou kunnen zijn en niet alleen spreken met hen, maar daar ook de verbazingwekkende dingen zien en die beschrijven; opdat men niet misschien daarna ook zal zeggen: Wie is er uit de hemel tot ons gekomen en heeft verteld dat die er is en de dingen die daar zijn.

Maar ik weet, dat zij die tevoren in hun hart hemel en hel en het leven na de dood, hebben ontkend, zich ook tegen deze dingen zullen verharden en die zullen ontkennen; want het is gemakkelijker een raaf wit te maken, dan te bewerken dat degenen geloven die eenmaal met hun hart het geloof hebben verworpen.

Maar laten deze dingen, die tot dusver over de hemel en de hel en over het leven na de dood zijn getoond, voor die weinigen zijn die in het geloof zijn; opdat echter de overigen tot iets van erkenning worden gebracht, is het toegestaan zulke dingen te vermelden die de weetgierige mens verlustigen en aantrekken; en die dingen zullen nu gaan over de planeten in het heelal.

9440. Wie de verborgenheden van de hemel niet weet, kan geloven dat de mens zo ver afgelegen planeten niet kan zien en door zinlijke ondervinding iets ervan meedelen. Maar laat hij weten, dat de ruimten en de afstanden en vandaar de voortgangen, die in de natuurlijke wereld verschijnen, in hun eerste oorzaak en oorsprong de veranderingen van staat van de innerlijke dingen zijn en dat zij bij de engelen en de geesten volgens deze verschijnen en dat zij op die wijze van de ene plaats tot de andere kunnen worden overgebracht en van de ene aardbol tot de andere, ook tot de aardbollen die aan het einde van het heelal zijn; eender ook de mens ten aanzien van zijn geest, terwijl toch het lichaam van hem op zijn plaats blijft.

Dit heeft ook bij mij plaatsgevonden, aangezien het mij, vanuit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, is gegeven om te verkeren met de geesten zoals een geest en tegelijk met de mensen zoals een mens.

Dat de ruimten en de afstanden en vandaar de voortgang in de hemel schijnbaarheden zijn ten gevolge van de veranderingen van staat van de innerlijke dingen, nr. 5605.

Dat de mens ten aanzien van de geest op die wijze kan worden overgebracht, kan de zinlijke mens niet vatten, aangezien deze in ruimte en tijd is, en hij zijn voortgang volgens die meet.

9441. Dat er verscheidene werelden zijn, kan voor eenieder hieruit vaststaan, dat er zo vele gesternten in het heelal verschijnen en het is in de geleerde wereld bekend, dat iedere ster gelijk is op die plaats, aan een zon; zij blijft immers vast zoals de zon van onze aarde in de hare; en dat de afstand maakt dat zij in een kleine vorm zoals een ster verschijnt; en dus dat zij eender als de zon van onze wereld planeten rondom zich heeft, die aardbollen zijn; waartoe anders een zo grote hemel met zovele sterren.

Het einddoel immers van de schepping van het heelal is de mens, opdat uit de mens een hemel van engelen zal zijn; wat zou voor de oneindige Schepper het menselijk geslacht en vandaar de engelenhemel, zijn uit één aardbol, voor Wie duizend aardbollen, ja zelfs ook myriaden, niet genoeg zouden zijn.

Er is een berekening gemaakt dat indien er 1.000.000 aardbollen in het heelal waren en op iedere aardbol 300.000.000 mensen en 200 geslachten binnen 6000 jaren en er aan ieder mens de ruimte van drie kubieke ellen werd gegeven, het getal van zóveel mensen in één optelling samengebracht, toch niet de ruimte van het duizendste deel van deze aardbol zou vullen, dus niet de ruimte van een van de satellieten rondom de planeet Jupiter of Saturnus, wat in het

heelal een ruimte, zo klein zou zijn dat die onzichtbaar is, want een satelliet verschijnt nauwelijks voor het blote oog.

Wat zou dit voor de Schepper van het heelal zijn, voor Wie het gehele heelal, indien het was gevuld, niet genoeg zou zijn; Hij is immers Oneindig.

Hierover heb ik met de engelen gesproken, die zeiden, dat zij hetzelfde idee hebben ten aanzien van de geringheid van het menselijk geslacht ten opzichte van de oneindigheid van de Schepper, maar dat zij niettemin niet vanuit ruimten, maar vanuit staten denken en dat volgens hun idee aardbollen met het getal van zovele myriaden als men ooit zou kunnen denken, toch volslagen niets zouden zijn vergeleken bij de Heer.

Bovendien, dat de kweekplaats van de engelenhemel het menselijk geslacht is en overeenstemt met alle dingen die bij de mens zijn en dat zo'n hemel niet gesticht kan worden door de engelen uit één aardbol, maar dat die zal zijn uit ontelbare.

9442. Over de aardbollen in de sterrenhemel zal echter in hetgeen nu volgt uit de ondervinding zelf worden gesproken; waaruit ook zal vaststaan, hoe de overbrengingen daarheen ten aanzien van de geest, terwijl het lichaam op zijn plaats bleef, hebben plaatsgevonden.

Einde hoofdstuk 24

Einde tweede deel

